

Årsberetning2022

Innlandet fylkeskommune

Fylkeskommunedirektøren oppsummerer 2022

Fylkeskommunedirektørens innledning

Innlandet fylkeskommunes tredje driftsår fikk også sine spesielle utfordringer. I løpet av vinteren normaliserte tiltakene ift. pandemien seg, men i løpet av våren var det klart at vi stod overfor nye utfordringer. Det ble krig i Europa og prisene på blant annet strøm og drivstoff steg hurtig. Dette har brakt med seg en generell stor prisvekst. Brukollapsen på Tretten i påvirket både lokalsamfunnets situasjon og fylkeskommunens prioriteringer.

Fylkeskommunen har ansvaret for svært viktige samfunnsoppgaver. Resultatene for tjenestene vi leverer har i all hovedsak vært gode også i 2022:

- Fortsatt høy gjennomføring pr. skoleår med 91,1 %. Dette er lavere enn for forrige skoleår, men 2,6 % høyere enn landsgjennomsnittet. I 2022 var det 1 938 innlendinger som fikk lærekontrakt. Det har aldri tidligere vært formidlet så mange til lære.
- Innlandet er fortsatt best i landet når det gjelder tannhelsen til barn- og ungdom.
- Antall reisende med Innlandstrafikk lå i 2022 på 88 % av passasjertallet i 2019, dvs. tett opp til målsettingen om 90 %.
- Det har vært en sterk økning i antall husstander med tilgang til høyhastighetsbredbånd i Innlandet de siste årene. Ved utgangen av 2022 har 87 % av husstandene tilgang. Målet er at alle skal ha tilgang innen 2025.
- Dagsturhytte-prosjektet har blitt godt mottatt i kommunene. Det er ferdigstilt 5 dagsturhytter høsten 2022 i Sel, Lesja, Trysil, Gjøvik og Hamar.
- Det er lagt ned mye ressurser i arbeid med regionale planer i løpet av 2022. Regional plan for det inkluderende Innlandet ble vedtatt av fylkestinget i februar 2023.

Etterslepet på fylkesveger øker. Fylkeskommunen har fått lavere kjøpekraft og det må i større grad prioriteres hvor fylkesveger skal bruke sine ressurser.

Det økonomiske resultatet for fylkeskommunen viste et netto driftsresultat på 345 mill. kroner (4,4 %). Mindreforbruket i 2022 var på 220,8 mill. kroner og er satt av til investeringsfond, reservefond og generelt disposisjonsfond, som vedtatt av fylkestinget. Hovedårsakene til mindreforbruket er lavere pensjonsutgifter, lavere netto finansutgifter og høyere inntektsutjevning enn budsjettet. Rammeområdene har gått i balanse eller med mindreforbruk. Fylkeskommunens driftsbudsjetter er stramme og det er viktig å bygge seg opp finansielle reserver. Det har blitt ekstra tydelig etter at Tretten bru kollapset i august 2022.

Rapporten fra Havarikommisjonen om årsakene til kollapsen av brua på Tretten er fremdeles ikke klar. Brua ble i sin tid prosjektert og bygget i regi av Statens vegvesen. Både fra administrativt og politisk hold har det vært jobbet for å få staten til å ta økonomisk ansvar for dette. I mellomtiden har både opprydding og kostnader til midlertidig bru tært hardt på fylkeskommunens økonomiske reserver. Det har også vært store utfordringer for Tretten-samfunnet å være så lenge uten bruforbindelse.

Tron Bamrud

fylkeskommunedirektør

Fylkeskommunens mål

Målstrukturen for 2022 ble vedtatt av fylkestinget i juni 2021 (FT-sak 58/2021). Målstrukturen var et resultat av et bredt arbeid i administrasjonen og med politisk involvering underveis. I arbeidet tok man utgangspunkt i Innlandsstrategien og FNs 17 bærekraftsmål. Fylkeskommunen har fulgt anbefalingen om å tilpasse bærekraftmålene til egen virksomhet.

Satsningsområdene tar utgangspunkt i de fire l'ene; innbyggere, infrastruktur, innovasjon og inkludering og er:

- Det skal være godt å bo, utdanne seg og arbeide i Innlandet
- Innlandet skal utvikle seg gjennom nyskaping, innovasjon og økt kompetanse
- Innlandet skal ha velfungerende og sikker infrastruktur som fremmer bosetting og arbeidsplassutvikling
- Alle skal kjenne tilhørighet og trygghet og ha like muligheter i Innlandet

Hovedmål	Delmål
1. Fremme god helse og høy livskvalitet	1.1 God kvalitet i tannhelsetjenesten 1.2 Fornøyde brukere i tannhelsetjenesten 1.3 Motvirke utenforskap og redusere sosiale helseforskjeller 1.4 Gjøre det lett å være fysisk aktiv i hverdagen 1.5 Gode muligheter for at flere velger sykling, gåing og kollektivtransport

	1.6 Bedre vannkvalitet	
2. Levende, trygge og inkluderende byer og bygder	2.1 Bærekraftig utvikling og samordnet bolig-, areal – og transportplanlegging 2.2 Attraktive kulturtilbud og gode møteplasser i nærmiljøet 2.3 En sterk og engasjert frivillig sektor 2.4 Fylkesvegnettet knytter byer, bygder og tettsteder sammen 2.5 God dekning av høyhastighetsbredbånd i alle deler av fylket	
3. Relevant og god utdanning og muligheter for livslang læring	3.1 Tilrettelegge for kompetanseutvikling tilpasset regionens behov 3.2 Bidra til at unge og voksne i størst mulig grad får realisert sitt læringspotensial 3.3 Øke andelen som fullfører og består videregående opplæring 3.4 Øke andelen unge og voksne med direkte overgang til neste trinn i utdanningsløpet	
4. Høy sikkerhet, god fremkommelighet og bærekraftige løsninger i trafikken	4.1 Reduksjon i antall drepte og hardt skadde på fylkesvegnettet 4.2 Reduksjon av forfallet på fylkesvegnettet 4.3 Et fylkesvegnett som ivaretar miljø, robuste økosystemer, artsmangfold og kulturarv 4.4 Trygg og pålitelig skoleskyss 4.5 Høy andel kollektivreisende 4.6 Gode grenseoverskridende mobilitetsløsninger	
5. Tilrettelegge for grønn og innovativ verdiskaping og arbeidsplassutvikling	5.1 Bedre vilkår for bedrifter som bidrar til den grønne omstillingen 5.2 Utnytte internasjonale muligheter for utvikling og innovasjon i Innlandssamfunnet 5.3 Fremme bærekraftig økonomisk vekst og økt sysselsetting	
6. Et mangfoldig kulturliv og god ivaretagelse av kulturarven	6.1 Gode muligheter for aktivitet, opplevelser og utvikling innen kulturlivet	

	6.2 Kulturarven blir ivaretatt for identitet, opplevelser og verdiskaping 6.3 Nyskapende og gode digitale løsninger i kultursektoren 6.4 Være et godt ressurscenter for den regionale og lokale samfunnsdokumentasjonen
7. God og kunnskapsbasert samhandling i samfunnsutviklingen	7.1 Tett samarbeid mellom FoU-miljøer, næringsliv og offentlige aktører 7.2 Digitalisert, oppdatert og relevant kunnskapsgrunnlag for utvikling av Innlandet 7.3 Godt forankrede planprosesser og omforente regionale planer 7.4 Styrke demokratiet gjennom å synliggjøre politikker og de politiske prosessene 7.5 Bidra til god ivaretagelse av samfunnssikkerheten
8. Bærekraftig naturforvaltning og reduserte klimagassutslipp	8.1 Bidra til et klimatilpasset samfunn 8.2 Klimavennlig kollektivtilbud 8.3 Reduksjon av klimagassutslippene fra utvikling, drift og vedlikehold av fylkesvegnettet 8.4 Bevaring og bruk av bygninger som klimatiltak 8.5 Lavt klimaavtrykk fra egen virksomhet 8.6 Bevaring av habitater og biologisk mangfold 8.7 Bevaring og bærekraftig bruk av ferskvannsbaserte økosystemer
9. En effektiv, tillitsskapende og utviklingsorientert organisasjon	9.1 En attraktiv arbeidsplass med god ledelse og aktivt medarbeiderskap 9.2 God økonomistyring og effektiv ressursbruk 9.3 God ivaretagelse av sikkerhet og virksomhetens funksjonsevne 9.4 Helhetlig og sammenhengende digitalisering 9.5 Sikker, robust og moderne IKT-drift og -forvaltning

	9.6 Effektiv informasjonsforvaltning og korrekte arkivdata
	9.7 God og effektiv eiendomsforvaltning

Fylkeskommunen rapporterer ikke direkte på bærekraftmålene. Men alle hovedmålene har en tydelig forankring i ett eller flere av FN17-målene. For eksempel er fylkeskommunens hovedmål «Fremme god helse og høy livskvalitet» utledet fra FN-mål nr. 3 «Sikre god helse og fremme livskvalitet for alle, uansett alder». I kapitlene hvor måloppnåelsen er beskrevet vises også hvilke bærekraftsmål som er knyttet til hovedmålene per rammeområde.

Gjennom en etablert og godt forankret målstruktur kan fylkeskommunen også oppfylle kravene i kommuneloven ift. planlegging, styring og oppfølging. I § 14-4 står det at økonomiplanen skal vise hvordan langsiktige utfordringer, mål og strategier i kommunale og regionale planer skal følges opp, samt at økonomiplanen og årsbudsjettet skal vise fylkestingets prioriteringer og bevilgninger og de målene og premissene som økonomiplanen og årsbudsjettet bygger på. I § 14-7 står det at årsberetningen blant annet skal redegjøre for virksomhetens måloppnåelse.

Vedtak

Fylkeskommunedirektørens innstilling til vedtak:

1. Fylkestinget godkjenner det fremlagte årsregnskap for Innlandet fylkeskommune for 2022.
2. Fylkestinget tar årsberetningen for Innlandet fylkeskommune for 2022 til etterretning.

Saksframlegg - Årsberetning og årsregnskap for 2022

Bakgrunn:

I henhold til kommuneloven §14-6 om årsregnskap og bokføring skal fylkeskommunen utarbeide et årsregnskap og årsberetningen er utarbeidet etter bestemmelsene gitt i kommunelovens §14-7. For første gang publiseres årsregnskapet og årsberetningen for Innlandet fylkeskommune i en og samme sak digitalt gjennom Framsikt.

Årsregnskapet

Fristen for avleggelse av årsregnskapet er 22. februar. Denne fristen ble overholdt og dokumentasjon sendt til revisjonen samme dag.

Regnskapet er avlagt i samsvar med kommuneloven, «forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner» og god kommunal regnskapsskikk. Kommunale regnskapsstandarder (KRS) utgitt av Foreningen for god kommunal regnskapsskikk (GKRS) ligger også til grunn. Fylkeskommunens årsregnskap er det samme som fylkeskommunens konsoliderte regnskap.

Årsberetningen

Fristen for å avlegge årsberetningen er 31. mars. Årsberetningen skal redegjøre for:

1. forhold som er viktige for å bedømme økonomisk status og utvikling, og om den sikrer økonomisk handleevne over tid
2. vesentlige beløpsmessige avvik mellom årsbudsjettet og årsregnskapet, og vesentlige avvik fra fylkestingets premisser for bruken av bevilgningene
3. virksomhetens måloppnåelse og andre ikke-økonomiske forhold som er av vesentlig betydning for fylkeskommunen eller innbyggerne
4. tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre en høy etisk standard
5. den faktiske tilstanden når det gjelder kjønnslikestilling
6. hva fylkeskommunen gjør for å oppfylle arbeidsgivers aktivitetsplikt etter likestillings- og diskrimineringsloven § 26.

Årsberetningen sees i sammenheng med og bygger på tall fra årsregnskapet for Innlandet fylkeskommune.

Fylkeskommunens enheter har rapportert på måloppnåelse for de mål som Årsbudsjettet for 2022 (Fylkesbudsjettet 2022-2025) bygger på og måloppnåelsen er oppsummert under de enkelte rammeområdene i publiseringen.

Vurdering opp mot FNs bærekraftsmål:

Årsberetningen gir en oversikt over fylkeskommunens økonomiske resultat og måloppnåelse for virksomheten. Fylkeskommunen rapporterer ikke direkte på bærekraftmålene, men alle hovedmålene har en tydelig forankring i ett eller flere av FN17-målene. I publiseringen fremkommer det under hvert rammeområde hvilke hovedmål som har knytninger til de forskjellige bærekraftsmålene.

Medvirkning fylkeskommunale råd:

Fylkeskommunale råd har spilt inn forslag til tekst som fremkommer i årsberetningen.

Generell vurdering:

Det økonomiske resultatet for fylkeskommunen viste et netto driftsresultat på 345 mill. kroner (4,4 %). Mindreforbruket i 2022 var på 220,8 mill. kroner og er satt av til investeringsfond, reservefond og generelt disposisjonsfond, som vedtatt av fylkestinget.

De viktigste årsakene til mindreforbruket er høyere skatteutjevning, lavere finansutgifter og lavere pensjonsutgifter enn budsjettet.

Resultatene for tjenestene fylkeskommunen leverer har i all hovedsak vært gode også i 2022:

- Fortsatt høy gjennomføring pr. skoleår med 91,1 %. Dette er lavere enn for forrige skoleår, men 2,6 % høyere enn landsgjennomsnittet
- Innlandet er fortsatt best i landet når det gjelder tannhelsen til barn- og ungdom.
- Antall reisende med Innlandstrafikk lå i 2022 på 88 % av passasjertallet i 2019, dvs. tett opp til målsettingen om 90 %.

- Det har vært en sterk økning i antall husstander med tilgang til høyhastighetsbredbånd i Innlandet de siste årene. Ved utgangen av 2022 har 87 % av husstandene tilgang. Målet er at alle skal ha tilgang innen 2025.
- Dagsturhytte-prosjektet har blitt godt mottatt i kommunene. Det er ferdigstilt 5 dagsturhytter høsten 2022 i Sel, Lesja, Trysil, Gjøvik og Hamar.
- Det er lagt ned mye ressurser i arbeid med regionale planer i løpet av 2022. Regional plan for det inkluderende Innlandet ble vedtatt av fylkestinget i februar 2023.

Etterslepet på fylkesveger øker. Fylkeskommunen har fått lavere kjøpekraft og det må i større grad prioriteres hvor fylkesveger skal bruke sine ressurser.

2022 var et utfordrende år økonomisk. Krigen i Europa og etterdønninger etter pandemien ga høy lønns – og prisvekst. Dette har medført mye høyere strømutgifter enn normalt og høy prisvekst innen bygg – og anlegg og for samferdselsområdet. Deflatoren i statsbudsjettet har vært lavere enn faktisk inflasjon, noe som har medført lavere kjøpekraft for flere sektorområder i fylkeskommunen.

Konklusjon:

Fylkeskommunedirektøren anbefaler at årsregnskapet godkjennes slik det fremgår i publisert utgave og vedlagt revisjonsberetning, samt Kontrollutvalgets uttalelse.

Etter fylkeskommunedirektørens vurdering gir årsberetningen god innsikt i fylkeskommunens resultater for 2022 og svarer opp kommunelovens krav. Det anbefales derfor at årsberetningen vedtas slik den foreligger.

Økonomirapportering drift

Fylkesbudsjett med årsbudsjett 2022 for Innlandet fylkeskommune ble vedtatt av fylkestinget i desember 2021 (FT-sak 103/21). Det har vært fire budsjettjusteringssaker til fylkestinget i 2022, henholdsvis i april (FT-sak 18/22), juni i forbindelse med 1. tertialrapporteringen, oktober i forbindelse med 2. tertialrapporteringen (FT-sak 71/22) og desember (FT-sak 86/22).

Resultat drift

Innlandet fylkeskommune sitt regnskap for 2022 er avsluttet med et netto driftsresultat på 345 mill. kroner. Netto driftsresultat er disponert med 300,1 mill. kroner til egenfinansiering av investeringer, 191,5 mill. kroner til netto avsetninger til bundne fond (statlige øremerkede midler) og 146,5 mill. kroner i netto bruk av disposisjonsfond.

Netto driftsresultat utgjør 4,4 % av sum driftsinntekter på 7,8 mrd. kroner. Korrigert for bundne fond utgjør netto driftsresultat 2 % av driftsinntektene.

Rammeområde (tall i 1000 kr)	Regnskap 2022	Revidert budsjett 2022	Avvik i kr	Avvik i %	Regnskap 2021
Kompetanse	2 502 198	2 557 692	56 555	2,2 %	2 474 444
Tannhelse	223 714	228 903	4 404	1,9 %	210 267
Kultur	222 079	221 240	-1	0,0 %	214 905
Fylkesveger	989 506	987 286	-2 218	-0,2 %	900 696
Kollektivtransport	825 134	853 491	28 357	3,3 %	819 282
Næringsutvikling og int samarbeid	139 727	148 048	8 025	5,4 %	111 919
Samfunn, plan og miljø	75 170	75 631	20	0,0 %	68 092
Adm og fellestjenester	329 933	344 128	13 815	4,0 %	322 588
Frie inntekter/finanstjenester	-5 307 462*	-5 416 418	-108 956	-2,0 %	-5 122 193
Sum rammeområder	0	0	0	0,0 %	0

*I tabellen over inkluderer rammeområde frie inntekter/finanstjenester alle øvrige beløp i regnskapet utover de respektive rammeområdene, dvs. skatt, rammetilskudd, renter, utbytte, fond, overføringer til investering mv.

Det regnskapsmessige mindreforbruket for 2022 var på 220,8 mill. kroner og er iht. økonomi- og finansreglementet avsatt slik:

- 50 % til egenfinansiering - 110,4 mill. kroner

- 30 % til reservefond - 66,2 mill. kroner
- 20 % til generelt disposisjonsfond - 44,2 mill. kroner

Det regnskapsmessige mindreforbruket inngår i summen for netto avsetninger til disposisjonsfond, og i frie inntekter/finanstjenester i tabellen over. I henhold til kommuneloven med forskrifter må årsregnskapet avlegges i balanse, dvs. at bunnlinsen i regnskapet skal vise 0.

Hovedårsakene til mindreforbruket er oppsummert i tabellen under:

Hovedårsaker mindreforbruk	mill. kroner
Pensjon (SPK)	54,1
Pensjon (KLP)	8,3
Renter	44,4
Skatt	-26,0
Inntektsutjevning	68,9
Rammetilskudd - ekstra koronakompensasjon	17,8
Kollektivtransport	28,4
Politisk virksomhet	9,1
Øvrig drift	15,8
SUM	220,8

Skatt og rammetilskudd

Skatt og inntektsutjevning

I budsjettjusteringssak til fylkestinget i april 2022 (FT-sak 18/22), ble anslaget for fylkeskommunens skatteinntekter oppjustert med 20 mill. kroner. Dette ble gjort med bakgrunn i status skatteinngang per februar 2022. Videre ble skatteanslaget oppjustert med 210 mill. kroner i budsjettjusteringssak til fylkestinget i juni (FT-sak 44/22). Dette var med bakgrunn i revidert nasjonalbudsjett 2022. Rammetilskuddet ble samtidig nedjustert med 165 mill. kroner, slik at netto oppjustering av frie inntekter var på 45 mill. kroner. Dette gikk til dekning av økt lønns- og prisvekst.

Basert på status skatteinngang per august 2022 og en forutsetning om et fortsatt høyt aktivitetsnivå i norsk økonomi ut året, ble anslaget for skatt holdt uendret mens anslaget for inntektsutjevningen ble oppjustert med 90,0 mill. kroner i budsjettjusteringssaken til fylkestinget i oktober i forbindelse med 2.tertialrapporteringen (FT-sak 71/22).

Regnskapet 2022 viser sum skatteinntekter på 2.440,1 mill. kroner inkl. naturressurskatt på 19,8 mill. kroner. Det er en mindreinntekt i forhold til budsjett på 26,0 mill. kroner. Når det gjelder inntektsutjevningen var det en merinntekt på 68,9 mill. kroner. Det gir samlet 42,9 mill. kroner i merinntekter på sum skatt og inntektsutjevning for 2022. Inntektsutjevningen er en del av rammetilskuddet.

Innlandet fylkeskommune hadde den klart laveste skatteveksten av alle fylkeskommuner i 2022 med 5,1 %, mot landsgjennomsnittet på 10,2 %. Siden skatteveksten ligger under landsgjennomsnittet, mottar Innlandet fylkeskommune inntektsutjevning (tilskudd via rammetilskuddet).

Rammetilskudd

Regnskapet 2022 viser en merinntekt i forhold til budsjett på i alt 86,7 mill. kroner, hvorav 17,8 mill. kroner er knyttet til ekstra korona-kompensasjon som kom helt på slutten av året etter Stortingets behandling av nysalderingen av statsbudsjettet 2022 og 68,9 mill. kroner knyttet til inntektsutjevningen (se tekst over om skatt og inntektsutjevning).

I budsjettjusteringssak til fylkestinget i april 2022 (FT-sak 18/22), ble rammetilskuddet oppjustert som følge av endringer etter Stortingets behandling av statsbudsjettet 2022. Økningen i rammetilskuddet var knyttet til kompensasjon for reduksjon i ferjetakster, generell styrking av tannhelsetjenesten, innføring av 50 % rabatt for 21- og 22-åringer innen tannhelsetjenesten, skredsikring av fylkesveger samt koronakompensasjon til kollektivtransporten.

Med bakgrunn i regjeringens forslag til revidert nasjonalbudsjett 2022, ble rammetilskuddet nedjustert med 165 mill. kroner i budsjettjusteringssak til fylkestinget i juni 2022 i forbindelse med 1. tertialrapporteringen (FT-sak 44/22) – se også omtale i teksten om skatt og inntektsutjevning.

I budsjettjusteringssak til fylkestinget i oktober i forbindelse med 2. tertialrapporteringen (FT-sak 71/22), ble rammetilskuddet oppjustert knyttet til mottatte korona-midler til kollektivtransporten, kompensasjon for innfasing av gratis ferje på trafikksvake ferjesamband samt midler til utredning av fylkesdeling (folkeavstemming mm).

Med bakgrunn i regjeringens forslag til nysaldering av statsbudsjettet 2022, ble rammetilskuddet oppjustert med 27,4 mill. kroner knyttet til koronakompensasjon innen videregående opplæring, tannhelsetjenesten og kollektivtransporten i budsjettjusteringssak til fylkestinget i desember (FT-sak 86/22). Dette var knyttet til dekning av endelige merutgifter for 1. halvår 2022.

Stortingets behandling av nysalderingen av statsbudsjettet 2022 (21. desember), medførte en ekstra utbetaling av koronamidler til kollektivtransporten. Dette var knyttet til tidligere bevilgede midler som var holdt tilbake etter tildeling i statsbudsjettet for 2022. Disse midlene kom utover koronakompensasjonen som ble innarbeidet i budsjettjusteringssaken til desembertinget, jf. dekning for kartlagte merutgifter/mindreinntekter (forventet). Disse ekstra midlene ligger i regnskapet 2022 som en merinntekt på rammetilskuddet – og er ikke tilført rammeområde kollektivtransport.

Innlandet fylkeskommune mottok i alt 65,3 mill. kroner i ekstra bevilgninger via rammetilskuddet knyttet til koronakompensasjon i 2022:

Koronamidler 2022 i mill. kroner	Kollektivtransport	Kompetanse	Tannhelse	Sum	Merknad
Vedtatt statsbudsjett 2022 - budsjettavtalen med SV	0,9			0,9	FT-18/22
Prop. 51 S om økonomiske tiltak pandemien	2,3			2,3	FT 18/22
RNB-2022 - vedtatt Stortinget	16,9			16,9	FT 71/22
Regjeringens forslag ny saldering statsbudsj. 2022	17,0	8,5	1,9	27,4	FT 86/22
Sum	37,1	8,5	1,9	47,5	
Stortingets behandling av ny salderingen av statsbudsj. 2022	17,8			17,8	Ligger som inntekt på rammetilskuddet (ikke fordelt)
Sum ekstra bevilgninger koronakompensasjon				65,3	

Renter og utbytte

Renteinntektene ble høyere enn budsjettert med 28,0 mill. kroner og renteutgiftene ble 16,4 mill. kroner lavere enn budsjettert. I sum er dette 44,4 mill. kroner i besparelser på renter.

Merinntekter på renteinntektene skyldes i hovedsak høyere likviditet enn forutsatt. Renteøkningene i 2022 har også slått raskt ut på bankinnskudd og plasseringer av likviditeten, mens renteøkningene på fylkeskommunens lån kom senere enn antatt.

Det er også regnskapsført renteinntekter på 9,8 mill. kroner og renteutgifter på 0,3 mill. kroner på de respektive rammeområdene - i hovedsak knyttet til renteberegninger av statlige øremerkede midler og som er avsatt til bundne fond.

Når det gjelder utbytte har fylkeskommunen mottatt utbytte fra følgende selskaper i 2022 – i sum 89,4 mill. kroner:

- Hedmark fylkeskraft/ordinært utbytte – 39,9 mill. kroner
- Hedmark fylkeskraft/ekstraordinært utbytte – 8,5 mill. kroner
- Oppland fylkeskraft/ordinært utbytte – 32,6 mill. kroner
- Oppland fylkeskraft/ekstraordinært utbytte – 6,5 mill. kroner
- Innovasjon Norge – 1,8 mill. kroner

Det er også utbetalt 36,7 mill. kroner i utbytte fra Hedmark fylkeskraft til fylkeskommunen som gjelder midler til bredbånd mv. til tidligere kommuner i Hedmark. Disse midlene er inntektsført på rammeområde 6 næringsutvikling og internasjonalt samarbeid og er avsatt til bundet fond.

Finansinntekter og -utgifter

Beløp i 1000

	Regnskap 2021	Oppr. bud.	Rev.bud. 2022	Regnskap 2022	Avvik i kr	Avvik i %
Finansinntekter/-utgifter						
Renteinntekter	-39 041	-36 750	-59 250	-85 177	25 927	43,8 %
Utbytter	-71 975	-89 503	-89 503	-89 444	-59	-0,1 %
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	-1 238	0	0	-2 078	2 078	0,0 %
Renteutgifter	56 837	90 321	119 821	103 377	16 444	13,7 %
Avdrag på lån	255 000	258 000	258 000	258 000	0	0,0 %
Sum Finansinntekter/-utgifter	199 583	222 068	229 068	184 679	44 389	19,4 %

Finansforvaltning

Innlandet fylkeskommune sin finans- og gjeldsforvaltning er gjennomført innenfor rammene gitt i økonomi- og finansreglementet kapittel 9.

Nåværende finans- og gjeldsforvaltning vurderes å ha en lav risikoprofil og god risikospredning. Refinansieringsrisikoen knyttet til Innlandet fylkeskommune sine sertifikatlån, med forfall i 2023, vurderes som moderat ut fra dagens pengemarked.

Det er fortsatt en økende trend på rentenivået, hvor vi hadde en snittrente på 1,45 % ved starten av 2022 og hvor vi ved årets slutt ser 3,56 % for vår portefølje samlet. Denne økningen vil utgjøre 100 mill. kroner i økte renteutgifter for 2023 sammenlignet med 2022. Kommunalbankens og Norges Bank hadde i sine prognoser i høst en lånerente på nærmere 4 % mot slutten av 2022. Vår portefølje av lån basert på flytende renter har 3,9 % i rente ved årets slutt. Det forventes at dette rentenivået vil holde seg de nærmeste 3 til 5 år. I tillegg til økte låneopptak, vil dette øke renteutgiftene betydelig.

Fylkeskommunen nyter nå godt av gunstige låneavtaler (sertifikatlån) og fastrente, slik at økningen mot 4 % for den samlede porteføljen vil forskyves noe fremover i tid. Lån med fast rente og sertifikatlån gir en redusert renteutgift på 9 mill. kroner for 2023.

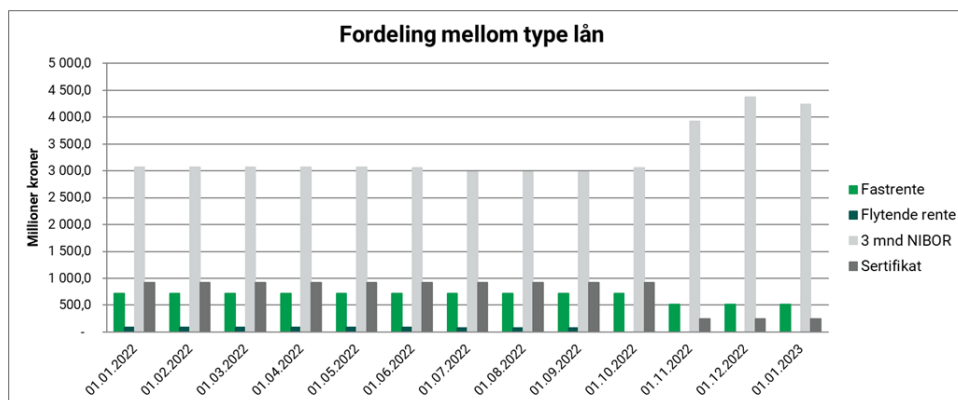
I beregninger av renteinntekter/-utgifter er det gjennom året benyttet tall fra Kommunalbanken og DNB. Imidlertid så vi i siste kvartal 2022 at renteoppgangen ble noe høyere enn forventet i markedet. Påvirkningen på renteinntekter kommer oss til gode fra første dag ved renteoppgang, noe som ved årets slutt gir oss høyere renteinntekter enn beregnet. Samtidig har våre låneavtaler en utsettelse på renteendring, slik at effekten av disse økningene kommer noe senere. Dette er til vår fordel og gir samtidig reduserte renteutgifter på 16 mill. kroner i forhold til beregnet budsjett.

Gjeldsporteføljen

Fylkeskommunens langsiktige gjeld per 31.12.2022 utgjør 5 mrd. kroner og fordeler seg som angitt i tabellen nedenfor.

Lån	Lånegiver	Opprinnelig lånebeløp	Restgjeld	Rentesats	Rente-bindingstid
KBN-20170628	KommunalBanken	241 513 000	201 260 800	4,02 %	
KBN-20210226	KommunalBanken	648 863 180	606 546 020	3,86 %	
KBN-20210227	KommunalBanken	621 500 640	559 350 570	3,86 %	
KBN-20210229	KommunalBanken	462 777 160	409 379 800	3,86 %	
KBN-20210230	KommunalBanken	495 100 000	417 247 950	3,86 %	
KBN-20210385	KommunalBanken	355 974 333	344 108 510	3,93 %	
KBN-20220289	KommunalBanken	289 520 000	289 520 000	3,72 %	
KBN-20220310	KommunalBanken	389 670 000	389 670 000	4,18 %	
KBN-20220341	KommunalBanken	239 772 000	239 772 000	3,94 %	
KBN-20220342	KommunalBanken	227 220 000	227 220 000	3,84 %	
KLP 9104	KLP	385 196 200	346 676 580	3,79 %	
KLP 9102	KLP	272 600 000	190 820 000	3,90 %	
KBN-20210598	KommunalBanken	350 000 000	21 594 963	3,93 %	
3 mnd Nibor/p.t.rente		4 979 706 513	4 243 167 193	3,90 %	
KBN-20200489	KommunalBanken	109 263 800	109 263 800	0,84 %	13.11.2023
OBLL_DNB	Market	408 844 800	408 844 800	2,00 %	17.02.2025
Fastrente		518 108 600	518 108 600	1,42 %	
Sertifikatlån_DNB	DnB	242 820 000	242 820 000	1,65 %	28.02.2023
Sertifikat		242 820 000	242 820 000	1,65 %	
Sum		5 740 635 113	5 004 095 793	3,56 %	

Per 31.12.2022 har fylkeskommunen avtaler om fastrente for 10 % av den langsiktige lånegjelden, resterende har vilkår basert på korte markedsrenter. Sertifikater utgjør 5 % av lånegjelden og er med det innenfor grensen på 25 %.

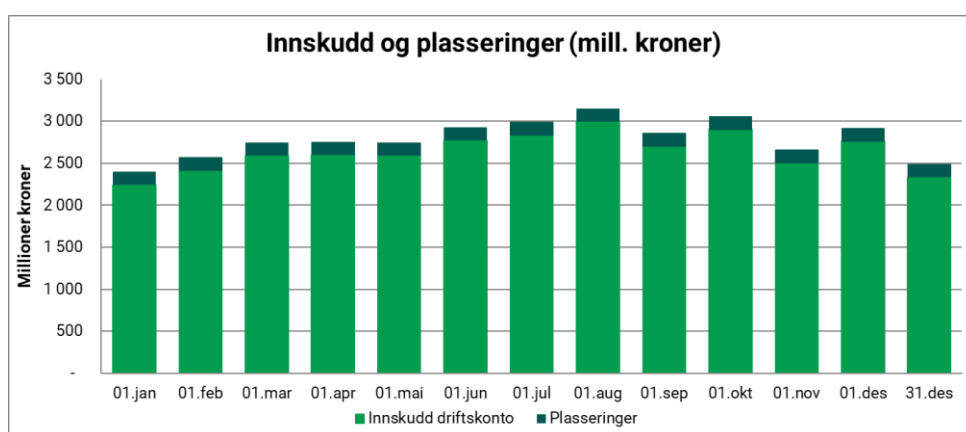
Pengemarkedsrenten NIBOR (3 mnd.) var for ett år siden helt nede på 0,99 %. Per nå ligger NIBOR på 3,59 %, en oppgang på 2,6 prosentpoeng. Vi ser at nye lån tas opp til rundt 4 %, noe som er i henhold til Norges Bank/Kommunalbanken sin prognose fra i høst. Dette er et rentenivå som er 4 ganger høyere enn hva vi så for bare ett år siden.

Samlet låneportefølje forrentes med 3,56 %, opp fra 1,98 % per utgangen av august. Per nå nyter vi imidlertid godt av gode låneavtaler knyttet til sertifikatlån og fastrente, som tar snittrente noe ned.

Likviditet og renteinntekter

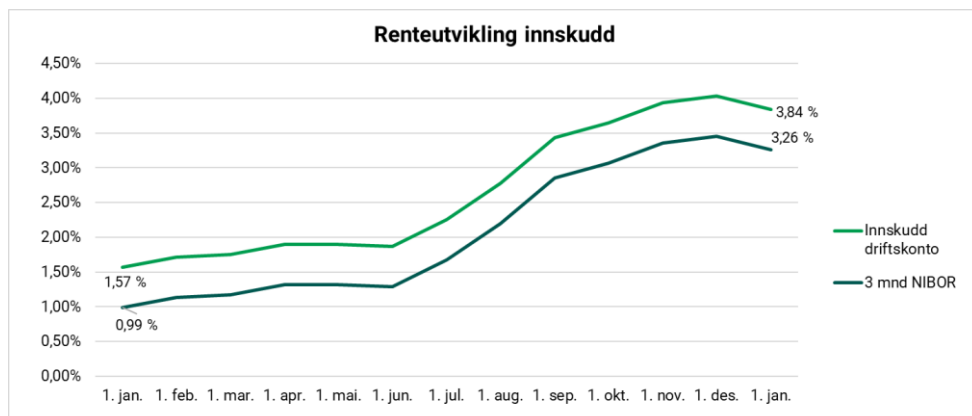
Gjennom bankavtalen med DNB har Innlandet fylkeskommune gode rentebetingelser for innskudd. Dette ivaretar kravet til avkastning, og aktiv plassering av ledig likviditet vil av den grunn ikke være nødvendig. Det er plassert 153,6 mill. kroner i fond. For å spre risikoen og kunne foreta sammenligninger når det gjelder avkastning, er plasseringene i verdipapirfond fordelt på 2 fondsforvaltere og 3 forskjellige fond. Alle plasseringer er gjort i norske kroner og i finansinstitusjoner/forvaltere som er etablerte i Norge

Figuren nedenfor viser likviditetsbeholdningen per 31. desember 2022:

Fylkeskommunens likviditet er god og sikrer at fylkeskommunen er i stand til å dekke sine forpliktelser på kort og lenger sikt. Bruk av fondsmidler og gjenværende midler fra investering (tidligere år) vil redusere likviditeten etter hvert som disse midlene disponeres.

Renteutviklingen på våre innskudd, sammenlignet med NIBOR følger i grafen nedenfor.

Fylkeskommunens lån og innskudd er i all hovedsak linket til utviklingen av 3 mnd. NIBOR pluss avtalte marginer. Renter på likviditet vil i noen grad veie opp for økte renteutgifter.

Stresstest

Stresstest	Mill. kroner
Total lånegjeld	5 004
- Fastrentelån	-518
= Lån med flytende rente	4 486
- Lån til veg og skolebygg med rentekompensasjon	-1 993
= Lån med renterisiko	2 493
- Innskudd med flytende rente	2 704
= Lån utsatt for rentesvingninger	-211

Stresstest i forhold til rentesvingninger	Mill. kroner
Mulig gevinst ved en renteoppgang på 1%	2,11
Mulig tap ved rentenedgang på 1%	-2,11

Investeringer

Samlede investeringsutgifter i 2022 for Innlandet fylkeskommune var 1 011,8 mill. kroner.

Av dette utgjorde investeringer i varige driftsmidler 1 008,6 mill. kroner. Dette er 32,4 mill. kroner lavere enn revidert budsjett og knyttet i hovedsak til endret fremdrift på investeringsprosjekter innen Kompetanse og Fylkesveger.

Sum investeringer per rammeområde (tall i 1000 kr)				
Rammeområde	Regnskap 2022	Regulert budsjett 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Regnskap 2021
Kompetanse	289 611	306 779	317 771	264 829
Tannhelse	13 305	5 780	-	7 402
Kultur	5 713	-	-	1 157
Fylkesveger	564 456	596 363	536 140	587 612
Kollektivtransport	96	96	3 048	1 635
Adm. og fellestjenester	135 422	132 000	114 452	10 943
Sum	1 008 604	1 041 018	971 411	873 577

For detaljert oversikt over investeringene per rammeområde vises til årsregnskapet for 2022 og kapittelet [Bevilgningsoversikt spesifisering av sum investeringsutgifter per rammeområde](#).

Under finner dere fremdrift på utvalgte investeringsprosjekter fordelt per rammeområde i 2022.

Kompetanse

For enkelte prosjekter har det blitt en endret framdrift i gjennomføringen. Dette skyldes til dels utfordringer knyttet til levering av deler og materiell. Det har også være utfordringer knyttet til å få tilbud som igjen har påvirket framdriften. Dette kan delvis relateres til stor usikkerhet i markedet.

Fra desember 2021 til desember 2022 har det vært en prisstigning på 7,4 % (SSB Boligblokk, i alt). Denne ekstraordinære prisstigningen kan sannsynligvis relateres til korona og krigen i Ukraina. De største investeringsprosjektene har fått ekstra kompensasjon som skal ta høyde for dette.

Raufoss vgs. – tilbygg, ombygging og rehabilitering

Det gjennomføres en rehabilitering av eksisterende bygningsmasse med tilhørende uteareal samt oppføring av nybygg. Prosjektet gjennomføres som en samspillsentreprise. Byggestart var sommer 2021. Ferdigstillelse av prosjektet går i steg fra skolestart 2022 og ut 2023.

Valdres vgs. – rehabilitering

Det gjennomføres en rehabilitering av eksisterende bygningsmasse med tilhørende uteareal og oppføring av nybygg. I hovedsak berøres lokaler for TIP, landbruksmaskiner og byggfag. Byggestart var i 2021 med en trinnvis ferdigstillelse til skolestart 2022 (nybygg) og våren 2023 (ombygging). Som en del av prosjektet er nytt varmeanlegg installert og satt i drift.

Prosjektet har en svært «trang» økonomi og har i den forbindelse fått overført noe midler fra andre investeringsprosjekter med mindreforbruk. Mindreforbruk i 2022 skyldes forsinket framdrift.

Fellestiltak yrkesfag, fagfornyelse

Det skal gjennomføres tiltak ved flere skoler som skal sikre opplæring av god kvalitet for yrkesfag. Dette skal sees i sammenheng med endringer som følge av fagfornyelsen og andre behov for tilpasninger av lokalene. I 2022 er det for Ringsaker vgs. gjennomført etablering av fasiliteter for ventilasjonsteknikk og kjemi-/prosessanlegg. For Vinstra vgs. (ny bygghall), Dokka vgs. (ombygging for byggfag mv.), Lena Valle vgs. (ny hall for transport og logistikk) og Lillehammer Nord (ny bygghall) har det vært byggeaktivitet i forbindelse med investeringsprosjektene som pågår der. På Gjøvik vgs. har det vært planlegging av ny miljøstasjon. På Stange vgs. er det etablert fasiliteter for overflateteknikk. Disse er nå ferdigstilt. Det er inngått kontrakt vedrørende nye lokaler ved Sentrum vgs. arbeidene pågår og forventet ferdigstillelse er høsten 2023.

Lena-Valle vgs./avd. Valle og Presteseter – flere delprosjekter

Prosjektene er i hovedsak gjennomført. Arbeid utomhus og endringer av ridehall er gjennomført i 2022. Etter en lang prosess med retting av feil og mangler ble internat overtatt i slutten av 2022. Gjenstår noen mindre arbeider i 2023 samt retting av feil og mangler. Merforbruk i forhold til avsatt budsjett for 2022 skyldes høyere aktivitet enn forutsatt for enkelte av delprosjektene.

Ladestasjoner, motorvogner. Skoler tidligere HFK

Det er i 2022 installert ladestasjoner ved de videregående skolene i tidligere Hedmark fylkeskommune med til sammen 126 ladeuttak.

Uforutsette spesialtilpasninger av bygningsmassen

I 2022 er det gjennomført prosjekter ved Lena Valle vgs., Stange vgs. og Elverum vgs. Merforbruket i 2022 skyldtes høyere aktivitet enn det som var kjent.

Grønt skifte klimamidler – tidligere Hedmark

Det er installert solcelleanlegg på Elverum, Storsteigen og Jønsberg videregående skoler, og disse settes i drift i 2023. Følgende øvrige videregående skoler inngår også og vil bli igangsatt t i løpet av 2023: Ringsaker, Storhamar, Solør (Våler), Nord-Østerdal.

Ringsaker vgs. – utbygging

Prosjektet er overtatt og er delvis i reklamasjonsfasen. Utomhusanlegget ble ferdigstilt høst 2022.

Reklamasjoner og etterarbeider

Prosjekter som er avsluttet og er kommet langt i reklamasjonsperioden behandles samlet i dette prosjektet. I 2022 har det vært prosjekter ved Vinstra vgs., Lillehammer vgs./avd. Nord og Lillehammer vgs./avd. Sør.

Trysil vgs. – kantinekjøkken og personalrom

Det er gjennomført ombygging og utbedring av kantinekjøkken og personalrom ved Trysil vgs. i 2022. Mindreforbruk i prosjektet er overført til byggeprosjektet ved Valdres vgs.

Universell utforming/tiltak bygningsmassen

I 2022 har det være jobbet med prosjekter ved blant annet Storsteigen vgs. (heis) og Storhamar vgs. (utvendig kommunikasjon).

Tiltak inneklima utvalgte skoler

Prosjektet omfatter Trysil vgs. og undervisningsbygget på Jønsberg vgs. Det har vært utfordringer knyttet til å få entreprenører på plass, men kontrakt med entreprenør er inngått på Jønsberg med planlagt ferdigstillelse i løpet 2023. Utarbeidelse av konkurransegrunnlag på Trysil vgs. starter i 2023 og bygging er planlagt ferdigstilt i 2024.

Utstyrsoppgradering fagfornyelsen (FT-sak 15/21)

Dette er utstyrsinvesteringer på videregående skoler, og mindreforbruk i 2022 skyldes leveringsutfordringer og forsinket fremdrift.

Større utstyr - driftsfinansiert

Større utstyrsanskaffelser mm. innenfor rammeområde kompetanse som er finansiert av enhetenes og virksomhetenes driftsbudsjetter.

Tannhelse

Tannklinikk Alvdal

Det skal bygges ny tannklinikk på Alvdal. Forprosjekt ble lagt frem for fylkestinget juni 2022. Arbeid med konkurransegrunnlag har pågått i 2022. Bygging starter i 2023 med en ferdigstillelse i 2024.

Større utstyr - driftsfinansiert

Større utstyrsanskaffelser mm. innenfor rammeområde tannhelse som er finansiert av enhetenes og virksomhetenes driftsbudsjetter.

Kultur

Større utstyr - driftsfinansiert

Utstyrsanskaffelser innenfor rammeområde kultur som er finansiert av driftsbudsjettet/kultur (rullearkiv fylkesarkivet).

Fylkesveger

Revidert budsjett 2022 for fylkesveginvesteringer var på 596,4 mill. kroner. Årets regnskap viser 564,5 mill. kroner, som gir et mindreforbruk på 31,9 mill. kroner. Mindreforbruket skyldes i hovedsak forsinket fremdrift, og forklaring er gitt under hvert enkelt programområde.

Tretten bru kollapset 15. august 2022. Opprydding og riving startet umiddelbart, og ble i hovedsak avsluttet november 2022. Prosjektering av midlertidig bru pågikk i 2022, og godkjenninger fra Statsforvalteren og NVE ble gitt i november 2022. Målet er at brua skal være klar til trafikk i løpet av mai 2023.

Når det gjelder ny bru på Tretten er det igangsatt mulighetsstudie for lokalisering, og vil deretter gå i gang med planprogram og reguleringsplan.

Tretten bru - Foto: Erik Rebne Larsstuen/Statens vegvesen

Prisøkningen innen bygg- og anlegg de siste 2 år har vært høyere enn kompensert, og har ført til utfordringer med gjennomføringen av tiltakene i porteføljen. Det arbeides kontinuerlig for å tilpasse ambisjonsnivået til gjeldende rammer, men det vil være nødvendig å avkorte, forenkle, eller kutte tiltak for å frigi finansiering til resten av porteføljen.

Det er stor usikkerhet ved kostnadene på programområde «Store prosjekter» som skyldes pågående rettsprosesser.

Fylkeskommunen opplever sterk konkurranse om ansatte fra andre byggherremiljøer og konsulentbransjen.

Store prosjekter

Mindreforbruket skyldes noe lavere kostnader for tvistesaker med behandling i retten enn forventet i 2022.

Prosjekt fv. 33 Skardtjernet – Tonsvatnet

Innlandet fylkeskommune er stevnet av X-anlegg AS som har kjøpt fordringen fra konkursboet etter Contexo AS med påstand om krav på 193,4 mill. kroner. Fylkeskommunens motkrav er på snaue 71 mill. kroner. Hovedforhandlinger i tingretten ble gjennomført fra starten av oktober til medio desember 2022. Dom i tingretten forventes i mars 2023.

Dette prosjektet er nevnt i Årsregnskap 2022 ved note 16. Innlandet fylkeskommune har forpliktelser som vurderes usikre. Disse usikre forpliktelsene er ikke regnskapsført i 2022. Innlandet fylkeskommune bestrider mottatte krav fra denne leverandøren.

Prosjekt fv. 251 Hellefossen bru

Innlandet fylkeskommune var stevnet for 19 mill. kroner av X-anlegg AS som har kjøpt fordringen fra konkursboet etter Contexo AS (opprinnelig entreprenør). Endelig dom i lagmannsretten var klar den 12. oktober 2022, og resulterte i at Innlandet fylkeskommune ble dømt til å betale 3,5 mill. kroner i erstatning, renter og saksomkostninger. Alle fakturerte utgifter fra leverandøren med 10,3 mill. kroner ble utgiftsført på prosjektet i 2019. Konsekvensen av dommen er at prosjektets kostnadsramme er redusert med 6,8 mill. kroner.

Utbedringer

Programområdet består av 45 tiltak inkludert utbedringsprogrammet. I 2022 har flere vegstrekninger, bruer og konstruksjoner blitt utbedret, bla. fv. 30 i Tynset og Rendalen, fv. 24, Næroset bru, Ljønerbekken bru, Hølje bru, og 10 ulike vegstrekninger i utbedringsprogrammet. Mindreforbruket skyldes forsinket gjennomføring av porteføljen som helhet.

Tiltak for gående og syklende

Flere gang- og sykkeltiltak krever forenklinger, kutt og reviderte planer etter at prisstigning og nye ønsker fra kommuner har ført til høye kostnader. Disse prosessene har tatt tid og påvirker fremdriften i tiltakene. Det arbeides kontinuerlig med å finne gjennomførbare løsninger innenfor de økonomiske rammene, samtidig som formålet med tiltaket oppfylles. Budsjettnivået for 2022 innenfor dette programområde er bevisst lagt på et lavere nivå for å tilpasse en realistisk gjennomføringsplan. Likevel har forsinkelsen ført til et mindreforbruk i 2022. Ferdigstilte tiltak i 2022 inkluderer fv. 213 Åretta – Storgata og fv. 222 Tangenvegen.

Trafikksikkerhetstiltak

Stengte bruer høsten 2022 førte til økt behov for å sette opp mer rekkverk og andre tiltak mot utforkjøringsulykker på omkjøringsveger. Dette behovet gjorde at fylkeskommunen fikk et merforbruk i 2022.

Miljø- og servicetiltak

Årets omsetning har hovedsakelig gått til støyskjermingstiltak, og andre mindre tiltak knyttet til naturmangfold, klima og kulturarv. Mindreforbruket skyldes i hovedsak:

- Sentrumsprosjekt Kongsvinger - forsinket gjennomføring pga. hensyn til andre aktører, bl.a. kommunen som legger VA-rør i anleggsområdet.
- Støyskjermer Hamar - forsinket gjennomføring pga. endrede forutsetninger i prosjektene. Fundamentering var i dårligere forfatning enn forutsatt. Dette førte til usikkerhet om finansiering og prioritering av tiltak.
- Forsinket gjennomføring av vanntiltak.

Kollektivtiltak

Mindreforbruk skyldes i hovedsak at avsluttede tiltak ble gjennomført med lavere utgifter enn budsjettet, og at noen tiltak er forsinket med gjennomføringen av ulike årsaker. Fullførte tiltak i 2022 inkluderer Skarnes stasjon, kollektivterminal på Otta, og tiltak på fv. 213 Fåberggata – Løkkegata.

Planlegging

Årets forbruk gjelder planlegging etter plan- og bygningsloven for prosjekter som er prioritert i perioden, samt noe forberedelse til neste handlingsprogram. Det har også blitt brukt betydelige ressurser på planlegging av ny Tretten bru. Mindreforbruket skyldes ubrukte planmidler fra gamle handlingsprogram. Dette overføres til videre planlegging av investeringstiltak i 2023.

Bruer

På programområdet Bru, har det meste av årets produksjon vært knyttet til å gjennomføre tilstandsvurderinger, mulighetsstudier og prosjektering av kommende brutiltak. Merforbruket skyldes en eiendomsinvestering knyttet til Vik bru. I tillegg er oppstart av «Nye Skolte bruer» noe forsinket.

Ferjetransport

2022 har gått med til slutføring knyttet til leveransen av Randsfjordferja og ferdigstilling av landanlegget. Mindreforbruket gjelder midler som ikke ble brukt ved ferdigstilling av Randfjordferja.

ATP-tiltak

ATP-tiltak i Sel kommune ble ferdig i slutten av desember 2022, men utbetalingen av midlene skjer på nyåret 2023. ATP-tiltak i Gjøvik og Kongsvinger kommuner forventes ferdigstilt i 2023.

Kollektivtransport

Lurhaugen, oppgradering/rehabilitering

Prosjektet avventes til bruk av tomt er avklart.

Adm og fellestjenester

Kontorlokaler sentraladministrasjonen

Bygging av kontorlokaler for sentraladministrasjonen ved fylkeshuset på Hamar (FH1) pågår og planlagt ferdigstillelse er november 2023, med innflytting fra januar 2024. Prosjektet følger vedtatt framdrift. I tillegg har det vært jobbet med tilpasninger ved fylkeshuset på Lillehammer (FH3). Byggearbeidene pågår, og forventes ferdigstilt i løpet sommer 2023.

Finansiering av investeringene

Sum investeringsutgifter på 1.011,8 mill. kroner er finansiert slik i 2022:

- Bruk av lån – 491,5 mill. kroner
- Momskompensasjon – 179,4 mill. kroner
- Overføring fra drift (egenfinansiering) – 300,1 mill. kroner
- Bruk av ubundet investeringsfond – 30,9 mill. kroner
- Div. tilskudd fra andre og salgsinntekter – 9,9 mill. kroner

Bruk av lån ble ca. 72 mill. kroner lavere enn budsjettet knyttet til forsinket fremdrift på flere av investeringsprosjektene i 2022 og dermed lavere investeringsutgifter enn budsjettet. Når det gjelder overføringer fra drift skyldes avviket mellom regnskap og revidert budsjett at det er regnskapsført etter fullmakt diverse utstyrsanskaffelser mm. innenfor de respektive rammeområdene utover det som ble innarbeidet i budsjettjusteringssak til fylkestinget i desember om nysaldering av budsjettet.

Årsregnskap 2022

Foto; Erling S. Sørlien

Innhold

Innledning	4
Regnskapsresultat	4
Regnskapsføringen	4
Regnskaps- og lønnssystem	4
Regnskap og noter	4
Regnskapsprinsipper og vurderingsregler	5
Regnskapet for Innlandet fylkeskommune 2022 med tilhørende noter	6
Bevilgningsoversikt – drift §5-4	6
Bevilgningsoversikt / økonomisk oversikt etter rammeområde*	7
Økonomisk oversikt etter art – drift §5-6	8
Driftsregnskapet – samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner §5-9	9
Bevilgningsoversikt -investering §5-5	10
Investeringsregnskapet – samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner §5-9	10
Bevilgningsoversikt – spesifisering av sum investeringsutgifter per rammeområde	11
Kompetanse	11
Fylkesveger - programområde	12
Kollektivtransport	12
Administrasjon og fellestjenester	12
Tannhelse	12
Kultur	13
Sammendrag investeringsprosjekter per rammeområde	13
Tilskudd til andres investeringer	13
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	13
Balanse	14
Note1 – Endringer i arbeidskapital	15
Note 2 - Kapitalkonto	15
Note 3 – Vesentlige endringer i regnskapsprinsipper	15
Note 4 – Varige driftsmidler	15
Note 5 – Aksjer og andeler (finansielle anleggsmidler)	16
Note 6 – Utlån (finansielle anleggsmidler)	17
Note 7 – Markedsbaserte finansielle omløpsmidler	17
Note 8 – Lån og avdrag	17
Note 9 – Pensjon	18

Note 10 – Garantier gitt av fylkeskommunen.....	20
Note 11 – Bundne fond – oversikt per utgangen av 2022.....	20
Note 12 – Salg av aksjer (finansielle anleggsmidler)	25
Note 13 – Ytelser til ledende personer.....	25
Note 14 – Godtgjørelse til revisor.....	25
Note 15 – Tannhelse	26
Note 16 – Andre forhold – usikre forpliktelser	26
Note 17 – Disposisjonsfond – oversikt per utgangen 2022.....	26

Innledning

Fylkeskommunedirektøren legger frem Innlandet fylkeskommune sitt regnskap for 2022.

I henhold til kommuneloven §14-6 årsregnskap og bokføring, er fristen for avleggelse av årsregnskapet 22. februar 2023.

Regnskapsresultat

Innlandet fylkeskommune sitt driftsregnskap for 2022 (Bevilgningsoversikt – art §5-6) er avsluttet med et netto driftsresultat på 345 mill. kroner. Dette utgjør 4,4% av sum driftsinntekter. Justert for bruk og avsetning til bundne fond utgjør dette 2,0%.

Driftsregnskapet for 2022 viser sum driftsinntekter med 7.763,2 mill. kroner og sum driftsutgifter med 7.683,2 mill. kroner. Dette gir ett brutto driftsresultat (før netto finansutgifter) på 80 mill. kroner. Regnskapet er avsluttet i balanse jf. kommunelovens regler.

Det isolerte mindreforbruket (220,8 mill. kroner) er i henhold til økonomi- og finansreglementet avsatt slik:

- 50 % til egenfinansiering – 110,4 mill. kroner
- 30 % til eget reservefond – 66,2 mill. kroner
- 20 % til generelt disposisjonsfond – 44,2 mill. kroner

Investeringsregnskapet for 2022 (Bevilgningsoversikt investering) viser sum investeringsutgifter på 1.011,8 mill. kroner. Investeringsene er finansiert med bruk av lån 491,5 mill. kroner, momskompensasjon 179,4 mill. kroner, overføring fra drift 300,1 mill. kroner, bruk av ubundne investeringsfond 30,9 mill. kroner, samt tilskudd/salgssinntekter 9,9 mill. kroner.

Regnskapsføringen

Innlandet fylkeskommune avlegger regnskapet i henhold til gjeldende lover, forskrifter og god kommunal regnskapsskikk. Regnskapet består av drifts- og investeringsregnskap, balanse og økonomiske oversikter i form av noter.

Regnskaps- og lønssystem

Innlandet fylkeskommune har ført regnskap og lønn i eget ERP system i 2022.

Regnskap og noter

For ytterlige opplysninger vises til regnskaps- og noteopplysninger, samt til Innlandet fylkeskommunes årsberetning for 2022.

Regnskapsprinsipper og vurderingsregler

Regnskapet er avlagt i samsvar med kommuneloven, «forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner» og god kommunal regnskapsskikk. Kommunale regnskapsstandarder (KRS) utgitt av Foreningen for god kommunal regnskapsskikk (GKRS) ligger også til grunn.

Det er et grunnleggende prinsipp at all tilgang og bruk av midler i løpet av året, som vedrører fylkeskommunen, skal framgå av drifts- eller investeringsregnskapet. Det betyr at alle kjente utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger som vedrører virksomheten i regnskapsåret skal framgå av drifts- eller investeringsregnskapet ut fra anordningsprinsippet.

Alle utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger skal føres brutto. Dette gjelder også for de interne finansieringstransaksjonene. Det skal ikke føres fradrag for tilhørende inntekter til utgiftene. Inntektene skal heller ikke framstå med fradrag for eventuelle tilhørende utgifter.

Fylkeskommunens regnskap skal vise alle økonomiske midler som er tilgjengelig i året og anvendelser av disse. Inntekter og utgifter skal tidsmessig bokføres i det året som følger av anordningsprinsippet.

Av anordningsprinsippet følger også, at i den grad enkelte utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger ikke kan fastsettes eksakt ved tidspunktet for regnskapsavleggelsen, er det bokført beløp ut fra konkrete vurderinger i hvert enkelt tilfelle.

Vedlagt følger regnskap- og noteopplysninger for Innlandet fylkeskommune sitt regnskap for 2022.

Hamar 22. februar 2023

Tron Ole Bamrud
fylkeskommunedirektør

Erling Sørlien
regnskapssjef

Regnskapet for Innlandet fylkeskommune

2022 med tilhørende noter

Bevilgningsoversikt – drift §5-4

KOSTRA-art		Tekst	Note	Regnskap	2022 Regulert budsjett	2022 Opprinnelig budsjett	2021 Regnskap
1	800	Rammetilskudd		3 312 230 145	3 225 551 800	3 241 714 800	3 327 083 716
2	870	Inntekts- og formuesskatt		2 420 335 949	2 466 079 200	2 226 399 200	2 302 952 521
3	874:875	Eiendomsskatt		0	0	0	0
4	810 pluss 877 og 895	Andre generelle driftsinntekter		37 367 326	17 100 000	17 100 000	28 909 511
5	Sum posten 1:4	Sum generelle driftsinntekter		5 769 933 420	5 708 731 000	5 485 214 000	5 658 945 748
6	Fra bevilgningsoversikt drift, §5-4, 2. ledd.	Sum bevilgninger drift, netto		5 240 245 842	5 293 896 676	5 104 780 428	4 888 008 622
7	590	Avskrivninger		403 487 735	0	0	393 794 620
8	Sum post 6:7	Sum netto driftsutgifter		5 643 733 577	5 293 896 676	5 104 780 428	5 281 803 242
9	Post 5 minus post 8	Brutto driftsresultat		126 199 843	414 834 324	380 433 572	377 142 506
10	900:901	Renteinntekter		85 176 779	59 250 000	36 750 000	39 041 107
11	905	Utbytter		89 443 544	89 503 000	89 503 000	71 974 621
12	909 minus 509	Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler		2 078 165	0	0	1 238 083
13	500:501	Renteutgifter		103 377 526	119 820 825	90 320 825	56 836 789
14	510:511	Avdrag på lån	8	258 000 000	258 000 000	258 000 000	254 999 680
15	Sum post 10:14	Netto finansutgifter		-184 679 038	-229 067 825	-222 067 825	-199 582 659
16	990	Motpost avskrivninger		403 487 735	0	0	393 794 620
17	Postene 9 minus 15 pluss post 16	Netto driftsresultat		345 008 540	185 766 499	158 365 747	571 354 468
18	570	Disponering eller dekning av netto driftsresultat:					
19	550	Overføring til investering		300 060 885	276 946 547	222 819 247	238 527 638
20	950	Avsetninger til (+) bundne driftsfond	11	338 767 553	0	0	194 801 811
21	540	Bruk av (-) bundne driftsfond	11	-147 293 000	-2 958 300	-1 011 300	138 025 019
22	940	Avsetninger til (+) disposisjonsfond	17	426 436 261	357 252 252	52 646 800	0
23	530	Bruk av (-) disposisjonsfond	17	-572 963 158	-445 474 000	-116 089 000	571 354 468
		Dekning av tidligere års merforbruk		-	-	-	0
24	Sum post 18:21	Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat		345 008 540	185 766 499	158 365 747	571 354 468
25	980 (Postene 17 minus 24)	Fremført til inndekning i senere år (merforbruk).		0	0	0	0

Bevilgningsoversikt / økonomisk oversikt etter rammeområde*

Rammeområde	Regnskap	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap i fjor
Kompetanse	2 502 198 231	2 557 691 670	2 395 976 848	2 483 465 877
Tannhelse	223 714 258	228 902 586	182 928 883	209 982 962
Kultur	222 079 119	221 239 523	200 708 891	214 865 345
Fylkesveger	989 506 442	987 285 834	904 066 734	900 696 418
Kollektivtransport	825 133 855	853 491 019	758 900 219	819 314 308
Næringsutvikling og int samarbeid	139 727 106	148 048 346	123 597 546	110 958 579
Samfunn, plan og miljø	75 169 728	75 631 316	60 927 468	68 031 251
Adm og fellestjenester	329 933 340	344 127 894	421 074 051	314 878 412
Frie inntekter/finanstjenester	68 164 116	-103 890 912	56 599 788	-40 548 367
	5 375 626 195	5 312 527 276	5 104 780 428	5 081 644 786
Herav:				
Overføring til investering	-40 421 077	-18 255 000	0	-33 812 870
Avsetninger til (+) / bruk av (-) bundne driftsfond	-192 485 852	1 947 000	0	-184 531 035
Avsetninger til (+) / bruk av (-) disposisjonsfond	97 526 576	-2 322 600	0	24 707 742
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	5 240 245 842	5 293 896 676	5 104 780 428	4 888 008 623

*Her inngår netto utgifter fra bevilgningsoversikten etter §5-4 andre ledd, post 6

Følgende inntekter/utgifter er budsjettert og regnskapsført på de enkelte rammeområdene og inngår i post 6.

KOSTRA-ART	Regnskap	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap i fjor
500 renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	340 452	0	0	229 678
810 andre statlige overføringer	-400 478 491	-424 679 663	-424 403 387	-601 190 451
900 renteinntekter	-9 777 984	0	0	-4 257 197
905 utbytte og eieruttak	-36 711 700	0	0	-32 711 508

Økonomisk oversikt etter art – drift §5-6

KOSTRA-art	Tekst	Note	2022			2021
			Regnskap	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap
	Driftsinntekter					
1 800	Rammetilskudd		3 312 230 145	3 225 551 800	3 241 714 800	3 327 083 716
2 870	Inntekts- og formuesskatt		2 420 335 949	2 466 079 200	2 226 399 200	2 302 952 521
3 874:875	Eiendomsskatt		0	0	0	0
4 877	Andre skatteinntekter		19 774 814	0	0	19 646 956
5 810	Andre overføringer og tilskudd fra staten		418 071 003	441 779 663	441 503 387	610 453 007
6 700:780, 830:850, 880:895, 920	Overføringer og tilskudd fra andre		1 248 242 205	841 227 001	1 068 650 645	964 185 896
7 600	Brukerbetalinger		21 587 435	40 973 219	40 878 219	17 822 876
8 620:660	Salgs- og leieinntekter		322 984 866	327 041 398	373 527 718	278 490 013
9 Sum postene 1:8	Sum driftsinntekter		7 763 226 417	7 342 652 281	7 392 673 969	7 520 634 986
	Driftsutgifter					
10 010:089, 160:165	Lønnsutgifter		2 375 151 662	2 248 231 058	2 161 702 895	2 294 969 906
11 090:099	Sosiale utgifter		699 843 346	581 094 045	556 100 291	613 731 439
12 100:285 minus 160:165, 300:380	Kjøp av varer og tjenester		3 218 194 413	3 236 351 647	3 351 876 768	2 918 887 917
13 400:480, 490, 520	Overføringer og tilskudd til andre		986 498 649	862 141 207	942 560 443	958 847 625
14 590	Avskrivninger		403 487 735	0	0	393 794 620
15 Sum postene 10:14	Sum driftsutgifter		7 683 175 806	6 927 817 957	7 012 240 397	7 180 231 507
16 Post 9 minus 15	Brutto driftsresultat		80 050 611	414 834 324	380 433 572	340 403 478
17 900:901	Renteinntekter		94 954 763	59 250 000	36 750 000	43 298 303
18 905	Utbytter		126 155 244	89 503 000	89 503 000	104 686 130
19 909 minus 509	Gevinst og tap på finansielle omløpsmidler		2 078 165	0	0	1 238 083
20 500:501	Renteutgifter		103 717 978	119 820 825	90 320 825	57 066 466
21 510:511	Avdrag på lån	8	258 000 000	258 000 000	258 000 000	254 999 680
22 Sum postene 17:21	Netto finansutgifter		-138 529 806	-229 067 825	-222 067 825	-162 843 631
23 990	Motpost avskrivninger		403 487 735	0	0	393 794 620
24 Post 16 minus 22 pluss 23	Netto driftsresultat		345 008 540	185 766 499	158 365 747	571 354 468
	Disponering eller dekning av netto driftsresultat:					
25 570	Overføring til investering		300 060 885	276 946 547	222 819 247	238 527 638
26 550	Avsetninger til (+) bundne driftsfond	11	338 767 553	0	0	299 042 145
27 950	Bruk av (-) bundne driftsfond	11	-147 293 000	-2 958 300	-1 011 300	-104 240 334
28 540	Avsetninger til (+) disposisjonsfond	17	426 436 261	357 252 252	52 646 800	419 447 503
29 940	Bruk av (-) disposisjonsfond	17	-572 963 158	-445 474 000	-116 089 000	-281 422 485
30 530	Dekning av tidligere års merforbruk		0	0	0	0
31 Sum post 25:30	Sum disponering eller dekning av netto driftsresultat		345 008 540	185 766 499	158 365 747	571 354 468
32 980 (post 24 minus 30)	Fremført til inndekning i senere år (- merforbruk)		0	0	0	0

Driftsregnskapet – samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner §5-9

		2022
1.	Netto driftsresultat	345 008 540
2.	Avsetninger til bundne driftsfond	-338 767 553
3.	Bruk av bundne driftsfond	147 293 000
4.	Overføringer til investeringer i henhold til årsbudsjett og fullmakter	-300 060 885
5.	Avsetninger til disp.fond i henhold til årsbudsjett og fullmakter	-426 436 261
6.	Bruk av disposisjonsfond i henhold til budsjetter og fullmakter	793 735 400
7.	Budsjettert dekning av tidligere års merforbruk	0
8.	Årets budsjettavvik (-udekket/udisponert)	220 772 242
9.	Strykning av overføringer til investeringer	0
10.	Strykninger av avsetninger til disposisjonsfond	
11.	Strykning av dekning av tidligere års merforbruk	0
12.	Strykning bruk av disposisjonsfond	220 772 242
13.	Mer- eller mindreforbruk etter strykninger	0
14.	Bruk av disposisjonsfond for reduksjon av årets merforbruk etter strykning	0
15.	Bruk av disposisjonsfond for inndekning av tidligere års merforbruk	0
16.	Bruk av mindreforbruk etter strykning for dekning av tidligere års merforbruk	0
17.	Avsetning av mindreforbruk etter strykninger til disposisjonsfond	0
18.	Fremførbart til inndekning senere år	0

Bevilgningsoversikt -investering §5-5

KOSTRA-art	Tekst	Note	2022			2021
			Regnskap	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap
010:099, 100:285, 1 300:380, 400, 429, 500, -620,-650	Investeringer i varige driftsmidler		1 008 603 523	1 041 018 000	971 411 000	873 577 306
2 430:480	Tilskudd til andres investeringer		244 639	0	0	8 899 216
3 529	Investeringer i aksjer og andeler i selskaper		2 972 315	2 972 300	0	3 834 548
4 520:521	Utlån av egne midler		0	0	0	0
5 510:511	Avdrag på lån		0	0	0	0
6 Sum postene 1:5	Sum investeringsutgifter		1 011 820 477	1 043 990 300	971 411 000	886 311 069
7 729	Kompensasjon for merverdiavgift		179 412 721	172 380 753	160 885 823	145 181 582
8 700:780 minus 729, 810:850, 880:895	Tilskudd fra andre		6 306 626	120 000	0	38 258 922
9 660:670	Salg av varige driftsmidler		3 591 848	101 000	0	23 937 049
10 929	Salg av finansielle anleggsmidler	12	0	0	0	0
11 905	Utdeling fra selskaper		0	0	0	0
12 920:921	Mottatte avdrag på utlån av egne midler		24 954	0	0	0
13 910:911	Bruk av lån		491 478 270	563 542 000	556 805 930	456 923 451
14 Sum postene 7:13	Sum investeringsinntekter		680 814 420	736 143 753	717 691 753	664 301 004
15 522	Videreutlån		0	0	0	0
16 912	Bruk av lån til videreutlån		0	0	0	0
17 512	Avdrag på lån til videreutlån		0	0	0	0
18 922	Mottatte avdrag på videreutlån		0	0	0	0
19 Sum postene 15:18	Netto utgifter videreutlån		0	0	0	0
20 970	Overføring fra drift		300 060 885	276 946 547	222 819 247	238 527 638
21 550	Avsetninger til (-) bundne investeringsfond		0	0	0	0
22 950	Bruk av (+) bundne investeringsfond		0	0	0	0
23 540	Avsetninger til (-) ubundet investeringsfond		0	0	0	-16 517 573
24 940	Bruk av (+) ubundet investeringsfond		30 945 172	30 900 000	30 900 000	0
25 530	Dekning av tidligere års udekket beløp		0	0	0	0
26 Sum postene 20:23	Sum overføring fra drift og netto avsetninger		331 006 057	307 846 547	253 719 247	222 010 065
27 980/ Sum postene (-6, 14, -19, -24)	Fremført til inndeckning i senere år (udekket beløp)		0	0	0	0

Investeringsregnskapet – samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner §5-9

	2022
1. Sum utgifter og inntekter eksklusive bruk av lån	822 484 327
2. Avsetninger til bundne investeringsfond	0
3. Bruk av bundne investeringsfond	0
4. Budsjettert bruk av lån	-563 542 000
5. Overføring fra drift i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	-300 060 885
6. Avsetning til ubundne investeringsfond i henhold til årsbudsjett og fullmakter	0
7. Bruk av ubundne investeringsfond i henhold til årsbudsjett og fullmakter	-30 945 172
8. Dekning av tidligere års udekket beløp	0
9 Årets budsjettavvik (udekket eller udisponert beløp før strykning)	-72 063 730
10. Strykning av avsetning til ubundet investeringsfond	
11. Strykning av bruk av lån	72 063 730
12. Strykning av overføring fra drift	
13. Strykning av bruk av ubundne investeringsfond	
14. Udekket eller udisponert beløp etter strykninger	0
15. Avsetning av udisponert beløp etter strykninger til ubundet investeringsfond	0
16. Fremført til inndeckning senere år	0

Bevilgningsoversikt – spesifisering av sum investeringsutgifter per rammeområde

Kompetanse

Prosjekt	2022			2021
	Regnskap	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap
Grønt skifte - solcelleanlegg vgskoler (Hedmark)	5 044 028	4 000 000	8 128 000	524 145
Uforutsette spesialtilpasninger av bygningsmassen	5 751 698	4 800 000	2 032 000	312 261
Oppgradering uteområder, trafikksikkerhet og HMS	4 110 986	4 625 000	8 128 000	-
Universell utforming/tiltak bygningsmassen	3 042 011	2 800 000	4 840 000	3 945 257
Varslingssystemer vgs skoler	220 000	240 000	2 242 000	480 000
Campus Vinstra - Utomhus og Trafikksikring	-	-	595 000	707 869
Raufoss vgs - ombygging/nybygg	99 699 618	100 000 000	90 424 000	44 318 504
Grønt skifte klimamidler	1 182 776	1 000 000	508 000	4 151 021
Ringsaker vgs - utbygging	4 288 444	4 000 000	5 648 000	2 595 745
Ladestasjoner/el-biler	5 939 988	5 400 000	6 909 000	404 299
Tiltak knyttet til lager og garasjeanlegg	3 464 628	3 579 000	3 483 000	798 399
Trysil vgs. - Oppgradering kantinekjøkken, personalrom, varemottak	3 276 767	4 000 000	6 096 000	-
Lena - Valle vgs. m/Presteseter	7 304 925	6 000 000	10 161 000	648 081
Ferdigstilte prosjekt - Reklamasjoner og etterarbeider	3 554 967	3 110 000	2 591 000	-
Valdres vgs, rehabilitering	78 168 087	90 000 000	84 328 000	24 411 638
Utredning av undervisningslokaler for yrkesfag	14 802 708	16 681 000	32 725 000	116 152 610
Energiledelse	1 149 266	1 500 000	1 524 000	2 041 820
Vinstra vgs. rehabilitering	-	-	-	374 797
Lillehammer videregående skole, avdeling Nord	-	-	-	71 475
Lillehammer videregående skole, avdeling Sør	3 019	-	-	79 566
Vinstra vgs. Rivning og sanering bygg 10 og bygg 12	-	-	-	130 863
Vinstra vgs. Oppgradering og komplettering av tekniske anlegg	-	25 000	-	675 101
Storhamar vgs - Nybygg	-	-	-	13 007
Elverum vgs - rehab/tilbygg	1 314 881	800 000	-	16 403 226
Fellesprosjektet - Oppgradering skoler Hedmark	1 345 298	1 300 000	3 416 000	5 226 240
Jønsberg vgs. - drivhus	2 856	-	-	3 812 927
Legionellasikring	-	-	-	631 386
Utredning - fysisk sikring vgskoler	194 120	500 000	3 048 000	-
Tiltak inneklima - utvalgte vgskoler	2 158 624	5 000 000	15 240 000	196 754
Konsulent utvikl.prosjekter, kjøling, utomhus mm	-	3 100 000	2 032 000	-
Utstyrsoppgradering fagfornyelsen (FT 15/21)	16 201 601	30 373 000	23 673 000	-
Større utstyr - driftsfinansiert	26 094 836	12 696 000	-	35 498 512
Avhendingsutgifter	12 563	-	-	223 614
Storhamar - ombygging til garderober (EID)	1 282 579	1 250 000	-	-
	289 611 272	306 779 000	317 771 000	264 829 116

Fylkesveger - programområde

Prosjekt	2022			2021
	Regnskap	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap
Utbedringer	299 432 962	307 992 000	254 406 000	263 033 209
Skredsikring	-	-	-	2 898 004
Ferjetransport	9 842 477	11 417 000	-	104 081 714
Store prosjekter	16 107 433	17 000 000	-	1 359 119
Tiltak for gående og syklende	71 322 502	76 332 000	116 739 000	65 869 205
Trafikksikkerhetstiltak	80 731 742	76 914 000	62 990 000	66 268 259
Miljø- og servicetiltak	12 566 879	22 361 000	14 629 000	13 389 180
Kollektivtiltak	22 539 982	32 323 000	34 544 000	45 961 328
Planlegging	32 255 903	35 720 000	33 528 000	23 094 022
Til disposisjon	-	-	-	106 000
ATP (ATP-tiltak)	-	7 620 000	7 620 000	-
Bru	10 322 931	8 684 000	11 684 000	-
Adm Fylkesveger	1 079 753	-	-	1 247 983
Drift og vedlikehold	8 253 825	-	-	303 609
	564 456 390	596 363 000	536 140 000	587 611 632

Kollektivtransport

Prosjekt	2022			2021
	Regnskap	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap
Lurhaugen, oppgradering "sjåførbu" kollektiv	96 050	96 000	3 048 000	200 551
Større utstyr - driftsfinansiert	-	-	-	101 872
Toalettanlegg Hamar skystasjon	-	-	-	1 332 204
	96 050	96 000	3 048 000	1 634 627

Administrasjon og fellestjenester

Prosjekt	2022			2021
	Regnskap	Regulert	Opprinnelig	Regnskap
Større utstyr - driftsfinansiert	398 265	-	-	726 900
EID - Kontorlokaler sentraladm. Lillehammer	6 584 591	2 000 000	23 012 000	820 229
Rehabilitering hovedbygning Valle	476	-	-	-
Avhending Hjerleid	1 048 041	-	-	151 772
EID - Kontorlokaler sentraladm. Hamar	127 390 793	130 000 000	91 440 000	8 635 639
Salg Mathiesens gate 11C, Lillehammer	-	-	-	68 646
Salg L'Oranges vei 5D, Lillehammer	-	-	-	72 091
0304 Kontorlokaler sentraladm./IFK - forprosjekt	-	-	-	467 916
	135 422 166	132 000 000	114 452 000	10 943 193

Tannhelse

Prosjekt	2022			2021
	Regnskap	Regulert	Opprinnelig	Regnskap
Løten tannklinikk - universell utforming	-	-	-	43 241
Større utstyr - driftsfinansiert	10 277 961	5 780 000	-	6 979 839
Tannklinikk Alvdal, forprosjekt	2 169 507	-	-	194 634
Tannklinikk fylkeshus 3, utredning	857 678	-	-	184 024
	13 305 146	5 780 000	-	7 401 738

Kultur

Prosjekt	2022			2021
	Regnskap	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap
Større utstyr - driftsfinansiert	-	-	-	1 157 000
Rullearkiv Fylkesarkivet	5 712 500	-	-	-
	5 712 500	-	-	1 157 000

Sammendrag investeringsprosjekter per rammeområde

Rammeområde	2022			2021
	Regnskap	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap
Kompetanse	289 611 272	306 779 000	317 771 000	264 829 116
Tannhelse	13 305 146	5 780 000	-	7 401 738
Kultur	5 712 500	-	-	1 157 000
Fylkesveger	564 456 390	596 363 000	536 140 000	587 611 632
Kollektivtransport	96 050	96 000	3 048 000	1 634 627
Adm. og fellestjenester	135 422 166	132 000 000	114 452 000	10 943 193
	1 008 603 523	1 041 018 000	971 411 000	873 577 306

Tilskudd til andres investeringer

Prosjekt	2022			2021
	Regnskap	Regulert	Opprinnelig	Regnskap
107496 Hed Fv 52 Sørumsvegen - Hovederampa inkl. gsv	-	-	-	15 000
107592 FV57 Søndre Åls vei, Trintom skole - Vennolumsveie	-	-	-	102 600
109106 Fv. 33 Skartjednet - Tonsvatnet	-	-	-	656 921
110110 Hed Fv Forarbeider dekke, uspes.	-	-	-	4 000
110113 Hed Fv Stedsutvikling tilskudd (18-21)	-	-	-	500 000
Alternativ tilrettelegging (18-21)	- 52 600	-	-	-
FV 2496 Fortau mellom Skysstasjon-Kiwi på Fagernes	-	-	-	2 323 456
Fv 74 Storhamargata, tilskudd	-	-	-	5 000 000
Justerings mva	297 239	-	-	297 239
	244 639	-	-	8 899 216

Investeringer i aksjer og andeler i selskaper

Prosjekt	2022			2021
	Regnskap	Regulert	Opprinnelig	Regnskap
Kultur	-	-	-	1 000 000
Frie inntekter/finanstjenester	2 972 315	2 972 300	-	2 834 548
	2 972 315	2 972 300	-	3 834 548

Balanse

EIENDELER	Note		2022	2021
A. Anleggsmidler		Kap. 2.2	18 327 727 015	17 720 648 797
I. Varige driftsmidler	4		12 267 810 307	11 726 302 644
1. Faste eiendommer og anlegg		(2.27)	11 955 949 428	11 443 056 729
2. Utstyr, maskiner og transportmidler		(2.24)	311 860 879	283 245 914
II. Finansielle anleggsmidler			1 844 448 619	1 841 512 789
1. Aksjer og andeler	5	(2.21)	1 419 769 565	1 416 804 985
2. Obligasjoner		(2.29)	0	0
3. Utlån	6	(2.22)	424 679 054	424 707 803
III. Immaterielle eiendeler		(2.28)	0	0
IV. Pensjonsmidler	10	(2.20)	4 215 468 089	4 152 833 365
			0	0
B. Omløpsmidler		Kap. 2.1	4 132 483 142	3 885 955 985
I. Bankinnskudd og kontanter		(2.10)	2 581 929 966	2 500 154 054
II. Finansielle omløpsmidler	1		153 623 152	151 544 987
1. Aksjer og andeler	7	(2.18)	153 623 152	151 544 987
2. Obligasjoner		(2.11)	0	0
3. Sertifikater		(2.12)	0	0
4. Derivater		(2.15)	0	0
III. Kortsiktige fordringer	1		1 396 930 023	1 234 256 944
1. Kundefordringer		(2.13)	370 924 957	258 847 305
2. Andre kortsiktige fordringer		(2.16)	223 053 272	179 072 803
3. Premieavvik		(2.19)	802 951 794	796 336 837
Sum eiendeler			22 460 210 157	21 606 604 782
EGENKAPITAL OG GJELD	Note		2022	2021
C. Egenkapital		Kap. 2.5	10 997 960 842	10 807 499 800
I. Egenkapital drift			2 332 668 077	2 287 720 421
1. Disposisjonsfond	17	(2.56)	1 219 934 118	1 366 461 015
2. Bundne driftsfond	11	(2.51)	1 112 733 958	921 259 406
3. Merforbruk i driftsregnskapet		(2.5900)	0	0
II. Egenkapital investering			0	30 945 172
1. Ubundet investeringsfond		(2.53)	0	30 945 172
2. Bundne investeringsfond		(2.55)	0	0
3. Udekket beløp i investeringsregnskapet		(2.5970)	0	0
III. Annen egenkapital	2		8 665 292 765	8 488 834 206
1. Kapitalkonto		(2.5990)	8 781 146 344	8 604 687 785
2. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen drift		(2.580)	-75 365 494	-75 365 494
3. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen investering		(2.581)	-40 488 085	-40 488 085
			0	0
D. Langsiktig gjeld		Kap. 2.4	9 601 934 543	9 195 801 154
I. Lån	8		5 004 095 797	4 795 103 797
1. Gjeld til kredittinstitusjoner		(2.45)	4 352 430 997	3 464 248 997
2. Obligasjonslån		(2.41 og 2.42)	408 844 800	408 844 800
3. Sertifikatlån		(2.43)	242 820 000	922 010 000
II. Pensjonsforpliktelse	9	(2.40)	4 597 838 746	4 400 697 357
			0	0
E. Kortsiktig gjeld		Kap. 2.3	1 860 314 772	1 603 303 828
I. Kortsiktig gjeld			1 860 314 772	1 603 303 828
1. Leverandørgjeld		(2.35)	603 056 535	507 031 157
2. Likviditetslån		(2.31)	0	0
3. Derivater		(2.34)	0	0
4. Annen kortsiktig gjeld		(2.32)	566 288 354	596 340 032
5. Premieavvik	9	(2.39)	690 969 883	499 932 639
Sum egenkapital og gjeld			22 460 210 157	21 606 604 782
F. Memoriakonti		Kap. 2.9	0	0
I. Ubrukte lånemidler	2	(2.9100)	-72 064 164	-96 550 434
II. Andre memoriakonti		(2.9200)	0	0
III. Motkonto for memoriakontiene		(2.9999)	72 064 164	96 550 434

Note1 – Endringer i arbeidskapital

BALANSEN	31.12.2022	01.01.2022	Endring
Omløpsmidler	4 132 483 142	3 885 955 985	246 527 157
Kortsiktig gjeld	1 860 314 772	1 603 303 828	257 010 944
Arbeidskapital	2 272 168 370	2 282 652 156	-10 483 787

DRIFTS- OG INVESTERINGSREGNSKAPET (bevilgningsoversikter)	2022
Netto driftsresultat	345 008 540
Netto utgifter/inntekter i investering	331 006 057
Endring ubrukte lånemidler (økning +/- reduksjon-)	-24 486 270
Endring arbeidskapital i drifts- og investeringsregnskapet	<u>-10 483 787</u>

Note 2 - Kapitalkonto

BALANSEN	31.12.2022	01.01.2022	Endring
Anleggsmidler	18 327 727 015	17 720 648 797	607 078 218
Langsiktig gjeld	9 601 934 543	9 195 801 154	406 133 389
Endring ubrukte lånemidler (økning +/- reduksjon-)	-72 064 164	-96 550 434	24 486 270
Netto endring	8 653 728 309	8 428 297 209	225 431 099

Note 3 – Vesentlige endringer i regnskapsprinsipper

Det foreligger ingen vesentlige endringer i regnskapsprinsipper, regnskapsestimer eller vesentlige korrigeringer av tidligere års feil.

Note 4 – Varige driftsmidler

	5 år	10 år	20 år	40 år	50 år	Tomter (avskrives ikke)	Sum
Bokført verdi per 1.1	33 288 937	184 718 437	84 525 069	11 174 979 609	126 746 048	122 044 586	11 726 302 686
Tilgang	7 809 840	58 664 491	16 594 965	785 330 158	134 141 180	12 586 691	1 015 127 325
Avgang		530 554					530 554
Avskrivninger	1) 14 622 589	37 514 837	1 507 442	346 557 340	3 285 527		403 487 735
Nedskrivninger		601 372		69 000 000			69 601 372
Bokført verdi 31.12	26 476 188	204 736 165	99 612 592	11 544 752 427	257 601 701	134 631 277	12 267 810 350

1) Økonomisk oversikt etter art - drift §5-6 post 14

Spesifikasjon av nedskrivninger:

Tretten bru er nedskrevet med restverdi på 69 mill kroner.

Utrangert utstyr og materiell er nedskrevet med restverdi, tilsammen 601.372 kroner.

Note 5 – Aksjer og andeler (finansielle anleggsmidler)

Selskapets navn	Eierandel i %	Endring fra forrige år	Bokført verdi 01.01.22	Bokført verdi 31.12.22
Oppland Fylkeskraft AS	100,00		823 568 389	823 568 389
Hedmark Fylkeskraft AS	100,00		403 766 722	403 766 722
AS Kirkegaten 74	100,00		48 835 560	48 835 560
Blæstad Eiendom AS	100,00		3 435 000	3 435 000
Teater Innlandet AS	100,00		1 000 000	1 000 000
Filminvest AS	47,00		564 000	564 000
Østnorsk Filmsenter AS	40,00		50 000	50 000
Tepas Personal AS	37,44		1	1
Anno Museum AS	35,00		1 750 000	1 750 000
Klimapark 2469 AS	34,00		170 000	170 000
Klosser Innovasjon AS	33,35		2 795 400	2 795 400
Vegfinans AS	33,33		2 100 000	2 100 000
Stangehallen Riksanlegg AS	33,33		200 000	200 000
Fagernes Skysstasjon AS	33,33		100 000	100 000
Valdres Arbeidssenter AS	28,50		634 411	634 411
Glåmdalen Interkommunale voksenopplæringscenter IKS	28,12		200 000	200 000
Komm-Inn AS	27,20		17 500 000	17 500 000
Lipro AS	26,60		1	1
Otta Skysstasjon AS	25,00		50 000	50 000
Gudbrandsdal Industrier AS (GIAX)	24,90		3 286 000	3 286 000
NAF Trafikksenter AS	24,08		864 276	864 276
Hapro AS	20,86		1	1
Hafjell – Kvitfjell Alpin AS	20,60		1	1
Stangehallen DA	19,80		10 106 060	10 106 060
Innlandet Revisjon IKS	19,51		380 000	380 000
Topro AS	17,33		1	1
Mjøsanker AS	13,64		148 000	148 000
Atlungstad Brenneri AS	12,12		200 000	200 000
Høyskolen for Yrkesfag AS	16,50		1	1
AS Oplandske Dampskibsselskap	8,15		1 000 001	1 000 001
Innovasjon Norge	5,16		1 010 526	1 010 526
S/L Hoff Vatningsanlegg	3,17		1	1
Valdres Næringshage AS	0,70		10 000	10 000
KLP - Egenkapitalinnskudd		2 972 315	91 159 740	94 132 055
Musikk i Innlandet AS			1 000 000	1 000 000
Melkekvote ku Jønsberg			680 808	680 808
Melkekvote ku Storsteigen			71 011	71 011
Storhove skog, Mjøsen skog Ba			40 000	40 000
Melkekvote geit, Storsteigen			28 714	28 714
Aksjer og andeler Jønsberg			23 176	23 176
Aksjer og andeler Storsteigen		-7 735	19 635	11 900
Storhove gardsbruk - Gausdal Bruvoll BA			18 000	18 000
Biblioteksentralen SA			18 000	18 000
Valle vgs. gardsbruk, Nortura BA			11 200	11 200
Valle vgs. gardsbruk, Mat Fra Toten Sa			5 000	5 000
Valle vgs. gardsbruk, Honningsentralen			2 000	2 000
Valle vgs. gardsbruk, Norsvin SA			2 000	2 000
Valle vgs. Gardsbruk, Rausteinshytta			500	500
Valle vgs. Gardsbruk, Tine SA			300	300
Valle vgs. gardsbruk, Felleskjøpet Agri S			250	250
Valle vgs. gardsbruk, Bama Gruppen AS			220	220
Storhove gardsbruk, Lågen Fiskeelv			50	50
Storhove gardsbruk - Fåberg Østsides			29	29
OBOS			1	1
		2 964 580	1 416 804 985	1 419 769 565

Note 6 – Utlån (finansielle anleggsmidler)

Låntaker	Utlån (beløp)	Finansiert med egne midler	Finansiert med lån	Vesentlig tap
Hedmark fylkeskommun Blæstad AS	16 500 000	16 500 000		0
Hedmark fylkeskraft AS	252 581 672	252 581 672		0
Vegfinans AS ulike underseskap*	1 097 382	1 097 382		0
Oppland fylkeskraft AS	150 000 000	150 000 000		0
Kirkegata 74	4 500 000	4 500 000		0

* Lån til tre underselskap under Vegfinans AS slått sammen. Gjelder lån til aksjekapital

Note 7 – Markedsbaserte finansielle omløpsmidler

Aktivklasse	Anskaffelseskost	Markedsverdi 1.1.	Resultatført verdiendring	Markedsverdi 31.12
Pengemarkedsfond	114 000 000	127 650 542	1 902 253	129 552 795
Obligasjonsfond	20 100 000	23 894 445	175 912	24 070 357
Sum	134 100 000	151 544 987	2 078 165	153 623 152

Note 8 – Lån og avdrag

Eksterne lån	Bokført verdi 31.12	Løpetid (snitt)	Rentefot (snitt per 31.12)	Refinansiering 2023 *
Lån til egne investeringer	5 004 095 797	24 år	2,35 %	242 800 000

*Lån som forfaller og skal refinansieres i det året regnskapet legges fram.

Minimumsavdrag	Beløp
Beregnet minimumsavdrag etter kommuneloven §14-18, 1. ledd	166 728 934
Korrigerende for mottatte avdrag videreutlån til avdrag andre lån	
Betalte avdrag	258 000 000
Differanse mellom beregnet og betalte avdrag	-91 271 066

Utgiftsførte ordinære avdrag for 2022 er høyere enn beregnet minste avdrag for lånegjelden per 01.01.2022. Kontrollgrensen for minimumsavdrag er oppfylt for regnskapet 2022. Nærmere detaljer om fylkeskommunens finansforvaltning er beskrevet i årsberetningen for 2022.

Note 9 – Pensjon

Generelt om pensjonsordningene i fylkeskommunen

Fylkeskommunen har kollektive pensjonsordninger i Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og Statens pensjonskasse (SPK), som sikrer ytelsesbasert pensjon for de ansatte.

Premiefond

Premiefondet er et fond for tilbakeført premie og overskudd. Eventuelle midler på premiefondet kan bare brukes til fremtidig premiebetaling. Premiefondet fremgår ikke av kommuneregnskapet, men bruk av fondet reduserer faktisk betalte pensjonspremier.

	2022	2021
Innestående på premiefond 01.01.	70 397 155	338 618
Tilført premiefondet i løpet av året	91 265 375	101 465 568
Bruk av premiefondet i løpet av året	102 224 227	31 407 030
Innestående på premiefond 31.12.	59 438 303	70 397 156

Regnskapsføring av pensjon

Etter § 3-5 og § 3-6 i budsjett- og regnskapsforskriften skal driftsregnskapet belastes med pensjonskostnader som er beregnet ut fra langsiktige forutsetninger om avkastning, lønnsvekst og G-regulering. Pensjonskostnadene beregnes på en annen måte enn pensjonspremien som betales til pensjonsordningen, og det vil derfor normalt være forskjell mellom disse to størrelsene. Forskjellen mellom betalt pensjonspremie og beregnet pensjonskostnad betegnes premieavvik, og skal inntekts- eller utgiftsføres i driftsregnskapet. Premieavviket tilbakeføres igjen neste år i sin helhet for premieavvik oppstått i 2020 eller senere, med 1/7 per år for premieavvik oppstått i 2014 til 2019, med 1/10 per år for premieavvik oppstått fra 2011 til 2013 og med 1/15 per år for premieavvik oppstått fra 2002 til 2010.

Regnskapsføringen av pensjon innebærer et unntak fra de grunnleggende prinsippene for kommuneregnskapet om at alle kjente utgifter og inntekter i året skal tas med i årsregnskapet for vedkommende år (Kommuneloven § 14-6, 2. ledd nr. c). Regnskapsføringen av premieavvik og amortisering av premieavvik har hatt innvirkning på netto driftsresultat i 2022 ved at regnskapsførte pensjonsutgifter er kr. 6.614.957,- lavere enn faktisk betalte pensjonspremier.

Både Hedmark- og Oppland fylkesting har tidligere år vedtatt at fremtidige pensjonskostnader ivaretas ved at premieavviket årlig avsettes til pensjonsfond/disposisjonsfond. For 2022 utgjør premieavviket kroner 6.614.957,- (inklusive arbeidsgiveravgift) og er avsatt til fond i forbindelse med regnskapsavslutningen. Fondet utgjør kroner 111.981.911,- per 31.12.2022.

Bestemmelsene innebærer også at beregnede pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser er oppført i balansen som henholdsvis anleggsmidler og langsiktig gjeld.

Økonomiske forutsetninger for beregning av pensjonskostnaden	KLP	SPK
Forventet avkastning pensjonsmidler	3,50 %	3,00 %
Diskonteringsrente	3,00 %	3,00 %
Forventet årlig lønnsvekst	1,98 %	1,98 %
Forventet årlig G- og pensjonsregulering	1,98 %	1,98 %

Spesifikasjon av samlet pensjonskostnad, premieavvik pensjonsforpliktelser og estimatavvik

Pensjonskostnad og premieavvik		2022	2021
	Årets pensjonsopptjening, nåverdi	244 185 355	235 260 281
	Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	131 224 147	126 034 282
	Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-136 630 251	-132 436 985
	Adminstrasjonskostnad	9 765 653	9 682 994
A	Beregnet netto pensjonskostnad (inkl. adm)	248 544 904	238 540 573
B	Innbetalt pensjonspremie (inkl. adm.kostnader)	254 342 412	351 911 400
C	Årets premieavvik (B-A)	5 797 508	113 370 827

Pensjonsutgifter i drifts- og investeringsregnskapet		2022	2021
B	Forfalt pensjonspremie (inkl. adm.kostnader)	254 342 412	351 911 400
C	Årets premieavvik	-5 797 508	-113 370 827
D	Amortisering av tidligere års premieavvik	167 429 666	108 106 983
E	Brutto pensjonsutgift etter premieavvik og amortisering (SUM B:D)	415 974 571	346 647 556
G	Pensjonstrekk ansatte	44 944 303	43 619 760
	Årets regnskapsførte pensjonsutgift (F-G)	371 030 267	303 027 796

Akkumulert premieavvik		2022	2021
	Sum gjenstående premieavvik tidligere år (pr. 01.01.)	259 775 837	254 511 993
	Årets premieavvik	5 797 508	113 370 827
	Sum amortisert premieavvik dette året	-167 429 666	-108 106 983
	Akkumulert premieavvik pr. 31.12	98 143 679	259 775 837
	Arbeidsgiveravgift av akkumulert premieavvik	13 838 259	36 628 393
	Sum akkumulert premieavvik inkl. arb.g.avgift	111 981 938	296 404 230

Pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser		2022	2021
	Brutto pensjonsforpliktelse pr. 01.01.	4 370 067 367	4 906 278 247
	Estimatavvik (ført direkte mot egenkapitalen)	-57 988 063	-761 250 829
	Virkning av planendringer (ført direkte mot egenkapitalen)	0	0
	Årets pensjonsopptjening	244 185 355	235 260 281
	Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	131 224 147	126 034 282
	Utbetalinger	-136 901 820	-136 254 615
	Brutto pensjonsforpliktelse pr. 31.12.	4 550 586 986	4 370 067 367
	Brutto pensjonsmidler pr. 01.01.	4 152 833 364	4 714 141 886
	Estimatavvik (ført direkte mot egenkapitalen)	-181 670 466	-899 719 298
	Virkningen av planendringer (ført direkte mot egenkapitalen)	0	0
	Innbetalt pensjonspremie (inkl. adm.)	254 342 412	351 911 400
	Administrasjonskostnad/rentegaranti	-9 765 653	-9 682 994
	Utbetalinger	-136 901 820	-136 254 615
	Forventet avkastning	136 630 251	132 436 985
	Brutto pensjonsmidler pr. 31.12.	4 215 468 088	4 152 833 364
	Netto pensjonsforpliktelse pr. 31.12.	335 118 898	217 234 003
	Arbeidsgiveravgift av netto pensjonsforpliktelse	47 251 765	30 629 994

Note 10 – Garantier gitt av fylkeskommunen

Garantien er stilt for selskap	Prosjekt	Type garanti	Vedt. garantiramm e (ekskl. tillegg)	Saldo 31.12 (inkl. påløpte renter)	Forventet låneopptak (utover saldo)	Tillegg for renter og omkostn. ol	Godkjenning	Utløper	Kommentar
Vegfinans Innlandet AS	Rv3 og Rv25 Hamar-Elverum	Selvskyldnerkausjon	1 490 000 000	1 158 000 000	0	10 %	Godkjent	2047	
Vegfinans Innlandet AS	E6 Oppland (Øyer - Tretten)	Selvskyldnerkausjon	280 000 000	74 000 000	0	10 %	Godkjent	2036	
Vegfinans Innlandet AS	E6 Ringeby-Otta (Frya - Sjøa)	Selvskyldnerkausjon	3 150 000 000	2 049 000 000	0	10 %	Godkjent	2038	
Vegfinans Innlandet AS	E6 Moelv-Øyer	Selvskyldnerkausjon	7 521 000 000	0	7 521 000 000	10 %	Godkjent	2047	
Vegfinans Innlandet AS	E16 Oppland	Selvskyldnerkausjon	900 000 000	377 000 000	0	10 %	Godkjent	2041	
Vegfinans Innlandet AS	Rv4 Oppland (Lunner grense - Jaren)	Selvskyldnerkausjon	Inkl. I fase 2 under	0	0	10 %	Godkjent	2049	Tidligere 1,65 mrd. (nå inkl. i fase 2)
Vegfinans Innlandet AS	Rv4 Oppland (Roa - Gran grense)	Selvskyldnerkausjon	2 900 000 000	1 589 000 000	982 000 000	10 %	Godkjent	2049	Forventer låneopptak for fase 2
Vegfinans Innlandet AS	Fv33 Oppland	Selvskyldnerkausjon	180 000 000	131 000 000	0	10 %	Godkjent	2043	
Delsum			16 421 000 000	5 378 000 000	8 503 000 000				
Vegfinans E6 Gardermoen - Moelv AS	E6 Gardermoen - Kolomoen	Selvskyldnerkausjon	3 450 000 000	973 570 000	0	10 %	Godkjent	2037	Delt garanti med Viken FK
Vegfinans E6 Gardermoen - Moelv AS	E6 Kolomoen - Moelv	Selvskyldnerkausjon	3 400 000 000	1 894 595 000	0	10 %	Godkjent	2043	Delt garanti med Viken FK
Vegfinans E16 Kongsvingerveien AS	E16 Kongsvingerveien	Selvskyldnerkausjon	900 000 000	255 066 000	0	10 %	Godkjent	2030	Delt garanti med Viken FK
Vegfinans E16 Kongsvingerveien AS	E16 Kongsvingerveien (fase 3)	"Letter of Comfort"	75 000 000	66 200 000	8 800 000	0	Godkjent	Kassekreditt	Delt garanti med Viken FK, kassekreditt
Totalsum			24 246 000 000	8 567 431 000	8 511 800 000				

Note 11 – Bundne fond – oversikt per utgangen av 2022

Bunde fond - formål	Bokført verdi 01.01.	Avsetning	Bruk	Bokført verdi 31.12.
Bundne driftsfond	921 259 406	338 767 553	-147 293 000	1 112 733 958
Sum	921 259 406	338 767 553	-147 293 000	1 112 733 958

Gjennom regnskapsåret har det vært stor bevegelse på midler avsatt til bundne fond. Dette skyldes i hovedsak at planlagt finansiert aktivitet ikke er gjennomført og finansiering overføres til 2023.

Nedenfor følger en oversikt over bundne fond per utgangen av 2022.

Avd.	Art	Tekst	IB 01.01.22	UB 31.12.22
	251080101	Ungdommens Fylkesting-Skolering (HFK)	93 200	93 200
	251080102	11201 Mobbeombud (HFK)	1 225 281	2 225 281
Stab			1 318 481	2 318 481
	251080812	Vgo - Ubrukte Øremerk. Midler (HFK)	15 116 877	15 116 877
	251080438	200220 Fagskolemidler K20043	2 033 475	2 033 475
	251080447	200220 Karrieresentrene	34 588 928	73 301 838
	251080452	200211 Ringeby folkehøgskole	4 419 330	5 648 687
	251080453	200212 Toten folkehøgskole	1 975 092	2 765 159
	251080261	Vgo - Fyr Skoleringssamlinger (OFK)	141 105	141 105
	251080271	59-Modulstrukturert Opplæring (K59003) (OFK)	1 155 634	1 944 248
	251080289	59-Digitalisering av voksenagronom (K59004) (OFK)	1 507 460	837 595
	251080294	59-Komb. Forsøk Gjøvikregionen (K59006) (OFK)	5 197 708	3 685 036
	251080295	59-Komb. Forsøk Hadeland (K59007) (OFK)	2 215 875	2 143 389
	251080296	59-Utvidelse av moduforsøket (Oppdrag 2-19) (K59008) (OFK)	4 185 051	4 452 842
	251080436	200220 Bemanning av nasjonal digital karr. veil. tjeneste	2 903 087	4 452 183
	251080437	200220 Tilrettelagt fag og yrkesopplæring/IMDi midler	368 413	834 796
	251080439	200220 MFY - 1. 9088	1 214 461	2 036 068
	251080440	200220 MFY - 2. 9099	3 196 583	3 964 355
	251080441	200220 Utvidelse MFY. Koronamidler Oppland	3 244 718	3 105 131
	251080442	200220 Utvidelse MFY. Koronamidler Hedmark	3 420 000	2 929 556
	251080466	200220 Partnerskap KH	1 343 705	1 343 705

Avd.	Art	Tekst	IB 01.01.22	UB 31.12.22
	251080216	Kompetanseløftet- Helsefagarbeidere (OFK)	222 147	222 147
	251080274	51-Prekvalifisering Helsefag (B51090) (OFK)	96 019	96 019
	251080255	Vgo For Arbeidssøkere (OFK)	466 167	466 167
	251080263	53-Tyrili (Ikke Lovpålagt Opplæring) (OFK)	213 949	340 202
	251080469	200224 Grunnopplæring HK dir	197 140	0
	251080259	56-Yrkesmesse I Valdres (OFK)	91 559	91 559
	251080260	56-Karriereveiledning For Innvandrere Fas (OFK)	19 142	19 142
	251080445	200200 Øremerkede midler sentralt komp. Regional komp.utv.	18 602 328	10 933 923
	251080470	200240 Desentralisert kompetanseutvikling (K90002)	881 667	1 181 667
	251080471	200240 Svakt presterende elever (K90014)	10 400 000	9 415 932
	251080472	200240 Videreutdanning (K90040)	1 946 422	1 668 580
	251080262	Vgo - Sevuppt (OFK)	148 343	148 343
	251080277	20-Kombinasjonsklasse (Forberedende År) (OFK)	167 407	167 407
	251080281	20-Videreutdanning PP-tjenesesten (OFK)	100 000	100 000
	251080214	Internasjonalt Servicekontor (OFK)	7 734 766	7 734 766
	251080491	200300 Kvalifisering og formidling til læreplasser	0	26 055 000
	251080254	Utpøving Av Hospiteringsordning I Fag- O (OFK)	5 651 112	2 338 461
	251080275	20-Særskilt Tilrettelegging Lærekandidate (OFK)	1 824 826	1 824 826
	251080276	20-Fremtidens Helsefagarbeidere (K20025) (OFK)	0	0
	251080282	20-Arbeid med rekruttering av lærebedrifter (K20028) (OFK)	1 868 160	1 868 160
	251080283	20-Videreutdanning yrkesfaglærerløftet (K20029) (OFK)	805 916	805 916
	251080284	20-Lektor 2 for yrkesfag (K20031) (OFK)	555 556	555 556
	251080424	200300 Desentralisert ordning yrkesfag K90008	5 746 000	5 746 000
	251080425	200300 Yrkesfarlærer 2 K90009	1 689 000	638 279
	251080427	200300 Fagbrev på jobb kompetanse Norge K90053	6 600 000	7 603 216
	251080473	200310 Alt. vg3 i skole (K90031)	10 847 000	10 847 000
	251080492	200300 Tilskuddsord.norsk og samfunnsk.integereringsloven	0	33 054
	251080121	210000 bundet fond. Nord-Gudbrandsdalen vgs	870 423	780 830
	251080278	23-Npjr-2017/10369 (K23003) (OFK)	13 270	0
	251080279	23-Erasmus+ 2017/034089 (K23004) (OFK)	249 210	0
	251080291	23-Erasmus+ 2018/2020 (K23005) (OFK)	374 932	0
	251080300	23-Erasmus+ 2019/060023 (K23006) (OFK)	305 855	0
	251080301	23-NBJR - 2019/10236 (K23007) (OFK)	320 849	30 181
	251080122	211000 bundet fond. Vinstra vgs	279 885	124 165
	251080268	20-Fyr-Prosjektet, 200006 (OFK)	304 895	40 000
	251080280	25-Erasmus - Social And Cultural Competen (OFK)	225 338	0
	251080302	25-Skoleutviklingspartnerskap - DIKU (K25004) (OFK)	195 233	0
	251080303	25-Erasmus+ Hospitering London (K25002) (OFK)	140 749	0
	251080123	212000 bundet fond. Lillehammer vgs	43 750	546 989
	251080131	212000 bundet fond. Opplæringskontoret for sømfag (Lillehammer vgs)	189 969	189 969
	251080269	26-Sierra Leone (OFK)	1 039 650	908 949
	251080124	213000 bundet fond. Gausdal vgs	178 299	251 994
	251080272	30-Erasmus+ Colent (K30010) (OFK)	95 184	95 184

Avd.	Art	Tekst	IB 01.01.22	UB 31.12.22
	251080273	30-Erasmus+ Was (K30011) (OFK)	93 367	93 367
	251080286	30-Livsmestring 2018-2023 (K30012) (OFK)	178 224	228 224
	251080125	214000 bundet fond. Gjøvik vgs	0	333 944
	251080258	Opplæring Innen Kriminalomsorgen Gjøvik (OFK)	386 296	151 529
	251080304	33-How ro live healthy, int. project - Erasmus+ (K33001) (OFK)	151 179	151 179
	251080126	215000 bundet fond. Lena/Valle vgs	225 985	782 915
	251080267	37-Ka102-021935 (Erasmus+ 206), K37003 (OFK)	542 173	542 173
	251080292	37-Voksenagronom 2019-2021 - K37004 (OFK)	1 525 821	1 831 010
	251080293	37-Erasmus+ 2019 - K37005 (OFK)	500 366	382 375
	251080132	215400 bundet fond. Storhove skog, skogbruksfond	0	150 806
	251080135	215400 bundet fond. Presteseter gard, skogbruksfond	0	665 687
	251080134	215000 bundet fond. Valle vdg, skogbruksfond	0	17 627
	251080127	216000 bundet fond. Raufoss vgs	0	9 900
	251080128	217000 bundet fond. Dokka vgs	28 305	299 499
	251080287	40-Rasmus (K40002) (OFK)	47 125	47 125
	251080129	218000 bundet fond. Hadeland vgs	489 688	603 441
	251080215	Nordplus - Språkprosjekt (420102) (OFK)	16 947	0
	251080270	42-Internasjonalisering, Eksterne Midler (OFK)	104 370	104 370
	251080285	42-Erasmus+ mobilitet lærere (K42002) (OFK)	20 337	20 337
	251080297	42-Strategisk partnerskap Erasmus+ (K42003) (OFK)	212 796	212 796
	251080130	219000 bundet fond. Valdres vgs	219 926	495 228
	251080133	219000 bundet fond. Måno skog, skogbruksfond	0	133 737
	251080288	45-Internasjonalisering og entreprenørskap (K45002) (OFK)	196 139	0
	251080256	Valdres - Opplæring I Fengsel (OFK)	210 860	279 195
	251080103	Nord-Østerdal - Støens Minnefond	460 065	447 061
	251080104	220000 bundet fond. Nord-Østerdal	1 065 658	531 471
	251080105	221000 bundet fond. Storsteigen	1 383 417	895 500
	251080107	221000 bundet fond. Midt-Østerdal	88 292	0
	251080119	221210 bundet fond. Storsteigen vgs, skogbruksfond	23 942	42 745
	251080106	222000 bundet fond. Elverum	4 242 427	2 577 853
	251080108	223000 bundet fond. Trysil	2 534 675	1 899 871
	251080109	224000 bundet fond. Hamar Katedr.sk.	4 488 394	4 244 410
	251080110	225000 bundet fond. Jønsberg	997 112	567 750
	251080118	225350 bundet fond. Jønsberg vgs, skogbruksfond	307 564	372 335
	251080111	226000 bundet fond. Ringsaker	4 287 047	1 303 909
	251080112	227000 bundet fond. Stange	190 850	522 857
	251080113	228000 bundet fond. Storhamar	6 754 646	3 845 256
	251080114	229000 bundet fond. Sentrum	5 105 093	3 200 144
	251080115	230000 bundet fond. Skarnes	1 562 755	1 913 393
	251080116	231000 bundet fond. Øvrebyen	1 025 931	1 312 028
	251080117	232000 bundet fond. Solør	3 129 605	1 412 652
	251080120	232200 bundet fond. Solør vgo, Sønsterud skogbruksfond	29 721	29 721
	251080266	46-Bbygg og Treteknikk, K46001 (OFK)	2 892 104	0

Avd.	Art	Tekst	IB 01.01.22	UB 31.12.22
	251080429	240000 Bransjeprogram treindustri, pilot K24010	200 000	0
	251080431	240000 Industrifagskolen. Fagskolen Innlandet K24012	1 288 506	0
	251080432	240000 Nytt VA-studium, KD-prosj. Fagskolen Innlandet K24013	599 158	230 090
	251080433	240000 Manufacturing 4.0. Fagskolen Innlandet K24014	2 302 244	0
	251080434	240000 Opplæringsprogram pårørendearbeid K24015	734 618	0
	251080451	240000 Fagskolen Innlandet	10 939 554	18 930 640
	251080236	69-Too (K69002/690052) (OFK)	136 283	0
	251080237	69-Behandling Av Innsatte I Fengsel (K690 (OFK)	43 914	0
	251080419	300000 Fengselshelsetjenesten K30004	917 522	880 155
	251080420	300000 Tannpleierutdanning K30005	852 249	705 846
	251080421	300000 Videreutdanning folkehelserådgiver K30009	64 035	1 654
Kompetanse og tannhelse			233 726 900	278 009 429
	251080801	11607 Non - Ubrukte Øremerkede Midler (HFK)	51 290 774	51 285 350
	251080239	11-K11017 Regional Satsing (OFK)	4 413 118	7 430 267
	251080240	11-K11020 Lars (Interret Østersjø - Eu-Mi (OFK)	1 021 540	0
	251080406	400000 Regionale utviklingsmidler	58 288 924	48 287 388
	251080407	400100 Regionale forskningsfond	37 246 831	34 523 993
	251080435	400100 Nordisk ministerråd grensekomiteen Hedmark-Dalarna	3 339 798	3 339 798
	251080450	400100 Interreg Sverige-Norge VI statlige midler 553.63	23 000 000	39 109 902
	251080464	400100 ESPON-kontaktpunkt EPC Statsbudsjett kap 553,post 76	198 367	5 446
	251080803	400100 bundet fond. Interreg Sverige Norge V statlige midler 553.63	19 899 913	10 742 387
	251080224	11-K11005 Kd-Prosjekt Kompetansestrategi (OFK)	275 201	275 201
	251080401	400200 Bredbåndsmidler	155 259 261	206 889 054
	251080405	400200 Omstilling	10 518 670	8 913 320
	251080412	400200 Statlige midler SIVA/ Innovasjon Norge	191 491	191 491
	251080465	400200 Regionalforvaltning fylkeskraft	32 625 000	58 898 950
	251080200	11-110060 Styrking Av Rekruttering, Likes (OFK)	4 209 524	3 556 281
	251080229	11-110004 Fjellområdesatsing (OFK)	1 471 733	1 471 733
	251080241	11-K11021 Villreinfjellet Rondane Som Ver (OFK)	1 393 521	543 521
	251080402	400300 Utvikling, tilrettelegging for landbruket (LT)	12 331 999	8 300 549
	251080403	400300 Rekruttering- og kompetansetiltak i landbruket (RK)	3 921 591	4 294 546
	251080404	400300 Tilrettelegging i landbruket (RT)	13 244 868	15 331 385
	251080468	400300 Omstilling reiselivet - statlige midler	881 405	881 405
Næring og internasjonalt samarbeid			435 023 530	504 271 967
	251080410	500100 Samling for kommunene	99 693	54 004
	251080413	500100 Tippemidler	80 424 537	124 544 904
	251080454	500100 Skilting og merking av tur-ruter i Innlandet	393 371	845 371
	251080455	500100 Friluftaktivitet	40 048	140 048
	251080456	500100 Tiltak i statlig sikra områder	1 003 000	1 135 400
	251080457	500100 Kartlegging og verdsetting	638 400	0
	251080458	500100 Dagsturhytte-prosjektet	1 336 241	3 717 059

Avd.	Art	Tekst	IB 01.01.22	UB 31.12.22
	251080827	500100 Bundet fond. Ferdselsåre-prosjektet	1 430 000	1 842 000
	251080203	Brannsikring	2 506 750	5 443 020
	251080212	Tilrettelegging kulturmiljø	371 506	637 405
	251080213	Statlige Midler Funn Og Fonner (OFK)	278 825	238 294
	251080242	KIK - Kulturmiljøkompetanse i kommunene	1 618 820	2 755 050
	251080249	500200 bundet fond. FRIP, freda bygg i privat eie	11 594 052	51 451 519
	251080264	15-Styrking Av Kulturkompetanse (OFK)	97 098	0
	251080414	500200 RA verdiskaping. Mobilisering og samfunnsutvikling	432 622	638 071
	251080415	500200 Tekniske og industrielle kulturminner (TIK)	3 307 572	3 394 801
	251080416	500200 Fartøyvern	625 554	637 474
	251080417	500200 Faste kulturminner freda bygninger 2020	26 962 136	0
	251080802	11608 Skp - Ubrukte Øremerkede Midler (HFK)	6 401 305	0
		Kulturminnesatsing kommuner - Ubrukte Øremerk.		
	251080813	Midler(HFK)	340 464	0
	251080814	KULA - inkl renter - Ubrukte Øremerk. Midler (HFK)	95 110	50 755
	251080815	Verdensarv inkl renter - Ubrukte Øremerk. Midler (HFK)	123 937	123 937
	251080816	BARK - inkl renter - Ubrukte Øremerk. Midler (HFK)	80 685	0
	251080467	500220 RA post 73 Middelalderruiner øremerkede tilskudd	1 960 000	3 494 285
	251080486	500210 Lokale, historiske ferdselsårer	0	180 000
	251080474	500220 Verdiskaping RA - kulturarv (K52004)	200 000	0
	251080490	500220 Middelalderbygg - post 73	0	923 362
	251080222	11-112024 Tankeplass (OFK)	428 935	628 935
	251080448	500300 Kulturbbygg	11 379 376	12 969 800
	251080207	Ika Opplandene (OFK)	13 171 736	15 075 457
	251080400	500400 Fylkesarkiv	400 000	400 000
	251080480	500400 Revitalisering av den kulinariske kulturarven	0	184 675
	251080408	500500 Fylkesbibliotek	8 539	0
	251080461	500500 Mjøsbybiblioteket - et forprosjekt	346 114	50 627
	251080463	500500 E-bøker Innlandet - bibliotekene i Innlandet	327 647	294 318
	251080484	500500 Samskaping - fra plan til praksis	0	274 811
	251080800	11606 Kbk (HFK) - Nasj.bibl.	3 229	0
	251080411	500600 Kunsten å lære	1 124 040	944 882
	251080449	500600 DKS spillemidler	17 498 846	18 343 425
	251080477	500600 VGS-midler (K56003)	2 397 938	7 330 882
Kultur			189 448 124	258 744 569
	251080202	Folkehelse, K11016 (OFK)	160 754	160 754
	251080245	11-K11026 Horisont 2020 - PHUSICOS (OFK)	9 587 111	9 021 928
	251080221	11-K11009 Kmd - Pbl (110105) (OFK)	61 092	61 092
	251080225	11-K11006 Lnf-Spredt (OFK)	200 000	200 000
	251080226	11-K11007 Lkestilling/Mangfold (OFK)	54 099	54 099
	251080418	600300 Øremerkede midler	11 518 544	12 425 500
	251080817	Folkehelse/Fiskesprell - Ubrukte Øremerk. Midler (HFK)	137 348	156 432
	251080423	600300 Mathilde (Horizon 2020)	146 256	118 884

Avd.	Art	Tekst	IB 01.01.22	UB 31.12.22
	251080459	600100 Bolig for velferd	612 346	261 511
	251080478	600100 Tilskudd friskliv-, lærings- og mestringstilbud	120 000	0
	251080493	600100 Program for folkehelse 2019	0	493 552
	251080818	Planfaglig læringsnettverk - Ubrukte Øremerk. Midler (HFK)	268 039	464 964
	251080479	600200 Program folkehelse	229 000	1 918 000
Samfunnsutvikling			23 094 588	25 336 715
	251080481	700000 Fv. 34 Oppløst bompengeselskap	0	3 305 670
	251080482	700000 Fv. 33 Oppløst bompengeselskap	0	2 625 210
	251080483	700000 Fv. 255 Oppløst bompengeselskap	0	3 502 676
	251080409	700800 TT ordningen	22 182 336	33 039 716
	251080252	Statlige midler TT-kjøring (K13001) (OFK)	7 808 576	0
	251080850	Utvidet TT ordning 2019 (HET)	7 619 197	0
	251080211	11-110058 Jernbaneforum Dovrebanen (OFK)	191 553	171 593
	251080231	11-K11019 Ats Mjøsbyen (OFK)	521 120	1 082 932
Samferdsel			38 322 782	43 727 797
	251080100	Transportløyver Våler V.G. (HFK)	325 000	325 000
Sentrale poster			325 000	325 000
Totalt			921 259 406	1 112 733 958

Note 12 – Salg av aksjer (finansielle anleggsmidler)

Det er ikke foretatt avhending av aksjer i 2022.

Note 13 – Ytelser til ledende personer

	Brutto lønn	Fast godtgjørelse	Bonus	Eventuelt annen tilleggsgodtgjørelse
Fylkesordfører	1 038 877			8 670 *
Fylkeskommunedirektør	1 896 683			92 509

* godtgjørelse reisetid

Note 14 – Godtgjørelse til revisor

	Godtgjørelse
Regnskapsrevisjon	1 991 740
Forvaltningsrevisjon	1 907 353
Rådgiving/møter	67 280
Sum	3 966 373

Tall i henhold til avregning av total ressursbruk revisjonen 2022, datert 18.01.2023.

Note 15 – Tannhelse

Selvkostkalkyle	Betalande pasienter (konkurranse)		Offentlig tannhelse (lovpålagt)	
	2022	2021	2022	2021
Pasientbetaling	48 832 551	47 725 071	14 580 511	10 783 879
Tann teknisk honorar	1 099 402	909 719		
Andre inntekter	318 548	3 039 174	27 559 295	29 120 738
Sum driftsinntekter	50 250 501	51 673 963	42 139 806	39 904 617
Direkte kostnader (forelt etter behandlingstid)	38 086 588	43 393 431	182 667 350	164 717 313
Indirekte kostnader	8 217 566	7 133 163	43 344 608	42 459 808
Kapitalkostnader	1 850 033	1 523 430	8 427 928	5 456 409
Sum driftskostnader	48 154 187	52 050 025	234 439 885	212 633 530
Resultat	2 096 314	-376 062	-192 300 080	-172 728 913
Resultatgrad	4 %	-1 %		

Note 16 – Andre forhold – usikre forpliktelser

En av Innlandet fylkeskommunes leverandører ble i 2020 satt under konkursbehandling. I den sammenheng har Innlandet fylkeskommune forpliktelser som vurderes usikre. Disse usikre forpliktelsene er ikke regnskapsført i 2022. Innlandet fylkeskommune bestrider mottatte krav fra denne leverandøren.

Note 17 – Disposisjonsfond – oversikt per utgangen 2022

Nedenfor følger en oversikt over disposisjonsfondene, med saldo ved utgangen av 2022. Det er forutsatt disponeringer fra disse fondene i forbindelse med planperioden 2023 – 2026.

Avd.	Art	Tekst	IB 01.01.22	UB 31.12.22
	256080432	100000 Organisasjonsutvikling og digitalisering IFK (FT15/21)	10 000 000	10 000 000
Fylkeskommunedirektør			10 000 000	10 000 000
	256080002	Kommunikasjonsstrategi/tiltak (FT 94/20)	1 180 000	1 536 800
	256080435	110310 Opplæring skyløsninger	1 328 991	1 328 991
	256080892	Omprofilering og nettside IFK kommunikasjon	1 480 752	1 480 752
	256080361	Resultatfond Stab - R10 Kompetanse	302 937	302 937
	256080362	Resultatfond Stab - R80 Adm. og fellestjenester	3 372 509	3 943 851
Stab			7 665 190	8 593 332
	256080363	Resultatfond Politisk - R80 Adm. og fellestjenester	1 895 506	0
Politisk			1 895 506	0
	256080107	Disp. fond mobil tjenesteplattform (FT8/19) (HFK)	7 500 000	0
	256080206	Økonomi - Oppgradering Av Økonomisystem (OFK)	800 000	0
	256080215	Nasjonalt sams-IKT (OFK)	1 175 000	0
	256080891	Infrastrukturmidler IKT	3 000 000	2 377 000
	256080365	Resultatfond Administrasjon - R80 Adm. og fellestjenester	2 863 395	580 612
Administrasjon			15 338 395	2 957 612
	256080114	Legionellasikring vg. skoler (FT49/19) (HFK)	3 398 396	3 116 984
	256080115	Erstatningslokaler inv. Prosjekter skoler mv (FT 77/18) (HFK)	4 662 432	6 682 341
	256080225	77-Oppfølging av klimahandlingsplan (FT33/19) (OFK)	4 802 342	3 854 096

Avd.	Art	Tekst	IB 01.01.22	UB 31.12.22
	256080414	190000 Energifond eiendom	5 221 620	68 832 628
	256080415	190000 Eiendomsforvaltningssystem	1 850 000	1 050 000
	256080424	190000 Vinstra vgs. riving	866 298	326 571
	256080366	Resultatfond Eiendom - R10 Kompetanse	5 039 915	4 378 988
	256080367	Resultatfond Eiendom - R20 Tannhelse	581 226	617 501
	256080368	Resultatfond Eiendom - R30 Kultur	16 338	25 247
	256080369	Resultatfond Eiendom - R40 Fylkesveger	7 098	11 860
	256080370	Resultatfond Eiendom - R50 Kollektivtransport	126 508	84 467
	256080372	Resultatfond Eiendom - R70 Samf., plan og miljø	15 472	15 472
	256080373	Resultatfond Eiendom - R80 Adm og fellestjenester	4 280 561	4 280 561
Eiendom			30 868 205	93 276 716
	256080100	Reg.plan Komp. og arb.kraft/oppfølging (FT 80/18 HFK)	7 606 975	5 606 975
	256080112	Disp fond uteområder vg. skoler (HFK)	2 226 811	1 839 943
	256080207	Vgo - Etter- Og Videreutdanning (OFK)	1 826 240	1 826 240
	256080208	Ko - Voksenagronom (OFK)	489 649	489 649
	256080209	Vgo - Voksenagronomutdanning 2016/18, B50 (OFK)	88 599	0
	256080428	200250 Handlingsplan for psykisk helse (FT 15/21)	11 695 000	11 695 000
	256080429	200310 Fagbrev på jobb (FT 15/21)	5 000 000	0
	256080419	200100 Visma InSchool	647 979	209 869
	256080442	200300 Tilbudsstruktur 2021/2022, FT-sak 15/21	5 833 100	0
	256080310	Resultatfond Nord-Grudbrandsdal vgs	3 012 949	1 319 333
	256080311	Resultatfond Vinstra vgs	1 266 035	2 498 556
	256080313	Resultatfond Gausdal vgs	1 543 270	1 543 270
	256080314	Resultatfond Gjøvik vgs	5 553 766	5 935 582
	256080315	Resultatfond Lena/Valle	2 324 673	3 936 080
	256080316	Resultatfond Raufoss vgs	0	590 883
	256080317	Resultatfond Dokka vgs	1 540 598	1 618 512
	256080318	Resultatfond Hadeland vgs	4 632 675	4 361 816
	256080319	Resultatfond Valdres vgs	0	647 078
	256080320	Resultatfond Nord-Østerdal vgs	2 400 806	2 803 353
	256080321	Resultatfond Storsteigen vgs	645 962	1 527 630
	256080322	Resultatfond Elverum vgs	3 669 638	4 775 257
	256080323	Resultatfond Trysil vgs	608 715	1 351 159
	256080324	Resultatfond Hamar katedralskole	5 830 211	5 909 603
	256080325	Resultatfond Jønsberg vgs	1 951 555	2 085 501
	256080326	Resultatfond Ringsaker vgs	3 314 914	2 084 527
	256080327	Resultatfond Stange vgs	2 431 126	2 569 879
	256080328	Resultatfond Storhamar vgs	3 541 077	2 516 303
	256080329	Resultatfond Sentrum vgs	3 743 469	3 809 613
	256080330	Resultatfond Skarnes vgs	1 614 900	653 101
	256080331	Resultatfond Øvrebyen vgs	1 813 229	1 830 807
	256080332	Resultatfond Solør vgs	2 001 945	0
	256080374	Resultatfond Kompetanse og tannhelse - R10 Kompetanse	21 941 185	20 900 120

Avd.	Art	Tekst	IB 01.01.22	UB 31.12.22
	256080375	Resultatfond Kompetanse og tannhelse - R20 Tannhelse	7 742 868	10 057 962
Kompetanse og tannhelse			118 539 917	106 993 602
	256080121	Disp fond Økt Bredbåndssatsing (HFK)	53 000 000	64 743 378
	256080122	Disp fond Utvikling Høgskoletilbudet (HFK)	22 209 790	14 691 248
	256080123	Disp fond Næringsutvikling (HFK)	77 106 642	68 553 941
	256080124	Disp fond bioøkonomi oppf strategi (FT8/19)	20 034 923	19 034 923
	256080210	Grønn Framtid	23 160 486	16 808 046
	256080212	Cybersikkerhet (OFK)	4 950 980	5 034 590
	256080217	Industriell økonomi og teknologiledelse (OFK)	3 000 000	1 000 000
	256080221	11-Cybersikkerhet kommunikasjon (110124) (OFK)	83 610	0
	256080417	400000 Bedriftsintern opplæring	37 878 640	23 803 675
	256080426	400000 Kompetansefond - styrke av nærings- og friluftsliv (FT15/21)	20 000 000	35 500 000
	256080427	400000 Økt satsing næringsliv - særlig reiseliv og industri (FT15/21)	25 000 000	15 325 000
	256080461	400300 Stimuleringsmidler Internasjonalt Samarb.	0	1 435 153
	256080808	Fylkeskommunal medfinansiering Interreg Sverige - Norge	16 242 219	12 100 000
	256080376	Resultatfond Næring og int samarbeid - R60 Næringsutv. og int.samarb.	4 394 261	8 888 068
Næring og internasjonalt samarbeid			307 061 551	286 918 022
	256080108	Disp fond rådhus-teater Kongsv. (FT62/19) (HFK)	10 000 000	10 000 000
	256080224	15-Oppfølging av klimahandlingsplan (FT33/19) (OFK)	1 184 956	384 665
	256080400	500300 Kulturaktivitet for barn og unge	222 500	162 000
	256080401	500300 Kunstnerresidenser	27 000	16 000
	256080402	500300 Utviklingsmidler	3 103 903	1 479 903
	256080403	500300 Rammetilskudd frivillige org	700 000	170 000
	256080404	500300 Digital ungdom	30 000	30 000
	256080405	500300 UKM	350 000	0
	256080406	500300 Øremerket tilskudd Kunst og kultur	595 000	525 000
	256080407	500300 Stipend - Etablerte kunstnere	1 400 000	1 000 000
	256080408	500300 Kriblemidler	58 000	0
	256080409	500100 Øremerket tilskudd	895 000	200 000
	256080410	500100 Plan for fysisk aktivitet	1 015 000	665 000
	256080413	500300 Kunstprosjekt Hundorp	915 116	716 505
	256080416	500200 Kulturarv, verneverdige bygg og anlegg IFK	110 062	1 289 961
	256080418	500200 Øremerket tilskudd fylkeskommunale midler	2 245 000	5 049 000
	256080420	500000 Større arrangement	12 005 000	8 105 000
	256080421	500000 Jakten på Innlandets identitet	850 966	0
	256080431	500300 Kulturkort (FT 15/21)	5 000 000	4 293 062
	256080434	500300 11606 KBK (HFK) - Kulturkort for ungdom	540 577	540 577
	256080438	500300 Festivaler	320 000	150 000
	256080439	500100 Ro- og padleleden Innlandet	492 004	275 527
	256080440	500300 Folkedans	1 810 000	1 048 000
	256080441	500000 Disen kulturveksttun	250 000	0
	256080444	500220 Verdiskapning RA - kulturarv	500 000	500 000

Avd.	Art	Tekst	IB 01.01.22	UB 31.12.22
	256080806	11606 KBK - Fylkeskommunale tilsagn (HFK)	474 959	74 959
	256080378	Resultatfond Kultur - R30 Kultur	1 113 787	4 677 082
Kultur			46 208 830	41 352 241
	256080223	11-Klimahandlingsplan samfunnsutvikling (110122) (OFK)	4 190 703	2 189 292
	256080430	600100 Inkluderingsprosjekt Kongsvinger-regionen (FT 15/21)	3 000 000	2 000 000
	256080433	600000 Klimafond IFK	31 858 418	17 840 066
	256080445	600100 Påvirkningsfaktorer folkehelse	400 000	120 000
	256080446	600200 Samfunnsnyttige organisasjoner	40 000	40 000
	256080447	600200 Regionale planer	1 115 151	1 115 151
	256080448	600200 Innlandsstatistikk FT9	756 389	968 313
	256080449	600000 ATP - prosjekter	0	7 925 295
	256080452	600300 Arealregnskap (FT18/22)	0	500 000
		600300 Klima- og miljøtiltak i bedrifter og kommuner (FT18/22)	0	3 000 000
	256080453		0	3 000 000
	256080458	600000 Tett på 2030 (FT 71/22)	0	6 000 000
	256080459	600000 Regional plan for samfunnstryggleik (FT 71/22)	0	10 000 000
	256080805	11608 Skp Fylkeskommunale tilsagn HT7 (HFK)	864 620	864 620
	256080806	11606 KBK - Fylkeskommunale tilsagn (HFK)	742 300	742 300
	256080379	Resultatfond Samfunnsutv. - R70 Samf., plan og miljø	2 552 669	1 714 175
Samfunnsutvikling			45 520 250	55 019 211
	256080001	Flom-midler (FT 94/20)	35 000 000	0
	256080126	Disp fond fremme av drosjenæringen (FT 8/19) (HFK)	2 400 000	0
	256080223	11-Klimahandlingsplan samfunnsutvikling (110122) (OFK)	2 250 000	1 488 627
	256080226	14-Oppfølging av klimahandlingsplan (FT33/19) (OFK)	1 209 587	1 167 361
	256080412	700900 ATP-midler	15 003 500	8 528 500
	256080437	700800 FTU "Hjertesone"	5 000 000	2 329 955
	256080443	700700 Koronamidler kollektiv	19 670 000	19 670 000
	256080454	700720 Kollektivfond/mobilitetsstrategien (FT18/22)	0	4 000 000
	256080455	700500 Fossilfrie maskiner og kjøretøy (FT18/22)	0	5 000 000
	256080460	700000 Tretten bru	0	22 414 539
	256080809	11608 Skp - Fylkeskommunale tilsagn HT7 (HFK)	80 000	80 000
	256080852	Disp. fond TT	27 970 148	26 616 101
	256080850	Disposisjonsfond (HET FKF)	4 920 813	4 920 813
	256080851	Disp. fond Utvikling Av Tilbud Og Infrastruktur (HET FKF)	9 000 000	9 000 000
	256080382	Resultatfond Samferdsel - R50 Kollektivtransport	24 259 979	40 997 744
	256080380	Resultatfond Samferdsel - R40 Fylkesveger drift/vedlikehold	23 498 659	0
	256080381	Resultatfond Samferdsel - R40 Fylkesveger adm	4 688 929	0
Samferdsel			174 951 615	146 213 640
	256080020	Generelt disposisjonsfond IFK	276 202 825	135 736 031
	256080021	Reservefond IFK	0	66 231 673
	256080022	Egenfinansiering investeringer IFK	0	110 386 121
	256080003	Koronafond (FT 94/20)	14 936 469	-14
	256080005	Premieavviksfond IFK	284 688 579	111 981 911
	256080006	Etterbetaling lønnsoppgjør lærere (FT 86/22)	0	26 054 600

Avd.	Art	Tekst	IB 01.01.22	UB 31.12.22
	256080103	Omstillingsfond (35/16) (HFK)	22 274 009	11 213 321
	256080104	Disp F. Oppreisningsordning Barnehjemsbar (HFK)	327 016	0
	256080109	Markering avsl. HFK (FT 8/19) (HFK)	724 959	0
	256080117	Erstatningslokaler Alvdal Tannklinikk (FT 77/18) (HFK)	2 000 000	2 000 000
	256080128	Tiltak fornybare energiformer traf. (FT 77/18) (HFK)	500 000	500 000
	256080423	900000 Risiko-/usikkerhetsfond (Vikenavtaler mm)	1 300 000	0
	256080802	Pensjonsreguleringsfond IFK	2 917 100	2 917 100
	256080106	Digitaliseringsfond (HFK)	2 540 600	1 589 000
Sentrale poster			608 411 557	468 609 742
Totalt			1 366 461 015	1 219 934 118

Innlandet
fylkeskommune

Kommunaløkonomisk bærekraft

Bærekraftig økonomiforvaltning

Gjennom søkelys på kommunaløkonomisk bærekraft kan fylkeskommunen etablere en økonomistyring som ser ut over budsjettåret og økonomiplanperioden.

Kommuneloven har en rekke bestemmelser knyttet til langsiktig økonomiforvaltning. I § 14-1 står det at fylkeskommuner skal forvalte økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivarettatt over tid. Det fremkommer også i § 14-1 5. ledd at investeringene over tid skal ha en egenfinansiering som ivaretar fylkeskommunens økonomiske handleevne. I årsberetningen skal det redegjøres for forhold som er viktige for å bedømme den økonomiske utviklingen og stillingen, og om den økonomiske utviklingen og stillingen ivaretar den økonomiske handleevnen over tid (§ 14-7 bokstav a).

Generasjonsprinsippet er et viktig prinsipp i den langsiktige økonomiforvaltningen. Dette innebærer at de som nyter godt av dagens fylkeskommunale tjenester, også skal betale for dem og at utgiften ikke skyves over på neste generasjon. Generasjonsprinsippet innebærer også at den økonomiske handleevnen skal være minst like god i fremtiden som den er i dag.

Formuesbevaringsprinsippet er også viktig. I et langsiktig perspektiv er det viktig å bevare fylkeskommunens realkapital. Dette innebærer at man har en økonomisk stilling som tillater investeringer og formuesbevarende vedlikehold.

Økonomiske styringsparametere

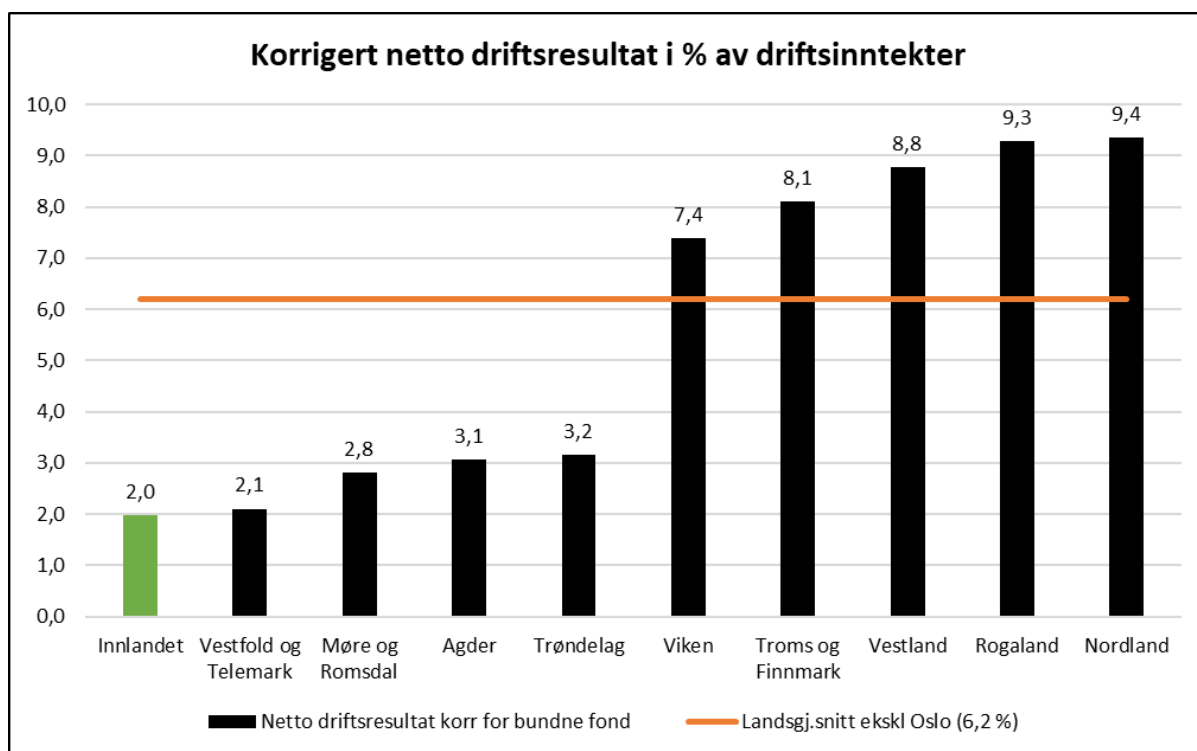
Tabellen under viser de økonomiske styringsparametere som ble vedtatt i juni 2021 for årene 2022 – 2025 med resultater for 2022. De samme styringsparametere ble også vedtatt for 2023 – 2026.

Økonomiske styringsparametere	Mål	Resultat
Netto driftsresultat	4 %	4,4 %
Netto driftsresultat korrigert for bundne fond	4 %	2 %
Egenfinansiering i % av driftsinntekter	4 %	3,9 %
Egenfinansiering i % av investeringsbudsjett	40 %	30 %
Gjeldsgraf i % av driftsinntekter	75 %	64 %
Andel av driftsoverskuddet som settes av til egenfinansiering	50 %	14,5 % (apriltinget 2022)

Andel disposisjonsfond i % av driftsinntekter	5 %	15,7 %
Generelt disposisjonsfond pr. 1.1.	>50 mill. kroner	135,7 mill. kroner

Netto driftsresultat

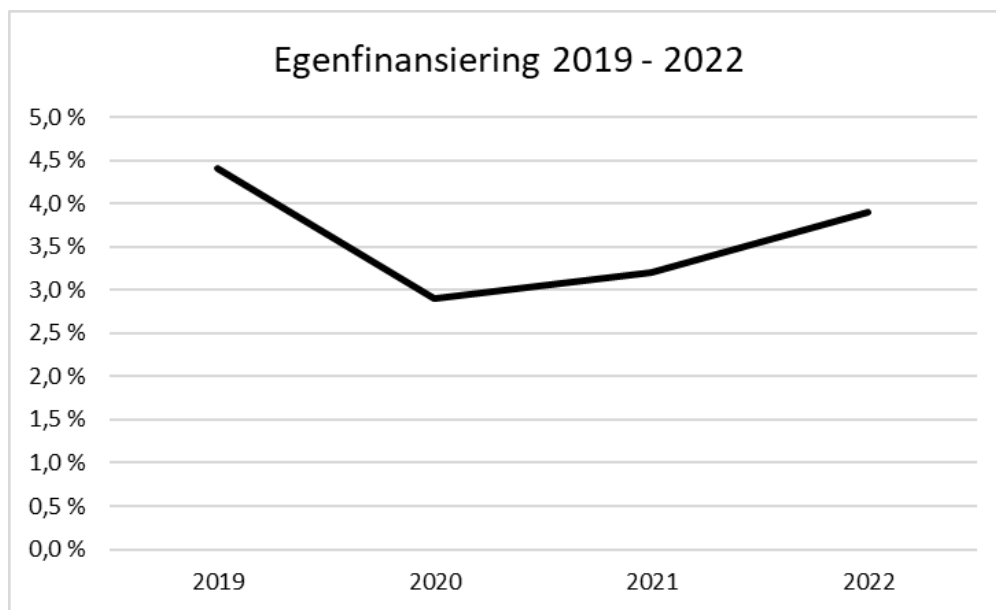
Målet for netto driftsresultat er 4 %. Netto driftsresultat består av overføring fra drift til investering (egenfinansiering) og netto bruk av fond. Dette er det anbefalte nivået satt av Teknisk beregningsutvalg for fylkeskommuner. Netto driftsresultat for 2022 ble på 4,4 %. Korrigert for statlige, bundne fond er resultatet på 2 %. Dette er det laveste blant fylkeskommunene og landsgjennomsnittet er 6,2 %.

Egenfinansiering av investeringer

Det er to mål for egenfinansiering av investeringer. Netto driftsresultat bør i hovedsak gå til egenfinansiering og derfor er målet satt til 4 % av driftsinntekter.

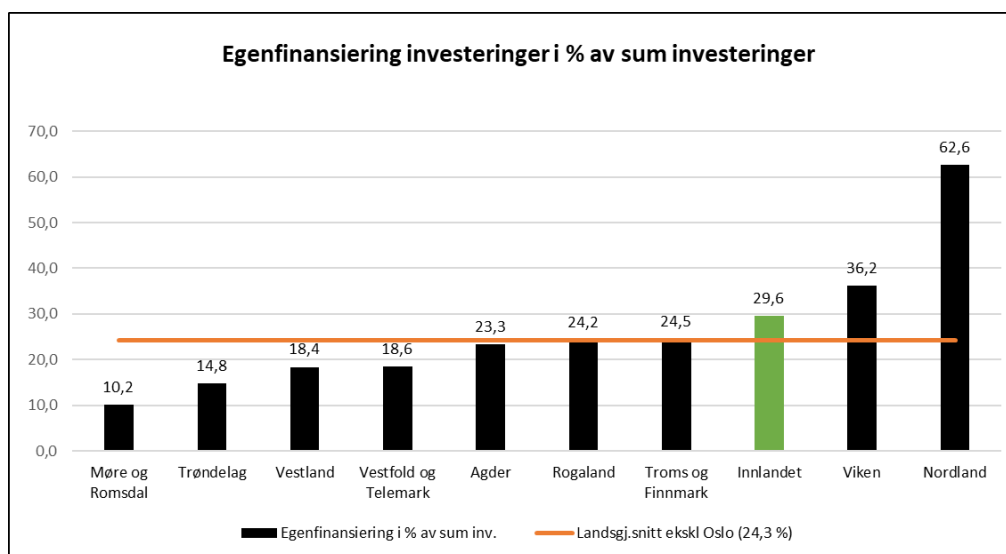
Egenfinansieringen for Hedmark og Oppland fylkeskommuner var i 2019 hhv. 4,5 % og 4,3 %. I Innlandet fylkeskommune har egenfinansieringen ligget på rundt 3 %. Resultatet på 3,8 % for 2022 er derfor bedre enn på flere år. Dette skyldes blant annet at man i april-tinget styrket egenfinansieringen med ca. 31 mill. kroner fra mindreforbruket i 2021.

Ved en vedvarende lav egenfinansiering ivaretas ikke den økonomiske handleevnen over tid. Lav egenfinansiering gjør at en større andel må finansieres med lån dersom investeringsnivået ikke tas ned. Dette gjør at gjelden øker og dette skyver regningen over på neste generasjon i form av økte finansutgifter.

Dersom investeringsnivået reduseres for å holde gjeldsgraden nede, vil investeringsnivået kunne bli for lavt i forhold til å ivareta fylkeskommunens realformue (formuesbevaring).

Selv om gjeldsgraden er høyere enn på flere år, ligger Innlandet fylkeskommune lavere enn landsgjennomsnittet på 5,2 % (NB! Denne figuren viser 3,9 %).

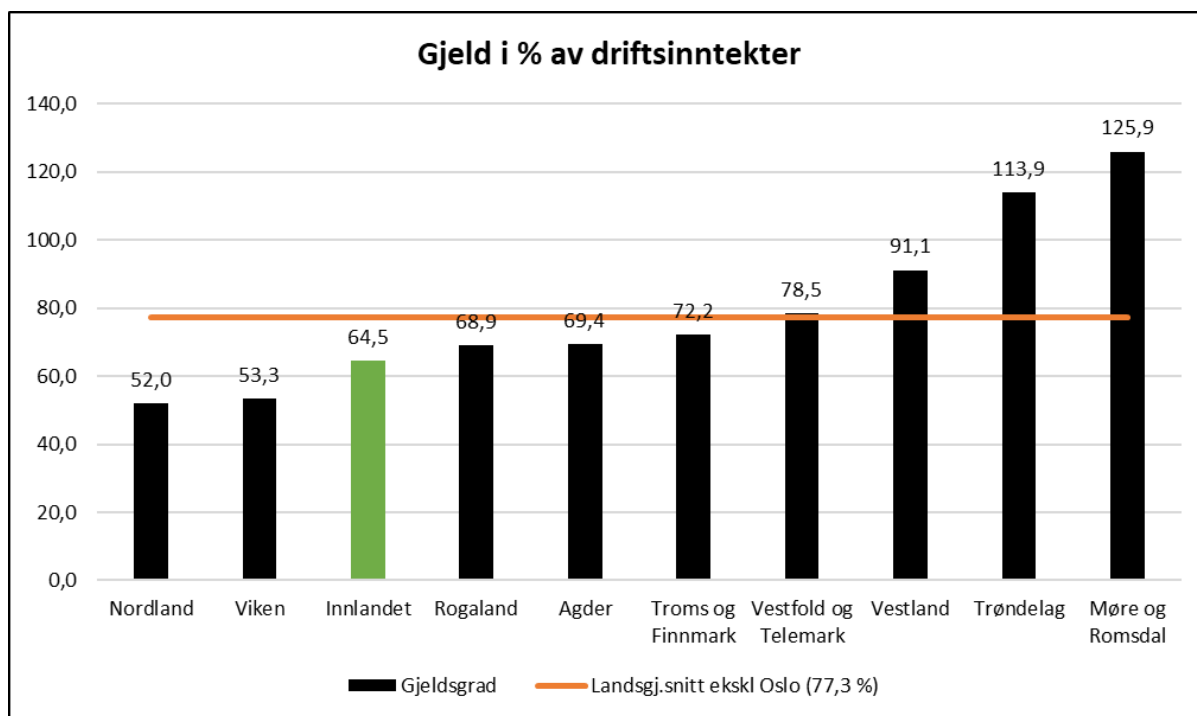

Kilde: KS regnskapsundersøkelse

Egenfinansieringen som andel av investeringsutgifter, er på 29,3 %. Målsettingen er 40 %.

Gjeldsgrad

Gjeldsgraden måles som andelen gjeld av sum driftsinntekter (brutto langsiktig lånegjeld). Det er en målsetting for fylkeskommunen at gjeldsgraden ikke overstiger 75 %. Gjeldsgraden ble i forbindelse med årsbudsjett-vedtaket for 2022 antatt å bli på 71,8 %. Gjeldsgraden ble på 64,5 %. Dette skyldes noe forsinket fremdrift i investeringsprosjektene, økt egenfinansiering og økte driftsinntekter.

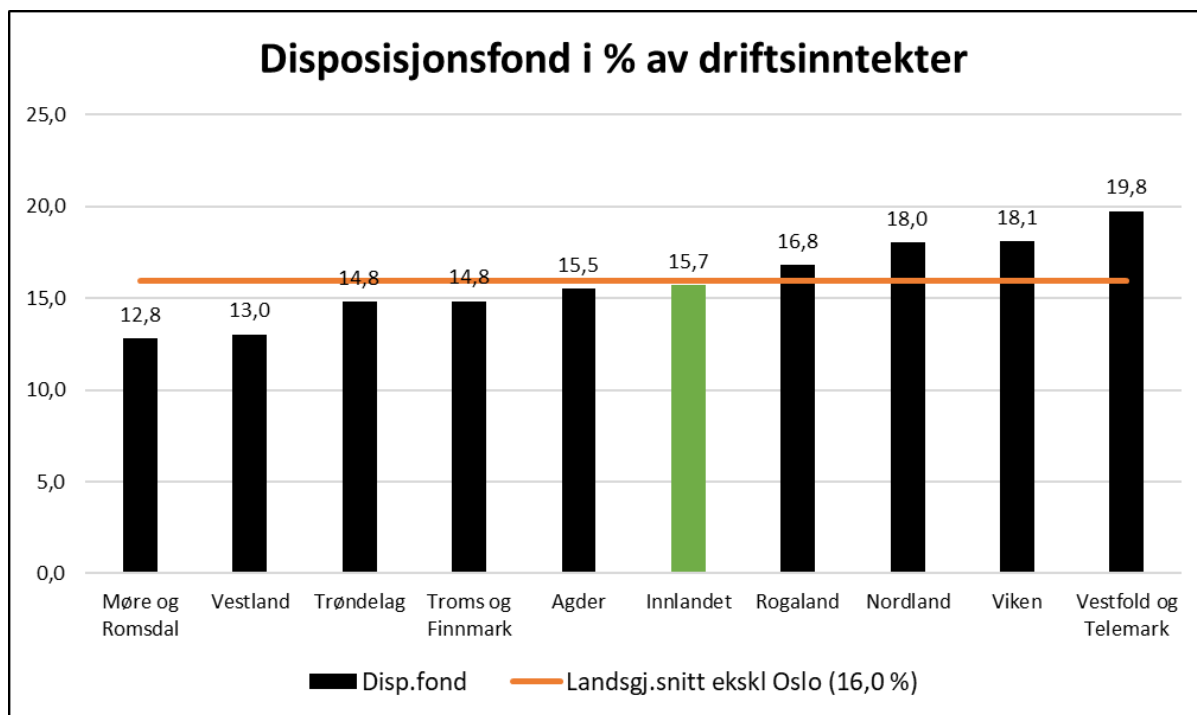
Kilde: KS regnskapsundersøkelse

Økt lånegjeld vil påvirke fylkeskommunens rente- og avdragsutgifter og dermed fylkeskommunens driftsbudsjett. En høy gjeldsgrad innebærer at mer av regningen skyves over på neste generasjon.

Risikoen ved høy gjeld er knyttet til framtidige renteøkninger. Det er viktig at lånegjelden ikke blir for høy, da inntektene til fylkeskommunen er ventet å gå ned i årene som kommer og det må tas hensyn til at gjelden skal betales selv om inntektene går ned.

Disposisjonsfond

Andelen disposisjonsfond målt i forhold til driftsinntekter skal være på minst 5 %. Resultatet pr. 31.12.2022 er en fondsandel på 15,7 %. Dette er rett under landsgjennomsnittet på 16 %.

Kilde: KS regnskapsundersøkelse

På generelt disposisjonsfond sto det ved årets slutt 135,7 mill. kroner. Dette er etter at 20 % av mindreforbruket fra 2022 (44,2 mill. kroner) er tilført fondet som en del av regnskapsavslutningen.

Overføringsordningen

Økonomi- og finansreglementet (kap. 5.4) angir bestemmelser for overføring av netto besparelser og overskridelser for fylkeskommunens virksomheter og avdelinger, jf. overføringsordningen.

I henhold til overføringsordningen kan netto besparelser og overskridelser på de enkelte rammeområdene overføres til påfølgende budsjettår. Dette skal som hovedregel skje ved at:

- netto besparelse avsettes til disposisjonsfond (resultatfond)
- netto overskridelse overføres i sin helhet til inndekning neste budsjettår.

Den enkelte videregående skole, tannhelsetjenesten og avdeling/stab i sentraladministrasjonen kan ha en akkumulert besparelse i resultatfond som utgjør maksimalt 3,5 % av egen brutto budsjettamme (1). For drift og vedlikehold av fylkesveger gjelder ikke denne begrensningen.

I sum ble det i regnskapet for 2022 avsatt 38,5 mill. kroner til respektive resultatfond knyttet til besparelser. Videre er det gjort bruk av resultatfond på 44,6 mill. kroner i 2022, hvorav 15,5 mill. kroner er knyttet til planlagt bruk av resultatfond gjennom året og 29,1 mill. kroner er knyttet til slutføringen av resultatordningen i forbindelse med regnskapsavslutningen. Status resultatfond per 31.12.2022 er 155,8 mill. kroner.

Videregående skoler og avdelinger med overskridelser skal dekke inn hele overskridelsen ved bruk av tidligere opparbeidet resultatfond. Dersom resultatfondet ikke er tilstrekkelig, skal resten av overskridelsen dekkes i sin helhet året etter at den har oppstått gjennom redusert budsjettamme. Dette behandles i en samlet budsjettjusteringssak til fylkestinget. For 2022 var det 2 videregående skoler og fylkesveger som hadde et merforbruk etter bruk av tidligere opparbeidet resultatfond.

(1) Overføringsordningen knyttes til ansvar. Hva som settes av til resultatfond iht. ordningen kan derfor ikke leses direkte ut fra resultatet på rammeområder.

Oppfølging klimabudsjett

Klimabudsjett 2022

I fylkesbudsjett 2022-2025 la fylkeskommunen frem sitt andre klimabudsjett. Klimabudsjettet er et verktøy for å oppnå klimagassreduksjoner og for å nå vedtatte klimamål.

I klimabudsjett 2022 ble det vedtatt å følge opp 16 klimagassreduserende tiltak i 2022, som vist i tabellene nedenfor. Samlet effekt av de målbare tiltakene er i 2022 beregnet til 289,2 tonn CO₂-ekvivalenter.

Tiltak drift

Tiltak (tall i 1000)	Rammeområde	2022
Elektrisk minihjullaster til Randsfjordferja	Fylkesveger	800
Miljøfyrtårnsertifisering	Samfunn, plan og miljø	300
Nettverk for klimatilpasning i Innlandet	Samfunn, plan og miljø	100
Tilskuddsordning elbilladere	Samfunn, plan og miljø	2 000
Øke antall kollektivreisende	Kollektivtransport	10 000
Klimavennlig tettsteds- og destinasjons-utvikling	Samfunn, plan og miljø	400
Klimapartnere Innlandet	Samfunn, plan og miljø	200
Nettverket Klimavennlige Innlandskommuner	Samfunn, plan og miljø	25
Krav om lavtemperaturasfalt (LTA) i alle asfaltkontrakter	Fylkesveger	1 500
Asfaltkontrakter med klimafokus	Fylkesveger	2 000
Klimaregnskap fylkeskommunal virksomhet	Samfunn, plan og miljø	200
Årlige klimaseminarer for kommunene	Samfunn, plan og miljø	200
Klimamesterskap i videregående skoler	Samfunn, plan og miljø	200
Sum driftstiltak		17 925

Investeringstiltak

Tiltak (tall i 1000)	Rammeområde	2022
Elbil-ladere på videregående skoler	Kompetanse	6 800
Grønt skifte - solcelleanlegg vgskoler (Hedmark)	Kompetanse	8 000
Energiledelse	Administrasjon og fellestjenester	1 500
Sum investeringstiltak		16 300

De fleste av tiltakene er gjennomført som planlagt.

Tiltaket «Elektrisk minihjullaster til Randsfjordferja» er utsatt til i 2023 etter at test med lånt hjullaster vinteren 2022/23 er gjennomført. Tiltaket «Krav om lavtemperaturasfalt (LTA) i alle asfaltkontrakter» utgikk, da det overlappet med tiltaket «Asfaltkontrakter med klimafokus» (krav om klimabudsjett og – regnskap til etterkontroll i 5 av 5 kontrakter).

Sentraladministrasjonen ble Miljøfyrtårnsertifisert i november, og det er gjennomført både ordinære og ekstraordinære energisparingstiltak i fylkeskommunens bygningsmasse. Ettermontering av solcelleanlegg på videregående skoler i tidligere Hedmark er igangsatt (ferdigstilles 2024). Alle videregående skoler har nå elbilladere med betalingsløsning på ca. 10 % av parkeringsplassene. Det er gitt tilsagn til 32 av søkerne på tilskuddsordningen for offentlig tilgjengelige elbilladere.

Det er etablert prosjektorganisasjon og styringsgruppe for prosjektet «Klimavennlig tettstedsutvikling i hyttekommuner», og det er inngått samarbeidsavtale med kommunene Ringeby, Øyer, Øystre Slidre og Trysil.

For å øke antallet kollektivreisende, ble det gjennomført «Reis Smart»-kampanje på regionlinjene i april, og en bybusskampanje i Lillehammer, Hamar, Gjøvik, Kongsvinger og Elverum i desember.

Fylkeskommunen arrangerte klimabudsjettkurs for kommuner i januar og februar. Kommunenettverket for klimatilpasning er etablert, og har gjennomført to møter i 2022. I november ble «Plastutfordringen» gjennomført for elever i videregående skoler. Klimapartnere Innlandet har hatt aktivitet og møter gjennom hele året.

Det er i 2022 blitt gjort tiltak for å systematisere klimaarbeidet i organisasjonen: Det er fastsatt kriterier for tiltak som kan spilles inn til klimabudsjettet og det er fastsatt et årshjul for klimabudsjett-prosessen. Det utarbeides årlige klimafotavtryksanalyser for fylkeskommunens virksomhet. «Klimaressursgruppa» i sentraladministrasjonen er blitt formalisert, med mandat og oppdrag fra fylkeskommunedirektørens ledergruppe. Det er gjennomført møter i gruppa knyttet til milepæler i klimabudsjettprosessen.

Erfaringer fra 2022 er at tiltak som gjennomføres i egen organisasjon har begrenset effekt på klimagassutslippene i Innlandssamfunnet. Det bør derfor vurderes tiltak, kompetanseutvikling eller kapasitetsbygging som gir større klimagassreduksjoner i Innlandet.

Klimafond

I 2022 ble det brukt 14,0 mill. kroner av IFKs klimafond til å finansiere klimatiltak. Gjenværende på fond per 31.12.2022 er dermed 17,8 mill. kroner.

Status klimafond	(tall i 1000)
Status per 1.1.2022	31 858
Disponert 2022	14 018
Status per 31.12.2022	17 840

I fylkesbudsjettet for 2023-2026 er store deler av gjenværende midler på klimafondet forutsatt disponert.

Etikk og internkontroll

Etikk

I tillegg til lov, avtaleverk, og internt vedtatt arbeidsreglement, retningslinjer, delegasjonsreglement mv., beskriver vedtatt organisasjonspolitikk «Kultur for ledelse og medarbeiderskap» hvordan vi ønsker å ha det i fylkeskommunen. Verdier som skal være førende i alt vårt arbeid er tillit, raushet og åpenhet. Hvordan vi videreutvikler vår organisasjonskultur er fokus også framover.

Det er i hovedsak avdelingene som gjør tiltak knyttet til etterlevelse og utvikling basert på risikoanalyser mv..

Internkontroll

Internkontroll er en viktig del av fylkeskommunens virksomhetsstyring. Med bakgrunn i fylkeskommunens modenhetsnivå på internkontrollområdet, er det definert et ambisjonsnivå for internkontrollen fram mot 2025. I arbeidet med ambisjonsnivå er det tilstrebet en rød tråd fra fylkeskommunens målhierarki, gjennom de overordnede styringsdokumentene for virksomhetsstyring og ut i de enkelte tjenester og arbeidsprosesser. Det har gjennom hele året vært arbeidet med kartlegging av prosesser og behov for prosedyrer, men det gjenstår en god del arbeid før fylkeskommunen kan si å ha en risikobasert, helhetlig og integrert internkontroll.

HR og HMS

Siden etableringen av Innlandet fylkeskommune har det vært arbeidet med å etablere felles rammer for området gjennom enhetlige prosedyrer og enhetlig håndtering av HMS-avvik. Dette er et kontinuerlig arbeid å vedlikeholde og utvikle nødvendige styringsdokumenter, gi opplæring og veiledning til ledere og medarbeidere slik at lov og avtaleverk innenfor området blir ivaretatt og etterlevd. Det gjenstår en del arbeid før fylkeskommunen har et helhetlig styringssystem for HMS.

I 2022 er det utarbeidet et e-læringskurs i grunnleggende HMS som er tilgjengelig for alle ansatte, og nyansatte har fått tilbud om en introduksjonsdag. Vernetjeneste med verneombud er inndelt i flere

verneområder ut fra geografi. HAMU for hele fylkeskommunen, og AMU fordelt på geografiske og organisatoriske strukturer, er etablert.

Informasjonssikkerhet og personvern

Styringssystem for personvern og informasjonssikkerhet er et rammeverk som skal sikre at det etableres, vedlikeholdes og dokumenteres tiltak som gir tilstrekkelig internkontroll innen personvern og informasjonssikkerhet. I løpet av 2022 har hovedtyngden av de viktigste dokumentene blitt ferdigstilt.

Risikoene innenfor informasjonssikkerhet endrer seg i takt med den teknologiske utviklingen. Informasjonssikkerhet har blitt ivaretatt i de anskaffelser hvor det er relevant og at det er gjennomført et tosifret antall risiko og sårbarhetsvurderinger på området.

Opplæringstiltak og holdningsskapende arbeid har vært i fokus gjennom hele året, og spesielt under sikkerhetsmåneden i oktober hvor det ble gjennomført en rekke opplæringsaktiviteter i form av seminarer med dedikerte tema. Temaet har i 2022 også vært en del av introduksjonsprogrammet for nyansatte, og alle ansatte har tilgang til opplæringsmateriale med ulike sikkerhetstema.

Avviksrapportering og -behandling

Innlandet fylkeskommune har felles rutiner og verktøystøtte for å melde fra om avvik og saksbehandle avvik. Alle ansatte har tilgang til å melde fra om avvik. Det har gjennom året vært fokus på å skape en felles forståelse for at arbeid med avvik er et viktig element i utvikling og forbedring av de tjenester fylkeskommunen yter til innbyggerne og for å sikre ansatte en tryggere arbeidshverdag.

I 2022 er det meldt fra om 307 avvik. I tillegg er det meldt fra om ti forbedringsforslag. Avvikene fordeler seg slik på de ulike avvikskategoriene som benyttes: HMS (233), informasjonssikkerhet og personvern (29) og tjenestekvalitet (45). 74 % av de meldte avvikene er ferdig behandlet. Melding til statlig myndighet der hvor det er påkrevd, er ivaretatt av den enkelte enhet.

Tilsyn

I 2022 har det vært gjennomført to statlige tilsyn. Sjøfartsdirektoratet har hatt årlig tilsyn med Randsfjordferja II og rederiet Innlandet fylkeskommune. De avvik som er påpekt i revisjonen er lukket. Luftfartstilsynet har hatt tilsyn med dronevirksomheten i fylkeskommunen. Avvik som ble gitt etter tilsynet er lukket.

I tillegg har Havarikommisjonen gjennomført undersøkelse etter to hendelser på fylkesveg. Møteulykke på fylkesveg 222 i Stange er ferdig behandlet, og fylkeskommunen som transportbestiller har fått råd om å legge økt vekt på trafiksikkerhetsfaktorer i utforming og oppfølging av kontrakter for kollektivtransport. Undersøkelsen etter hendelsen med kollapsen av Tretten bru pågår, og rapport er derfor ikke mottatt.

Riksrevisjonen har gjennomført en spørreundersøkelse om kostnadsutviklingen og innretningen på drifts- og vedlikeholdskontrakter på fylkesveg, og i forbindelse med en anskaffelse av dekkekontrakter (asfalt på fylkesveger), har konkurransetilsynet innhentet opplysninger. Sluttrapport foreligger ikke fra noen av disse informasjonsinnhentingene.

I 2022 har det vært gjennomført internrevisjon av styringssystemet ved M/S Randsfjordferja II og rederiet Innlandet fylkeskommune. Avvik som har blitt påpekt har blitt ivaretatt gjennom oppdatering av styringsdokumentasjon og opplæring av ansatte.

For å få en helhet i det arbeidet som er gjort for å følge opp internkontrollen i fylkeskommunen, må kontrollutvalgets rapport for 2022 sees i sammenheng med det som formidles her.

Eierskapsforvaltning

Innlandet fylkeskommune forvalter betydelige verdier gjennom sine ulike selskaper. For å forvalte fylkeskommunens verdier på en best mulig måte har fylkestinget etablert en overordnet eierstrategi.

Som del av eierstrategien har fylkestinget oppnevnt et eierskapsforum bestående av fylkesutvalgets medlemmer med fylkesordfører som leder. Eierskapsforumet utarbeider årlig en eierskapsmelding. Eierskapsmeldingen for 2021 gir en samlet oversikt over selskapene som Innlandet fylkeskommune har eierskap i per 31. desember 2021. Eierskapsmeldingen ble behandlet på fylkestinget i desember 2022.

I løpet av 2022 har Innlandet Revisjon, på vegne av kontrollutvalget, avholdt en eierskapskontroll. Revisjonen er i det store og hele godt fornøyd med arbeidet som fylkeskommunen har utført, men kommer samtidig med konkrete punkter til forbedring. Det anbefales at fylkeskommunen utarbeider en eierstrategi per selskap og at man arbeider med å følge opp alle punktene i eierskapsstrategien. Eierskapsforumet har utarbeidet en plan for oppfølging av punktene.

Viktige hendelser og oppfølging i 2022:

Innovasjonsselskapene

Fylkestinget vedtok 9. februar 2021 (Sak 8/21) følgende: «Fylkestinget ber fylkeskommunedirektøren fremlegge en sak med vurdering av fylkeskommunalt eierskap i de inkubatorene i Innlandet som inngår i SIVA sitt inkubatorprogram, med utgangspunkt i at fylkeskommunen bør ha en lik tilnærming til dette overfor de ulike inkubatorene». Arbeidet med vedtaket har trukket ut i tid, i påvente av relevante og nasjonale avklaringer. For det første da regjeringen hadde signalisert at «fylkeskommunen, kommunen eller andre» skulle overta SIVAs eierposter i utviklingsselskapene, og at saken skulle utredes ytterligere. Avklaringer har latt vente på seg, men status er nå at det ikke er noe som tilsier at det vil komme endringer nasjonalt mht. eierstruktur. For det andre skulle nytt 10-årig nasjonalt inkubatorprogram være på plass i løpet av 2021. Det pågående programmet ble imidlertid i ettertid forlenget til ut 2022 – slik at nytt program nå er iverksatt fra 2023.

Fylkestinget besluttet i desember 2022 at man må tilstrebe lik behandling av de ulike inkubatorene og næringshagene i Innlandet, både i forhold til eierskap og støtteomfang. Arbeidet vil dermed gjennomføres i 2023 og omfatte begge vedtak truffet av fylkestinget.

Skysstasjonene Fagernes Skysstasjon AS og Otta Skysstasjon AS

Det er gjennomført en undersøkelse av kollektivknutepunktene i Innlandet. Arbeidet har ikke gitt svar på hvorvidt det er behov for å avvikle eller beholde eierskapene i skysstasjonene. Behovet for å ha tilgang på ventelokaler er til stede, men hvorvidt dette betinger direkte eierskap er ikke vurdert. Ved en mulig avhending av eierskapene vil det trolig være vanskelig å avhende aksjene som følge av lav interesse i et selskap med begrenset bruksområde. Saken er foreløpig i ikke ferdigbehandlet.

NAF Trafikksenter AS

Fylkestinget i Innlandet fylkeskommune behandlet saken den 8.12.20 (sak 152/2020) og det ble besluttet at Hedmark fylkeskommunes vedtak om salg av aksjepostene fortsatt skal gjelde. Det er to aksjeeiere som har meldt sin interesse. Innlandet fylkeskommune går i dialog med begge så snart en oppdatert verdivurdering foreligger.

Ombud, råd og utvalg

Elev- og lærlingombudet

Elev- og lærlingombudet har foregående og inneværende skoleår hatt en satsing på elevmedvirkning og elevdemokrati. I denne sammenheng har det vært jobbet ekstra opp mot elevrådene og elevrådskontaktene på de videregående skolene. Dette arbeidet videreføres også fremover.

Ombudet ser det er behov for ytterligere innsats opp mot lærlingene. Dette innebærer både styrking av kontakten med opplæringskontorene og mer innsats rettet mot yrkesfagelever.

Samarbeidet med mobbeombudet for grunnskole og barnehage i Innlandet har vært godt gjennom 2022, og det har resultert i en samarbeidsavtale. Målet her er å bidra til å skape et godt barnehage-, skole- og læringsmiljø for alle barn og unge i Innlandet, med spesielt fokus på overganger mellom ulike nivåer.

For ytterligere informasjon vises det til "Elev- og lærlingombudets årsrapport for skoleåret 2021/22".

Mobbeombudet

Skoler og barnehager er tilbake til normal drift etter pandemi, og dette har ført til at mange skoler og barnehager har ønsket større forsamlinger med kompetanseheving i regi av mobbeombudet. I slike møter har mobbeombudet møtt foreldre og personale tilknyttet skoler, lokalsamfunn eller barnehager. Dette bidrar til en mer effektiv måte å nå ut til målgruppa, samtidig som man må ta hensyn til mottakergruppas størrelse og erfaringsbakgrunn i forhold til formidling og aktiviteter.

Å reetablere tidligere sosiale mønstre etter lang tid med ulike koronatiltak tar tid, og mange skoler og barnehager har jobbet bevisst og systematisk med samvær og sosiale ferdigheter, som inkludering og vennskap på tvers av gruppetilhørighet. Dette er et viktig bidrag til å skape gode og inkluderende barne- og ungdomsmiljøer. Samtidig ser mobbeombudet at henvendelser fra foresatte ofte knyttes til et barns opplevelse av utenforskap og ustabile vennerelasjoner.

Totalt hadde mobbeombudet 273 henvendelser skoleåret 2021-2022, fordelt på 53 individsaker og 220 veiledninger. Det er utarbeidet en årsrapport for 2021-2022 og en halvårsrapport for høsten 2022 som gir mer detaljerte opplysninger om mobbeombudets aktivitet for 2022.

Personvernombud

"Et sterkt personvern gir oss muligheter til å mene det vi vil, danne relasjoner med hvem vi vil og være den vi vil være". NOU 2022:11 (2022) "Ditt personvern - vårt felles ansvar".

Fylkeskommunen behandler personopplysninger til innbyggere, ansatte, pasienter hos tannlegen, elever og foreldre. Blant disse krever enkelte særlig beskyttelse, eksempelvis barn og ungdommer i våre skoler og innbyggere som lever på hemmelig adresse.

Personvernombudet skal informere, gi råd og kontrollere iht. artikkel 35 i personopplysningsloven. Personvernombudet er kontakt for innbyggere og ansatte i spørsmål om personvern.

I 2022 har personvernombudet vært involvert og bistått i ca. 100 ulike saker. Dette er en økning fra 2021.

Personvernombudet bistått i anskaffelsesprosesser, ved kontroll av databehandleravtaler, håndtering av hendelser og avvik, meldinger til Datatilsynet samt i enkeltsaker knyttet til fylkeskommunens ulike virksomhetsområder. Det er i liten grad saker som er initiert av innbyggere, om fylkeskommunens behandling av deres personopplysninger.

Personvernombudet rapporterer til fylkeskommunedirektøren. I 2022 ble det gjennomført 7 slike statusmøter.

Personvernombudet har deltatt i fylkeskommunens ledermøter og orientert forhold som har betydning for personvernet.

Viktige saker for personvernet i 2022:

- Opplæring og utvikling av e-læring for personvern
- Oppfølging av personvernkonsekvensvurderingen for M365
- Rapportering og håndtering av personvernnavvik i fylket
- Vurdering av fylkeskommunens bruk av Facebook og sosiale medier
- Styringssystem for personvern og informasjonssikkerhet
- Utarbeidelse av verktøy for personvernkonsekvensvurdering for fylkeskommunene

Det er også viktig å merke seg at det i 2022, er kommet flere store rapporter og veiledninger som vil få betydning for arbeidet med personvern i offentlig sektor.

Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne

Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne er et lovfestet rådgivende organ for fylkeskommunen som består av elleve medlemmer med personlige varamedlemmer samt to observatører fra fylkestinget. Medlemmene er foreslått av funksjonshemmedes organisasjoner og er valgt av fylkestinget.

Rådet skal uttale seg i saker som gjelder personer med funksjonsnedsettelse samt kunne ta opp egne saker.

I 2022 gjennomførte rådet ni ordinære møter (der av tre digitale) og åtte digitale arbeidsmøter. Rådet arrangerte konferanse for kommunale råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne 19.- 20. mai.

Rådet kom med innspill til mange fylkesutvalgs- og fylkestingssaker og andre saker som opptar rådet og målgruppa. I 2022 var de regionale planene i fokus. Rådet er representert i NAV Brukerutvalg og NAV Brukerutvalg for tekniske hjelpemidler. Fast representant fra rådet deltar på befaringer, og bistår eiendom med universell utforming, på de videregående skolene i fylket. Universell utforming og Tilrettelagt Transport er saker som rådet til enhver tid har fokus på.

Flerkulturelt råd

Flerkulturelt råd er ikke et lovfestet organ, men har egne vedtekter og er på lik linje med de lovpålagte rådene et rådgivende organ for Innlandet fylkeskommune. Rådet består av ni medlemmer med personlige varamedlemmer samt to observatører fra fylkestinget. Nedsatt nominasjonskomite innstiller kandidater til rådet og medlemmene velges av fylkestinget.

I 2022 gjennomførte rådet elleve ordinære møter (der av to digitale) og ett arbeidsmøte. Rådet arrangerte møte med kommunale internasjonale råd og flyktningetjenesten 16. november.

Rådet skal være en stimulans for minoritetens samfunnsdeltakelse og brukermedvirkning og bidra til at etniske og nasjonale minoriteter bosatt i Innlandet, skal sikres en åpen, bred og tilgjengelig medvirkning i saker som er svært viktig for dem.

Rådet har uttalt seg i mange fylkesutvalgs- og fylkestingssaker samt andre saker som berører nasjonale minoriteter og innvandrere. I 2022 var de regionale planene i fokus, spesielt regional plan om inkluderende Innlandet samt beredskap. Bosetning av flyktninger er også en sak som opptar rådet, og en lovfesting av flerkulturelle råd/internasjonale råd er en hjertesak for rådet.

Eldrerådet

Eldrerådet er et lovfestet rådgivende organ for fylkeskommunen og består av ni medlemmer med personlige varamedlemmer samt to observatører fra fylkestinget. Medlemmene er foreslått av pensjonistforeninger og organisasjoner som representerer eldre, og er valgt av fylkestinget.

I 2022 gjennomførte eldrerådet 13 ordinære møter (4 digitale). Eldrerådet arrangerte konferanser for kommunale eldreråd på Lillehammer 11. – 12. mai og på Hamar 2. – 3. november. Det ble gjennomført møte med kommunene Nord-Fron, Sør-Fron, Gausdal og Lillehammer 13. desember.

Rådet behandler og uttaler seg i saker som berører eldres levekår, og har kommet med innspill til mange fylkesutvalgs- og fylkestingssaker samt andre aktuelle saker for eldre. Viktig sak i 2022 var de tre regionale planene. Eldrerådet har blant annet vært representert i Brukerutvalget Sykehuset Innlandet, i Brukerforum Forskningscenter for Aldersrelatert Funksjonssvikt og Sykdom (AFS) og i styringsgruppa for Leve hele livet.

Ungdommens fylkesting

Ungdommens Fylkesting Innlandet (UFT) oppnevnes av fylkestinget og er et rådgivende organ for Innlandet Fylkeskommune. UFT består av 46 representanter fra ungdomsrådene i kommunene.

2022 har vært et utfordrende og fint år for UFT med mye aktivitet knyttet til Fylkeskommunens regionale planer. UFT har gjennomført to stormøter i løpet av 2022. De har gjennomført arbeidsmøter på teams. På siste stormøte ble det gjennomført valg av leder og nestleder samt en ad-hoc arbeidsgruppe som skal jobbe med reglement og fremtidig organisering av UFT.

Ungdommens Fylkesting i Innlandet har deltatt på flere viktige arenaer, som medvirkningskonferanse, Agenda Innlandet og andre samlinger, lokalt, nasjonalt og internasjonalt. UFT har uttalt seg og gitt innspill på saker de har ønsket.

Fylkesadvokaten i Innlandet

Fylkesadvokaten i Innlandet er et internt advokatkontor i Innlandet, med kontor på Hamar. Organisasjonsmessig er advokatkontoret i direkte linje under fylkeskommunedirektøren.

Fylkesadvokatens hovedoppgaver er å gi juridisk rådgivning og veiledning til organisasjonen på et overordnet nivå. Fylkesadvokaten er ansvarlig for vurderinger knyttet til rettslige prosesser, utarbeide juridiske utredninger, gi generell juridisk bistand og følge opp fylkeskommunens varslingstjeneste.

Mens 2021 var preget av pandemi, har fylkesadvokaten i 2022 arbeidet med henvendelser fra fylkeskommunens forskjellige avdelinger, samt avholdt interne kurs.

Fylkesadvokaten i Innlandet har også hovedansvaret for fylkeskommunens eierskapsforvaltning. I løpet av 2022 har det vært gjennomført eierskapskontroll og forvaltningsrevisjoner som fylkesadvokaten har forberedt til politisk behandling. Videre har det blitt gitt utstrakt bistand til fylkeskommunedirektøren i arbeidet med å forberede saker for folkevalgte organer.

Fylkeskommunens rammeområder

Kompetanse

Mål for rammeområdet

Hovedmål	FN bærekraftsmål	Delmål
1. Fremme god helse og høy livskvalitet	03 - God helse og livskvalitet 04 - God utdanning 08 - Anstendig arbeid og økonomisk vekst 10 - Mindre ulikhet	Motvirke utenforskap og redusere sosiale helseforskjeller
3. Relevant og god utdanning og muligheter for livslang læring	03 - God helse og livskvalitet 04 - God utdanning 08 - Anstendig arbeid og økonomisk vekst 10 - Mindre ulikhet	Tilrettelegge for kompetanseutvikling tilpasset regionens behov Bidra til at unge og voksne i størst mulig grad får realisert sitt læringspotensial Øke andelen som fullfører og består videregående opplæring Øke andelen unge og voksne med direkte overgang til neste trinn i utdanningsløpet

Innledning

Fylkeskommunens ansvar innenfor kompetanse omfatter:

- Videregående opplæring for ungdom
- Fag- og yrkesopplæringsområdet
- Oppfølgingstjeneste for ungdom i alderen 15 – 21 år, som har rett til videregående opplæring, men som av ulike årsaker ikke er i utdanningssystemet
- Opplæring innen kriminalomsorgen
- Opplæring innen helse- og barnevernsinstitusjoner
- Videregående opplæring for voksne
- Fagskoleutdanning

H1 Fremme god helse og høy livskvalitet

Det er store sosiale helseforskjeller i Norge og det er en nær sammenheng mellom helse og livskvalitet. Tilknytning til arbeidslivet, inntekt og utdanning er faktorer som har stor betydning for helse og for hvor tilfreds man blir med livet.

1.3 Motvirke utenforskap og redusere sosiale helseforskjeller

Manglende deltakelse i utdanning og arbeid kan skape utenforskap. Det kan også språklige utfordringer eller å ha en annen kultur enn majoriteten. Innlandet fylkeskommune arbeider for å motvirke utenforskap og sosiale forskjeller.

Handlingsplan for psykisk helse

Handlingsplan for psykisk helse skal motvirke utenforskap i videregående opplæring. Psykisk helse angår alle hele livet, og både skoler og lærebedrifter er arenaer for å legge til rette for utvikling av god psykisk og fysisk helse i befolkningen. Handlingsplanen for psykisk helse vektlegger at dette skal være arenaer hvor ungdom daglig er i kontakt med trygge voksenpersoner som bidrar til å oppdage, sette ord på og veilede ungdommer som har ulike utfordringer.

Oppfølgingstjenesten

Oppfølgingstjenesten (OT) skal hjelpe ungdom som avbryter eller ikke kommer i gang med videregående opplæring eller arbeid. I juni 2022 var 1070 unge registrert i oppfølgingstjenesten i Innlandet, en nedgang på om lag 100 fra året før. Ungdom i målgruppen for oppfølgingstjenesten har ofte krevende utfordringer.

Fylkestinget vedtok i oktober 2022 at fremtidig tilbud i OT i større grad skal ivareta bredden av ungdommer i målgruppen, gjennom at de tre hovedelementene arbeids- og aktivitetstilbud, forebyggende innsats og kvalifiseringsrettede tilbud er faglig sidestilt. For å styrke det forebyggende arbeidet, er det etablert et mer systematisk samarbeid mellom OT og PPT.

For å motvirke utenforskap tilbyr også OT karriereveiledning og gir sosialfaglige råd til ungdommer som enten står i fare for å falle ut av videregående opplæring, eller som allerede har avsluttet sitt opplæringsløp. Samarbeidet mellom OT og Karriere Innlandet styrkes også slik at karriereveiledningsansvaret ivaretas med høy kvalitet.

H3 Relevant og god utdanning og muligheter for livslang læring

Tilstrekkelig og oppdatert arbeidskraft er en forutsetning for innovasjon, omstilling og verdiskaping i hele landet. Kompetanse- og utdanningspolitikken henger nært sammen med regional planlegging og næringsutvikling.

3.1 Tilrettelegge for kompetanseutvikling tilpasset regionens behov

Utviklingen av en fremtidsrettet regional kompetansepolitikk i samarbeid med regionalt partnerskap ligger i arbeidet med Regional plan for det inkluderende Innlandet som vedtas i 2023.

Det regionale partnerskapet i Innlandet jobber for å skape bedre samsvar mellom etterspørsel og tilbud på arbeidskraft på alle utdanningsnivåer. Fylkestinget har i 2022 vedtatt en egen strategi for desentralisert og fleksibel høyere utdanning. Det regionale partnerskapet har vært sentrale i utarbeidelsen av både strategien og tilhørende handlingsprogram, og her deltar både UH-sektor og fagskoletilbydere i fylket. Innlandet fylkeskommune jobber samtidig for å ivareta fremtidens behov for fagarbeidere. Dette gjøres i en dialog med arbeids- og næringslivet som sitter på et oppdatert kunnskapsgrunnlag på hva regionene trenger i årene som kommer. Fagskolen Innlandet er inkludert i

strategi- og handlingsprogramarbeidet, og er en viktig tilbyder av både kortvarige og helhetlige utdanningsløp.

Våren 2022 ble det gjennomført omfattende kampanje for Restaurant- og matfag. Denne aktiviteten ble videreført fra november 2022, og løper frem til 01.03.2023. Det er eksempelvis gjennomført tiltak som lokale Kokkekamper, bransjesamlinger og «Ung restaurant» blant annet i Hamarregionen. Flere av tiltakene er realisert i et samarbeid mellom Kompetanse og tannhelse og Næring og Internasjonalt samarbeid. Tiltakene bidrar til økt kunnskap og forståelse for hvilke utdannings- og arbeidsmuligheter som ligger innenfor restaurant og matfag. Kombinasjonen av aktiv markedsføring og praktiske opplevelser skal bidra til å gi søkere et bevist forhold til utdanningsmuligheter.

Elevgrunnlaget blir lavere i årene fremover, og man har utarbeidet løsninger som skal bidra til å svare opp dette gjennom «Nye alternative opplæringsmodeller på yrkesfaglige utdanningsprogram i videregående opplæring». Det er utarbeidet løsning med pilotskole og pilot lærefag som ble lagt fram i tilbudsstruktursak for 2023/2024.

Det er satt i gang et samarbeid mellom NAV Innlandet og Innlandet fylkeskommune. I Innlandet jobbes bl.a. frem løsninger som skal bidra til å øke rekrutteringen av voksne elever/kandidater til utdanninger hvor bransjene etterspør kompetanse og jobbutsiktene er gode.

I 2022 er det inngått samarbeidsavtale for "offentlig-offentlig samarbeid" innenfor videregående opplæring for voksne. Denne avtalen styrker samarbeidet for å få på plass etterspurt kompetanse, samtidig som brukere hos NAV får et målrettet kompetansetilbud.

Karriere Innlandet

Karriere Innlandet skal etablere et best mulig tilbud til voksne deltagere i Innlandet, og et hovedmål er gjennom den regionale kompetansepolitikken å sikre bedre sammenheng mellom tilbud og etterspørsel av kompetanse og arbeidskraft. Karrieresentrene er lokalisert i Elverum, Gran, Gjøvik, Hamar, Kongsvinger, Lillehammer, Nord Aurdal, Sel og Tynset. Dimensjonering av tilbudene for voksne har vært et hovedfokus i 2022.

Gjennom Fullføringreformen foreslås en utvidet rett til videregående opplæring som gjør det mulig og nødvendig å tenke nytt om tilrettelegging for både ungdomsgruppa og voksne.

Resultater	01.08.21-31.07.22	01.08.20-31.07.21
Antall personer i opplæring	1996	2068
Antall personer i yrkesfag	1214	1302
Antall personer i gen. studiekompetanse	770	815
Andel bestått gen. studiekompetanse	92 %	91 %
Antall realkompetansevurderinger	216	181

som ikke er en del av opplæringen		
Andel minoritetsspråklige deltakere	44 %	46 %
Avlagte fagprøver i Innlandet, personer over 25 år	1114	874
Antall karriereveiledningssamtaler totalt	2184	1784

Antall personer i opplæring innbefatter også voksne uten ordinær voksenrett, men som gjennom Utdanningsløftet fikk tilbud om utdanning samtidig som de mottok dagpenger. Det midlertidige regelverket under koronapandemien åpnet opp for at alle kunne ta utdanning med dagpenger uten godkjenning fra NAV, så lenge de ikke mottok støtte fra Lånekassen. Dette førte til høyere antall voksne i opplæring nasjonalt. Etter oktober 2021 er regelverket strammet noe inn igjen, noe som bidrar til å forklare nedgangen fra skoleåret 2020-21 til 2021-22. Dette har også betydning for antall i yrkesfag, som bidrar til å forklare nedgangen i den kategorien.

Fortsatt er imidlertid regelverket mer liberalt enn det var før pandemien når det gjelder kombinerings av utdanning og dagpenger.

Andel med bestått generell studiekompetanse fortsetter å øke, og var forrige skoleår oppe i 92 %. Avlagte fagprøver har også økt, noe som er positivt. Samtidig innebærer dette økte kostnader for fylkeskommunen.

3.2 Bidra til at unge og voksne i størst mulig grad får realisert sitt læringspotensial

Alle elever og kandidater har rett på et opplæringstilbud tilpasset sitt kompetansenivå. Spesielt innenfor yrkesfaglige studieområder er det individualiserte løsninger bla. gjennom lærekontrakt eller alternativt Vg3 og opplæringskontrakt.

Videregående skoler i Innlandet fylkeskommune jobber frafallsforebyggende etter IKO-modellen (identifisering, kartlegging og oppfølging). Dette innebærer tidlig innsats og individuelle tilpasninger for den enkelte elev, både faglig og sosialt.

Karaktergjennomsnitt for skoleåret 2021-2022

Det er ikke store variasjoner i karaktergjennomsnittet, verken i Innlandet fylkeskommune eller sammenlignet med nasjonalt snitt. Men indikatorene er gode på skole- og klassenivå som verktøy for å identifisere forhold som krever spesiell oppmerksomhet og eventuelt ekstraordinære tiltak. Målet om økt karaktersnitt og læringsutbytte gir fokus og retning for det konkrete arbeidet som gjøres på skolene for at elevene skal lære mer.

På studieforberedende utdanningsprogram er det en positiv utvikling i matematikk. På yrkesfaglige utdanningsprogram er det en positiv utvikling i engelsk.

Karaktergjennomsnitt gjennomgående fag	SF			YF		
Fag	Innlandet 2020/21	Innlandet 2021/22	Nasjonalt 2021/22	Innlandet 2020/21	Innlandet 2021/22	Nasjonalt 2021/22
Engelsk (Vg1 SF/Vg1 YF)	4,5	4,5	4,5	3,6	3,7	3,8
Matematikk (2P/1P-Y)	3,8	3,9	3,7	3,6	3,5	3,5
Naturfag (Vg1 SF/Vg1 YF)	4,2	4,2	4,3	3,7	3,6	3,7
Norsk (hovedmål) (Vg3 SF/Vg2 YF)	4,2	4,1	4,1	3,8	3,8	3,8

Karaktergjennomsnitt (standpunkt) i gjennomgående fag – studieforberedende u/påbygg (SF) og yrkesfag (YF) (Kilde: Udir).

Avviket mellom standpunkt og eksamenskarakterer er ikke mulig å måle for skoleåret 2021/2022 grunnet manglende gjennomføring av eksamen. Denne indikatoren vil tas med i fremtidige rapporteringer under forutsetning av at eksamen blir gjennomført.

Spesielt innenfor yrkesfaglig område er det individuelle løsninger, hhv. tradisjonell grunnkompetanseløp i skole, og læreandidater med spesialundervisning i lærebedrift som ny løsning. Det ytes et tilskudd til læringer med særskilte oppfølgingsbehov. Det er etablert en veileder for læreandidatordningen i Innlandet. Videre er det etablert særskilte løsninger for læreandidater med spesialundervisning i lærebedrift, hvor fylkeskommunen har etablert et samarbeid med enkelte opplæringskontor som svarer opp et særskilt kompetansegrunnlag for denne elevgruppen.

I samarbeid med NAV Innlandet har Innlandet fylkeskommune etablert en alternativ rekrutterings- og opplæringsmodell som skal bidra til å redusere utenforskap og øke andelen i utdanning. Modellen skal bidra til å dekke opp arbeidslivets behov for arbeidskraft gjennom å tilby fleksible opplæringsløp mot fag-/svennebrev. Modellen er forbeholdt personer som er registrert hos NAV og er over 19 år.

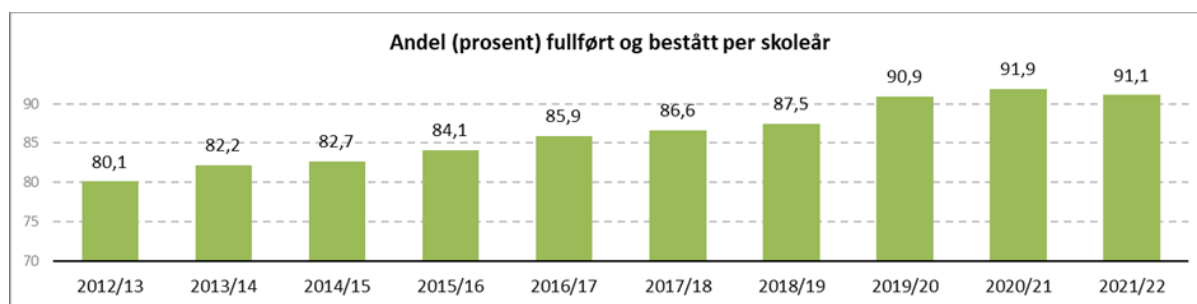
Det er videreført et formalisert samarbeid med Læringsfabrikken i Raufoss industripark. Fylkeskommunen har nylig forsterket sitt samarbeid ved en treårig utviklingsavtale om "Utvikling av Læringsfabrikken som del av opplæringstilbudet i Innlandet" og "Prosjekt CNC - Avansert maskinering, for økt rekruttering i hele Innlandet".

I tillegg pågår det et utviklingsarbeid for å bygge nye opplæringsarenaer ved Energisenteret på Hunderfossen, som kan bidra til utvikling av nye lærings situasjoner/miljø med ny teknologi, nye pedagogiske løsningsformer og deltakelse i innovasjonsmiljøer. Energisenteret på Hunderfossen samarbeider med alle nettselskapene i Innlandet om å bygge en praktisk øvingsarena for læringer innenfor energimontørfaget. Arenaen skal inneholde alle relevante øvingsoppgaver læringene trenger for å bygge grunnleggende kompetanse.

3.3 Øke andelen som fullfører og består videregående opplæring

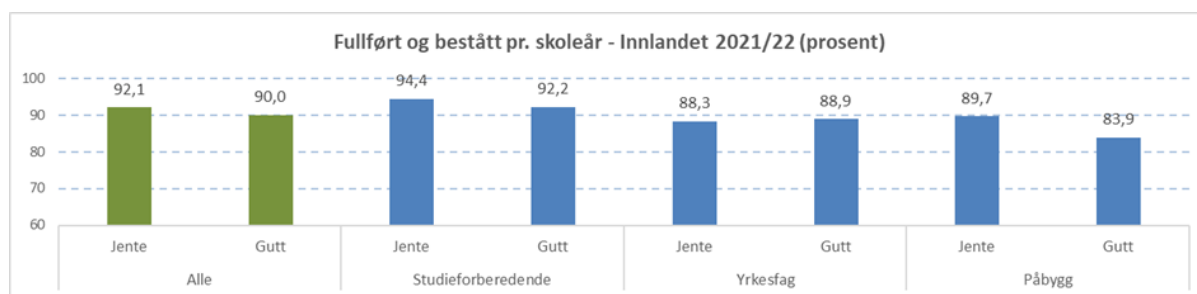
Fullført og bestått

Fullført og bestått per skoleår tar utgangspunkt i antall elever registrert ved skolene det aktuelle skoleåret, som følger et normalt opplæringsløp med fullført og bestått i alle fag. Gjennomføring per skoleår for skolene i Innlandet 2021/2022 er på 91,1 %. Dette er en nedgang på 0,8 prosentpoeng fra skoleåret 2020/2021. I analyseverktøyet Hjernen & Hjertet ligger Innlandet 2,6 prosentpoeng over landsgjennomsnittet på denne indikatoren.

Andel elever som har fullført og bestått i løpet av skoleårene f.o.m. 2012/2013 t.o.m. 2021/2022 (Kilde: Hjernen & Hjertet/Vigo IKS - Qlik Sense).

Det er en marginal nedgang i gjennomføringen for gutter på både studieforbereende og yrkesfaglige utdanningsprogram. For jenter er nedgangen større på både studieforbereende og yrkesfaglige utdanningsprogram. Innenfor påbygg er en liten tilbakegang for jenter og en større tilbakegang for gutter. For skoleåret 2021/2022 ser man at det er særlig på Vg1 at nedgangen i resultater er størst. Størst nedgang finner man hos jenter, både i studieforbereende og yrkesfaglige utdanningsprogram. Gutter på Vg1 yrkesfag har en positiv forbedring.

Andel elever som har fullført og bestått i løpet av skoleåret 2021/2022. Kjønn og utdanningsprogram (Kilde: Vigo IKS - Qlik Sense).

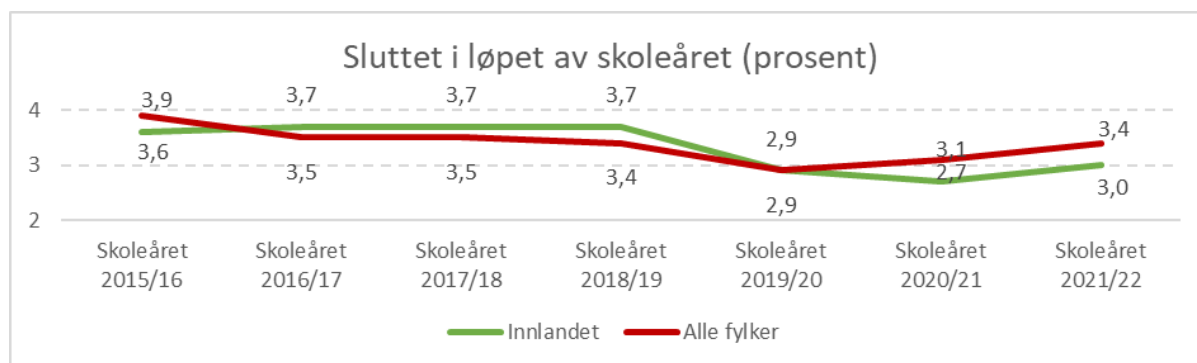
Resultatene må ses i lys av koronapandemien som førte til at ingen ordinære eksamener ble gjennomført skoleårene 2019/2020, 2020/2021 og 2021/2022. Elevene på Vg1 skoleåret 2021/2022 har ikke hatt en ordinær ungdomsskole med eksamensgjennomføring. Effekten av hjemmeundervisning, høyere skolefravær og mer digital undervisning kan kanskje knyttes opp mot nedgangen i resultater på Vg1.

Oppsummert kan resultatene tyde på at elevene profiterer på å ikke gjennomføre eksamen og at fraværsgrensen ikke ble en begrensende faktor for fastsetting av karakterer. Likevel er det tegn som

tyder på at en mindre strukturert skoleperiode over de siste årene, fører til at elevene fra ungdomsskolen ikke er like godt forberedt på en normalisert skolehverdag som tidligere.

Elever som slutter

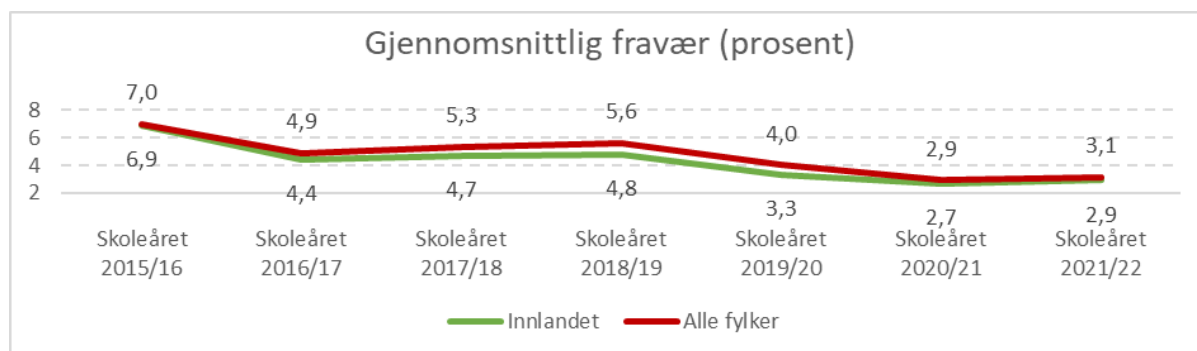
Andelen elever som slutter i løpet av skoleåret har i Innlandet gått opp fra 2,7 % til 3,0 %. Nasjonalt har det vært tilsvarende økning med 0,3 prosentpoeng. Nasjonalt er det 3,4 % som har sluttet i løpet av skoleåret 2021/2022. Andelen elever som slutter i Innlandet er lav sammenlignet med landet. Som for indikatoren fullført og bestått per skoleår, må dette ses i sammenheng med koronapandemien. Direkte sammenligninger med tidligere år blir lite relevant da forskjellene i grunnlaget for sammenligningen er for stor.

Andel elever som har sluttet i løpet av skoleårene hhv. 2015/16- 2021/22 (Kilde: Hjernen & Hjertet/Vigo IKS - Qlik Sense).

Det er prosentvis flest elever på yrkesfag som har sluttet. Når det gjelder forskjellen mellom påbygg til generell studiekompetanse og studieforberedende utdanningsprogram er det prosentvis flest elever som slutter på påbygg. Det er prosentvis flest gutter som slutter på påbygg og studieforberedende utdanningsprogram, mens det på yrkesfag er prosentvis flest jenter som slutter.

Det var en liten oppgang i gjennomsnittlig fravær blant elevene i Innlandet fra 2,7 % til 2,9 % i skoleåret 2021/2022. Den samme oppgangen ses for landet fra 2,9 % til 3,1 %. De tre siste årene har fraværet vært lavt både for Innlandet og nasjonalt. Dette må ses i sammenheng med koronapandemien og midlertidig endring av fraværsreglene. Direkte sammenligninger med tidligere år blir lite relevant da forskjellene i grunnlaget for sammenligningen er for stor.

Gjennomsnittlig fravær 2015/16- 2021/22 (Kilde: Hjernen & Hjertet/Vigo IKS - Qlik Sense).

For skoleåret 2020/2021, har gutter et noe høyere fravær enn jenter. Dette gjelder både for yrkesfaglige og studieforberedende utdanningsprogram. Det er noe høyere fravær på yrkesfag og påbygg sammenlignet med studieforberedende utdanningsprogram.

Fagprøver

Det ble gjennomført 2302 fag-, svenne- eller kompetanseprøve for lærlinger og lærekandidater i 2022, 53 flere enn i 2021. Det er økende andel lærlinger som består fag-/ svennebrev. 96,5 % har bestått fag-/ svennebrev i 2022, dette er 0,6 %-poeng høyere enn i 2021. Andelen med «ikke bestått» er redusert med 1,4 %-poeng siste tre år. Andelen «bestått meget godt har økt med 2,4 %-poeng siste året, og 5,7 %-poeng siste tre år.

3.4 Øke andelen unge og voksne med direkte overgang til neste trinn i utdanningsløpet

Fagopplæring

Samfunnskontrakten for flere læreplasser danner et systematisk og målrettet grunnlag for samarbeid mellom partene i arbeidslivet og nasjonale myndigheter om læreplasser. Lærlingeordningen er og skal fortsatt være førstevalget for de som ønsker seg et fag- eller svennebrev.

Fylkeskommunen jobber for å øke antall læreplasser. Det arbeides nå med oppfølging av ny og forlenget avtale om samfunnskontrakt, hvor etablering av læreplassgaranti i Innlandet er en del av dette arbeidet. Overgangsutfordringene er prioritert, dvs. holde en stabilt lav andel i påbygg Vg3, omvalg og redusere andelen som ikke er i opplæring ved overgang Vg2 til lære. I arbeidet med oppfølging av revidert samfunnskontrakt skal det fremover også arbeides med å motarbeide diskriminering i rekruttering av lærlinger.

Det ble hevet 224 lærekontrakter i 2022, 6 flere enn i 2021. Selv om nivået på hevinger har vært stabilt de siste årene, arbeides det systematisk for å redusere hevinger og finne alternative løsninger de lærlingene dette gjelder. Det er etablert et aktivt samarbeid mellom fagopplæring og elevtjenesten/ OT. Lærlinger skal få oppfølging og bistand slik at gjennomføring kan bli en reell mulighet. Det gjennomføres kartlegging av alle inaktive elever i overgangen Vg2 til lære. Spesielt er det utviklet en veileder om psykisk helse for lærlinger i Innlandet. Her finner lærebedrifter verktøy og konkrete råd om hvordan de kan hjelpe lærlinger som trenger oppfølging.

Yrkesfagkoordinator og alternativt Vg3

Yrkesfagkoordinatorne på skolene skal styrke formidlingen av søkere fra videregående skole til læreplass, koordinere arbeidet med etablering og drift av alternativt vg3 i skole, bidra til styrket samarbeid skole/næringsliv i eget lokalmiljø, bidra til rekruttering av nye lærebedrifter/læreplasser og bidra til redusert frafall og økt gjennomføring i yrkesfaglige utdanningsprogrammer i videregående skole.

Alle kvalifiserte søkere som ikke får læreplass i bedrift garanteres tilbud om opplæring i skole (alternativt Vg3). Tilbudet gis til elever med ungdomsrett i Innlandet som har søkt og er kvalifisert, men ikke fått tilbud om læreplass etter Vg2. I inntak til alternativt Vg3 august 2022 fikk 289 tilbud. 33 takket «nei», 44 takket «ja». 218 besvarte ikke fylkeskommunens henvendelse etter purringer. I tillegg til de som startet opp i høst løper 15 kontrakter videre fra oppstart alternativt Vg3 i 2021. Tilbudslisten til alternativt Vg3 er oversendt OT.

Yrkesfagkoordinatorer og OT samarbeider nå videre om individuelle løsninger og oppfølging for å øke muligheten for gjennomføring av utdanning. Nytt suppleringsinntak foretas i januar 2023. Andelen i tiltaket er for lav gitt andelen som er fullt ute av videregående opplæring etter Vg2. Det er etablert samarbeid med andre fylkeskommuner for å dele erfaringer og utvikle ordningen.

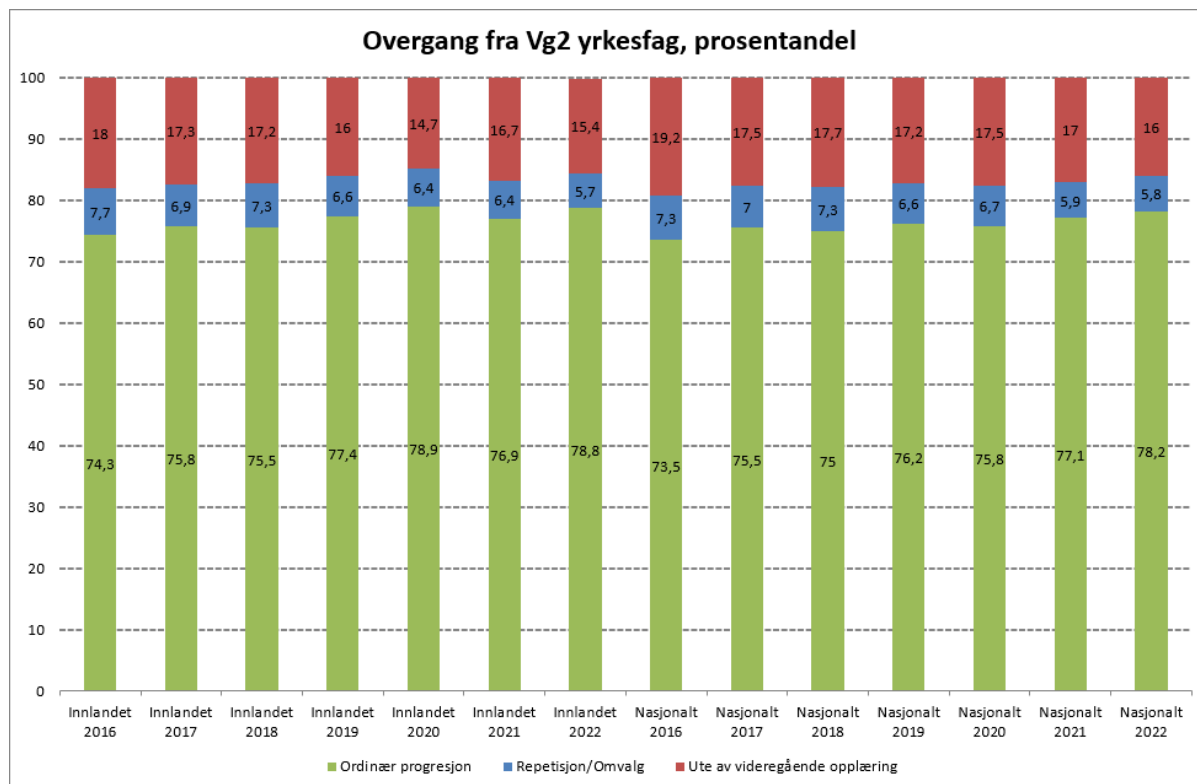
Tilskuddsordning

Ny tilskuddsordning for lærebedrifter ble iverksatt i august 2022. Lærebedrifter i Innlandet kan søke om tilskudd for å forsterke oppfølgingen av lærlinger og lære kandidater med kort botid i Norge. Formålet med ordningen er å trygge formidlingen, øke gjennomføringen og forebygge hevinger. Bedriften kan søke før lærekontrakten inngås, eller underveis i læretiden.

Overgang fra Vg2 yrkesfag

Innlandet har en positiv utvikling på overgang fra Vg2 yrkesfag. Overgangen stabiliserer seg høyt etter lengre periode med ustabil arbeidsmarked som følge av Covid-19. Økning fra 2021 til 2022 er betydelig og svarer med tiltak og aktiviteter som er iverksatt gjennom året. Det gjøres nå grep for å redusere andelen «ute av videregående opplæring» ved å forsterke arbeidet med alternativt Vg3 for de som ikke har fått læreplass. Videre vurderes innføring av læreplassgaranti og nye systemverktøy for formidling.

Andelen yrkesfagelever som går direkte fra vg2 til vg3/lære har siden 2013 økt med 8,3 prosentpoeng (nasjonalt). Innlandet fylke er tredje beste fylket i landet med en ordinær progresjon på 78,8 % på yrkesfaglige program.

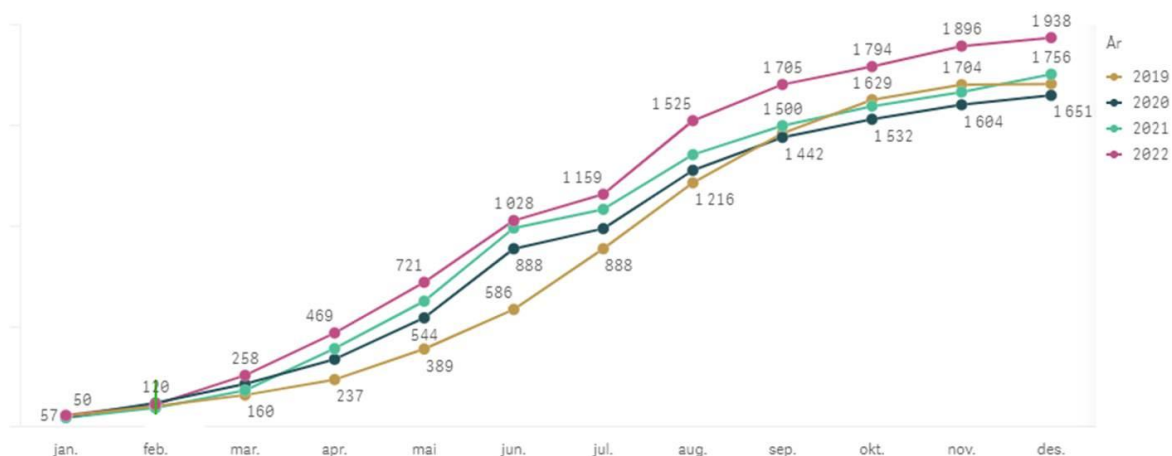

Kilde: Udir, statistikkportal.

Godkjenning av kontrakter for kandidater fra Innlandet

Det er inngått totalt 1 938 lærekontrakter for Innlendinger i 2022. Dette er en økning på 182 kontrakter fra året før. Dette er en ønsket utvikling, gitt satsningen innenfor fag og yrkesopplæringsområdet. Endringen vil imidlertid innebære en betydelig kostnadsøkning for basistilskudd til lærebedrifter i 2022 og 2023.

Tabellen nedenfor viser årlig økning i lærekontrakter og hvordan kontraktsinngåelsene er endret tidsmessig. Tidlig formidling har økt med 442 kontrakter fra utgangen av juni 2019 til juni 2022. Flere søkere inngår jevnt over lærekontrakt tidligere på året, og tidlig avklaring er en fordel både for bedriften og ikke minst søkeren selv.

Kilde: Vigo IKS - Qlick sense.

Kontrakter godkjent i Innlandet

Andelen lærekontrakter i Innlandet øker. Det har i all hovedsak vært en årlig vekst siden 2018. Fra 2021 til 2022 var det en økning på 79 kontrakter. Det er spesielt økende etterspørsel etter alternative opplæringsløsninger, eksempelvis «Fagbrev på jobb». I løpet av 2023 vil også ordningen «Menn i helse» bidra til økning i lærekontrakter.

	2018	2019	2020	2021	2022
Antall godkjente kontrakter	1 699	1 726	1 717	1 782	1 861

Resultater for 2022

Oppsummert er dette resultatene for 2022 på området:

- 89,1 % av søkere med ungdomsrett (1197 elever) til læreplass formidlet. Dette er en økning fra tidligere år.
 - I 2021 ble 88,4 % av søkerne med ungdomsrett formidlet
 - I 2020 ble 87.8 % av søkerne med ungdomsrett formidlet
- 19 elever i Alternativt Vg3 i skole for skoleåret 2022/2023.
- 2302 gjennomførte fag/ kompetanseprøver for lærlinger i 2022.
- Totalt 224 hevinger av kontrakter i 2022, tilsvarende 218 i 2021. Det er iverksatt aktive tiltak for å forebygge hevinger. Dette ses i sammenheng med tiltak innenfor psykisk helse.
- 210 godkjenninger av nye lærebedrifter i 2022. Nyrekrutteringen er relativt lik som i 2021.

Økonomisk resultat

Rammeområde/tjenestegruppe	Regnskap 2022	Revidert budsjett 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Avvik i kr	Avvik i %
Kompetanse	2 502 198	2 557 692	2 395 977	56 555	2,4 %
10 Adm. og fellesutg. vgo.	235 213	255 089	196 536	20 039	10,2 %
11 Ped fellesutgifter og gjesteelever	130 556	136 884	120 041	6 543	5,5 %
12 Fagopplæring	301 906	308 983	312 966	7 049	2,3 %
13 Skolelokaler og internatbygg	278 946	277 332	245 161	-327	-0,1 %
14 Andre formål vgo.	107 999	114 088	101 609	5 818	5,7 %
15 Oppfølgingstjeneste og PPT	41 666	41 121	40 016	-545	-1,4 %
16 Voksenopplæring	48 447	51 555	45 190	2 761	6,1 %
17 Spesialundervisning	191 815	199 760	221 029	7 988	3,6 %
18 Utdanningsprogram	1 162 155	1 168 706	1 115 922	6 199	0,6 %
19 Fagskoler	3 496	4 174	-2 493	1 029	-41,3 %

Rammeområdet hadde et mindreforbruk i 2022 på 56,6 mill. kroner etter avsetning av netto 0,4 mill. kroner til resultatfond. Mindreforbruket knytter seg i all hovedsak til lavere pensjonsutgifter til Statens pensjonskasse (SPK) enn forutsatt med 54,1 mill. kroner inkl. arbeidsgiveravgift. Mindreforbruket knyttet til pensjonsutgifter SPK ligger på et sektorovergripende ansvar og påvirker ikke resultatene til de videregående skolene.

Kompetanse sentralt

Fylkestinget bevilget 10 mill. ekstra til tilbudsstrukturen for 2022/2023. Dette skjedde i to trinn; først ved å redusere foreslått rammekutt på rammeområde kompetanse i vedtak om årsbudsjett 2022 med 5 mill. kroner og deretter ved å bevilge 5 mill kroner ekstra ved disponering av mindreforbruket for 2021 i april 2022 (FT-sak 18/22).

Midler disponert i forbindelse med sentral korona-avtale ble kompensert skolene fra kompetanse sentralt (ca. 11,2 mill. kroner). Fylkeskommunen ble deretter tilført midler via økt rammetilskudd til formålet, og dette utgjorde for Innlandet fylkeskommune ca. 8,5 mill. kroner (jf. FT-sak 86/22).

Videregående skoler

På grunn av lærerstreiken ble lønnsoppgjøret i 2022 for lærerne utsatt. Med bakgrunn i budsjettjusteringssak til fylkestinget i desember (FT-sak 86/22), ble det inndratt 26,1 mill. kroner fra de videregående skolene, da Rikslønnsnemnda først skulle avgjøre saken i 2023. Ved inndragning av budsjettmidler i 2022, ble det tatt høyde for at lønnsoppgjøret skulle ha virkning fra 1.5.2022. Rikslønnsnemnda har avgjort at virkningsdatoen ble 27. september 2022. Midlene til lønnsoppgjøret tilbakeføres skolene i 2023, med justering for endret virkningsdato.

De videregående skolene har med to unntak en drift i balanse eller med et mindreforbruk. Noen av skolene har brukt av sine resultatfond. To skoler har gått med merforbruk.

Tannhelse

Mål for rammeområdet

Hovedmål	FN bærekraftsmål	Delmål
1. Fremme god helse og høy livskvalitet	03 - God helse og livskvalitet 04 - God utdanning 08 - Anstendig arbeid og økonomisk vekst 10 - Mindre ulikhet	God kvalitet i tannhelsetjenesten
		Fornøye brukere i tannhelsetjenesten Motvirke utenforskap og redusere sosiale helseforskjeller

Innledning

Fylkeskommunenes ansvar innenfor tannhelse omfatter:

- Barn og ungdom t.o.m. det året de fyller 18 år
- Psykisk utviklingshemmede, i og utenfor institusjon
- Grupper av eldre, langtidssyke og uføre institusjon og hjemmesykepleie
- Ungdom som fyller 19 eller 20 år i behandlingsåret (betaler 25 % av gjeldende takst)
- 21-22 åringer som bor, eller midlertidig oppholder seg, i Innlandet (betaler 50 % av gjeldende takster)

H1 Fremme god helse og høy livskvalitet

Pandemien har påvirket driften de siste årene og det har vært vanskelig å nå alle fastsatte mål. I tillegg til ettervirkninger fra pandemien har det vært tilvekst av mange nye rettighetspasienter, bl.a. flyktninger fra Ukraina, og utvidelse med en ny pasientgruppe (21–22 åringer). Barn og ungdom i Innlandet har likevel fortsatt den beste tannhelsen i landet.

1.1 God kvalitet i tannhelsetjenesten

I 2022 hadde den offentlige tannhelsetjenesten i Innlandet 132 348 pasienter registrert i sine systemer og av disse var 108 056 (81,6 %) pasienter med rettigheter etter Lov om tannhelse.

Tannhelsetjenesten i Innlandet hadde tilsyn med totalt 110 449 pasienter i 2022, hvor 90 748 av disse er pasienter med rettigheter til fri tannbehandling etter lov om tannhelse.

Innlandet er fortsatt best i landet når det gjelder tannhelsen til barn- og ungdom. Tannhelseresultatene for de undersøkte pasientene i indeksskullene 3-, 5-, 12-, 15- og 18-åringer er svært gode også i 2022. 38,6 % av alle 18-åringer som ble undersøkt i 2022 hadde null hull. For 15 åringene var andelen 52 %, for 12 åringene 66 %, for 5 åringene 85,6 % og andelen barn i alderen 3 år med "null hull" var 95 %.

Andel uten karies, 'null hull' (DMFT=0) og SIC-indeks 2022	3 år	5 år	12 år	15 år	18 år	SIC-indeks
Viken	94,7 %	78,9 %	61,6 %	45,6 %	34,7 %	2,27
Oslo	92,9 %	74,8 %	61,5 %	46,9 %	34,5 %	2,49
Innlandet	95,1 %	84,7 %	65,9 %	52 %	38,7 %	2,08
Vestfold og Telemark	94 %	76,8 %	57,9 %	41,8 %	28,8 %	2,64
Agder	94,9 %	77,6 %	54,6 %	37,7 %	26,7 %	2,13
Rogaland	95,5 %	85,4 %	65,7 %	48,2 %	35,8 %	2,07
Vestland	95,2 %	82,9 %	61,9 %	45,4 %	31,9 %	2,00
Møre og Romsdal	95,6 %	85,7 %	57,6 %	48,1 %	25,9 %	2,55
Trøndelag Tröndelage	96,1 %	82,6 %	60,6 %	40,5 %	29,9 %	2,38
Nordland	95,3 %	85,1 %	58 %	39,6 %	28,9 %	2,53

Troms og Finnmark Romsa ja Finnmárku	94,1 %	82,6 %	60 %	39,8 %	27,8 %	2,41
--	--------	--------	------	--------	--------	------

Etterslep

Etterslep er tannklinikkenes evne til å innkalle pasienter til rett tid. Ved årets slutt var etterslepet på 15,6 % eller 17 286 personer alle pasientgrupper, inklusiv voksne betalende. Dette er 7 % mer enn målet for året. Forsinkelsene begrunnes hovedsakelig med pandemien og at mange ikke møtte og avbestilte planlagte timer grunnet sykdom. Videre begrunnes etterslepet i fortsatt høyt sykefravær (10,98 %) blant ansatte, flere flyktningbarn fra Ukraina og utvidet pasientgruppe G. Tannhelsetjenesten hadde tilsyn med totalt 6 877 21-22-åringer i 2022, hvorav 419 nye.

Tannbehandling i narkose

Tannhelsetjenesten har tilbud om tannbehandling i narkose ved 4 sykehus (Tynset, Elverum, Gjøvik og Åhus avd. Kongsvinger) Totalt 337 pasienter har fått utført nødvendig og kompliserte tannbehandlinger i narkose i 2022. De fleste av disse er små barn under 5 år.

Tannbehandling i rusomsorgen

Totalt 1 429 pasienter tilhørende rusomsorgen (rusinstitusjoner eller kommunal rusomsorg og LAR) fått tannbehandling til en kostnad på 12,8 mill. kroner i 2022.

Spesialist barnetannpleie

Tannhelsetjenesten har egen ansatt spesialist innen barnetannpleie som mottar henvisninger fra hele fylket og som driver opplæring av egne ansatte om barnepasienter. Spesialisten arbeider ved Statens Barnehus når påtalemyndigheten ønsker en tannhelsefaglig utredning av barn som mistenkes å ha vært utsatt for vold og/eller seksuelt misbruk.

Behandlingsteam TOO (Tortur, overgrep og alvorlig grad av odontofobi)

Tannhelsetjenesten har etablert tre behandlingsteam (tannlege, tannhelsesekretær og psykolog), fordelt på Hamar, Elverum og Lillehammer. Teamet mottar henvisninger fra fastleger, spesialisthelsetjenesten og privat og offentlig tannhelsetjeneste om pasienter som har vært utsatt for tortur (T), overgrep (O) eller har alvorlig tilstand av odontofobi (O) (odontofobi=behandlingsangst). TOO-teamene gir fri tannbehandling til målgruppen etter at psykolog i teamet har bekreftet diagnosen som gir rettigheter innen ordningen.

Det gis årlig øremerkede tilskudd til TOO-behandling over Statsbudsjettet, etter søknad fra fylkene. Grunnet pandemien har ikke så mange som ønskelig fått behandling annet enn ren akutt smertelindrende behandling, og ventetidene for innkalling til TOO har økt noe.

TOO ble i 2022 styrket noe ved økt behandler- og psykologressurs ved ny søknad om tilskuddsmidler for 2022 og vet at tjenesten økte behandlerkapasiteten ved de tre teamene i Innlandet. Tannhelsetjenesten har siden sommeren 2022 ansatt en psykologspesialist i 100 % stilling tilknyttet TOO.

PhD og andre kompetansetiltak

I 2020 fikk en tannlege en master innen eldretannpleie og denne deltar inn i Ph.d. prosjektet. Fra 2022 er enda en tannlege i gang med en Ph.d. ved SI avd. Sanderud. I sum vil denne økte kompetansen forhåpentligvis styrke tannhelsetjenesten i Innlandet med søkelys på praksisnær forskning, utvikling og innovasjonsarbeid i årene fremover.

Turnover

Turnoverprosenten for tannleger for 2022 ble 11,95 % mot 13,2 % i 2021. Tannhelsetjenesten i Innlandet har de siste 10 år slitt med relativ høy turnover i tannlegestillinger. Dette medfører at klinikkene ute i distriktene opplever lengre vakanseperioder.

Fylkestinget vedtok i juni 2021 (sak 44/2021) innføring av et stabiliseringstillegg til tannleger ved klinikker i Innlandet det erfaringsmessig er svært vanskelig å rekruttere til. Det ble vedtatt et tillegg på kr. 75 000,- i 100 % stilling ved de aktuelle klinikkene i Innlandet. Dette skal etter fylkestingets vedtak i desember 2022, evalueres i løpet av 2023 for å vurdere om tiltaket har bidratt til mer stabilitet og redusert turnover.

1.2 Fornøyde brukere i tannhelsetjenesten

Brukerundersøkelse

Innlandet fylkeskommune gjennomførte i oktober 2022 en brukerundersøkelse ved alle de 40 offentlig tilknyttede tannklinikkene i Innlandet. Svarene fra undersøkelsen avviker lite fra tilsvarende undersøkelse i 2021. Totalt har litt i overkant av 2 500 respondenter gitt svar på ulike utsagn og noen funn i undersøkelsen er:

- 98 % av de spurte har stor tillit til den offentlige tannhelsetjenesten.
- 98 % er fornøyd med den behandlingen som ble utført.
- De aller fleste, 96 %, er svært fornøyd med den informasjonen som ble gitt om planlagt tannbehandling.
- 12 % av de spurte hadde besøkt tannhelsetjenestens hjemmeside.
- 97 % av de spurte hadde en opplevelse av å bli mottatt på klinikken på en hyggelig måte.

Undersøkelsen ble sendt på sms til pasientene som hadde besøkt tannklinikkene i en tidsbegrenset periode. Undersøkelsen bekrefter en oppfatning om at fylkets tannklinikker gir god service, er imøtekommende og leverer gode faglige tjenester som pasientene har tillit til.

Voksne betalende pasienter

I tillegg til rettighetspasientene, behandler tannhelsetjenesten voksne betalende pasienter. Det var en inntjening fra betalende pasienter på litt over 57,4 mill. kroner i 2022. Med flere oppgaver tilegnet tannhelsetjenesten og ettervirkninger fra pandemi var inntektene 11,5 mill. kroner under budsjett. Det er et eget regnskap for voksne betalende pasienter.

1.3 Motvirke utenforskap og redusere sosiale helseforskjeller

SiC-indeks

Måleindikatoren for sosial ulikhet i tannhelse (SiC) var i 2022 på 2,08 og på nivå med målsatt tall for rapporteringsåret, og lavest i landet. Det er marginal ulikhet i tannhelsen hos 12-åringene i Innlandet som har noe behandlingsbehov (ca. 2 tenner med hull) sammenlignet med de som har helt feilfrie tenner.

Samarbeid med barnevernet

Det ble i 2022 sendt totalt 23 bekymringsmeldinger til lokalt barnevern mot 41 i 2022. Denne reduksjonen i antallet meldinger bekymrer, og er en effekt av pandemien og flere oppgaver i 2022 sammenlignet med tidligere år.

Fylkeskommunene har siden 2018 hatt et forsterket ansvar nedfelt i forskrift om å avdekke og avverge vold, seksuelt misbruk og omsorgssvikt hos barn i fylkene. Tannhelsetjenesten har hele tiden hatt søkelys på å skolere de ansatte i hvordan de, på objektivt grunnlag skal melde sin bekymring som gjelder omsorgssvikt eller melding til barnevern og politi ved mistanke om barn har blitt utsatt for vold eller seksuelt misbrukt. Det ble avholdt kurs for de ansatte om dette i 2022. Tjenesten har også invitert samarbeidspartnere fra barnevern, helsestasjon og barnehager til disse årvisse kursdagene.

Økonomisk resultat

Rammeområde/tjenestegruppe	Regnskap 2022	Revidert budsjett 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Avvik i kr	Avvik i %
Tannhelse	223 714	228 903	182 929	5 188	2,3 %
20 Tannhelse adm. og fellesutgifter	48 317	58 471	36 322	10 154	17,4 %
21 Pasientbehandling tannhelse	175 397	170 431	146 607	- 4 966	-2,9 %

Rammeområdet hadde for regnskapsåret 2022 et mindreforbruk på 5,2 mill. kroner etter avsetning av 2,4 mill. kroner til disposisjonsfond ifm. resultatordningen.

Rammeområdet har fått styrket sin ramme med 26,2 mill. kroner gjennom året og dette knyttes til:

- pasientgruppe G: 11,4 mill. kroner

- lønns- og prisvekst: 12,9 mil. kroner
- korona-kompensasjon for 2022: 1,9 mill. kroner

Mindreforbruket knyttes i hovedsak til pasientgruppe G hvor kun 62 % av midlene ble disponert.

Voksne betalende pasienter

Det har vært en mindreinntekt knyttet til pasientinntekter på 9,6 mill. kroner selv etter at rammeområdet fikk korona-kompensasjon på 1,9 mill. kroner.

Kultur

Mål for rammeområdet

Hovedmål	FN bærekraftsmål	Delmål
1. Fremme god helse og høy livskvalitet	03 - God helse og livskvalitet 04 - God utdanning 08 - Anstendig arbeid og økonomisk vekst 10 - Mindre ulikhet	Gjøre det lett å være fysisk aktiv i hverdagen
2. Levende, trygge og inkluderende byer og bygder	03 - God helse og livskvalitet 09 - Industri, innovasjon og infrastruktur 11 - Bærekraftige byer og lokalsamfunn	Attraktive kulturtilbud og gode møteplasser i nærmiljøet En sterk og engasjert frivillig sektor
6. Et mangfoldig kulturliv og god ivaretagelse av kulturarven	10 - Mindre ulikhet 11 - Bærekraftige byer og lokalsamfunn	Gode muligheter for aktivitet, opplevelser og utvikling innen kulturlivet Kulturarven blir ivaretatt for identitet, opplevelser og verdiskaping Nyskapende og gode digitale løsninger i kultursektoren Være et godt ressurscenter for den regionale og lokale samfunnsdokumentasjonen
8. Bærekraftig naturforvaltning og reduserte klimagassutslipp	13 - Stoppe klimaendringene 15 - Livet på land 17 - Samarbeid for å nå målene	Bevaring og gjenbruk av bygninger som klimatiltak

Innledning

Kulturområdet omfatter:

- Idrett
- Kunst og kultur
- Den kulturelle skolesekken
- Kulturarv
- Fylkesbiblioteket
- Fylkesarkivet

H1 Fremme god helse og høy livskvalitet

Innen kulturfeltet pågår det en rekke prosjekter og aktiviteter i samarbeid med eksterne aktører for å fremme god helse og høy livskvalitet. Eksempler på dette er prosjektene «Dagsturhytta», «Ro- og padleleden» og «Friluftslivets ferdselsårer».

1.4 Gjøre det lett å være fysisk aktiv i hverdagen

Ro- og padleleder i Innlandet

Det er totalt rapportert inn 20 padleleder fra områdene som deltar i prosjektet; Valdres friluftsråd, Gjøvik og Toten padleklubb, Hamar padleklubb, Furnesfjorden padleklubb, Brandbu Idrettsforening padlegruppe og DNT Odalen. Det er bevilget kr. 244.000 til deltagende klubber til å utføre kartlegging og befaring, samt å bestemme ruter.

Alle leder rapporteres direkte til padleforbundet som har ansvaret for å publisere ledene i kart og på nettsiden til padleruter i Norge. Padleforbundet arbeider med en egen padleAPP hvor alle ruter publiseres fra medio juni 2023. Reiselivsklassen ved Lillehammer VGS sør har ansvaret for å utarbeide de generelle informasjonsplakatene til padleområdene i prosjektet.

I 2023 vil det bli jobbet med skilting, merking, synliggjøring av parkering og hvile/overnattingsplasser langs rutene. Det vil bli sett på muligheten for gapahuker og bruk av tilgjengelige toaletter og hytter. Ledene går innom de dagsturhyttene som er plassert nær vannkant.

Dagsturhytta Innlandet

Ved utgangen av året var det 38 kommuner som ønsker en dagsturhytte. Åpning av første Dagsturhytte i Innlandet ble Sel kommune og det er ferdigstilt totalt fem dagsturhytter høsten 2022; Sel, Lesja, Trysil, Gjøvik og Hamar.

Erfaringer fra kommuner som har satt opp Dagsturhytta er positive. Gjestebøkene i hyttene viser at besøkstallet er høyt. Prosjektet viser også et godt samarbeid mellom det offentlige, private og frivilligheten i kommunene.

Norsk institutt for naturforskning (NINA) skal gjennom finansiering fra Sparebankstiftelsen Hedmark, Sparebankstiftelsen DNB og Innlandet fylkeskommune se nærmere på Dagsturhytta og effekter på nærfriluftslivet.

Friluftslivets ferdselsårer

Kommuner kan søke fylkeskommunen om stimuleringsmidler til utarbeidelse av plan for friluftslivets ferdselsårer. Av de 46 kommunene i Innlandet, har 11 kommuner utarbeidet slike planer og 15 har startet opp arbeidet. I 2022 fullført 6 kommuner sine prosjekter (Nord-Odal, Sør-Odal, Kongsvinger, Grue, Eidskog og Lesja). Gran kommune fikk tilskudd til arbeidet i 2022 og det jobbes for å få flere kommuner i gang med arbeidet.

H2 Levende, trygge og inkluderende byer og bygder

Formidlingstilbudet gjennom Den kulturelle skolesekken, ordningen med tilskudd til store arrangement og det gode arbeidet innenfor bibliotek-, kunst og kulturfeltet er alle viktige satsinger som bidrar til levende og inkluderende byer og bygder.

2.2 Attraktive kulturtilbud og gode møteplasser i nærmiljøet

Store arrangement

Formålet med tilskudd til store arrangement er å beholde og tiltrekke store norske og internasjonale arrangementer til Innlandet. Det er bevilget 7,6 mill. kroner til 14 store arrangement i 2022:

Arrangement/søker	Tildelt (kroner)
Skøyte-VM 2022 Norges skøyteforbund	1 000 000
WC nordiske grener, Beitostølen og Lillehammer Lillehammer Olympiapark AS	1 850 000
NM langrenn del 1 Vind IL	350 000
EM skøyter Norges Skøyteforbund	600 000
Idrettsgallaen 2023, Hamar Innlandet Idrettskrets	500 000
WC skiorientering Norges Orienteringsforbund	150 000
Femundløpet 2023 Femundløpet AS	500 000
Davis cup i tennis Lillehammer Olympiapark AS	200 000

VM Vinter-triatlon, Skeikampen 2023	300 000
Bergen Triathlon Events AS	
Fiberutbygging i Hafjell	300 000
Hafjell/Kvitfjell alpint AS	
EM/VM i fluefiske	250 000
Rendalen kommune	
WC Alpint	600 000
Hafjell/Kvitfjell AS	
VM i hundekjøring	500 000
Hamar Trekkhundklubb	
RawAir 2022	500 000
Lillehammer Olympiapark AS	

Det er gjennomført to dialogmøter der tema har vært samarbeid om store arrangement i Innlandet. OL-selskapene, Hamar, Gjøvik og Lillehammer kommuner, Idrettskretsen, Olympiatoppen, Visit Lillehammer, samt fylkeskommunen har vært representert på møtene. Nettverket har drøftet behovet for en regional arrangementsstrategi.

Spillemidler

Det er gjennomført kommunebesøk til 37 kommuner hvor tema har vært spillemidler. I tillegg er det gjennomført digitale møter og veiledning og kurs om anleggsutvikling og spillemiddelsøknader. Fylkeskommunen har deltatt i flere kommunale anleggs-utviklingsprosesser, slik som utvikling av skoleområdet på Otta, Storhall fotball i Stange, uteområdet rundt Valdres storhall, utvikling av uteområde ved Jorekstad og Ringebu sentrum.

Barn og unge

Hovedmålgruppa for 2022 jf. kulturstrategien var barn og unge. Igangsatte prosjekter var blant annet «E-sport Innlandet», «Klimapark 2069» og «Unge arrangører».

Etter gjennomførte Ung kultur møtes (UKM) regionfestivaler i april, ble 50 ungdommer valgt ut til å representere Innlandet på den nasjonale UKM-festivalen i Trøndelag i juni. Her fikk Innlandsungdom deltatt med ulike kulturuttrykk både på scene, som arrangører, media, konferansierer, kunst og film.

Fylkeskommunen gir gjennom Den kulturelle skolesekken Innlandet, alle elever opplevelser av profesjonell kvalitet på deres egen skole. DKS Innlandet har gjennomført 2.528 arrangementer spredt over hele fylket. På grunn av pandemien ble ca. 160 arrangementer i januar avlyst.

Bibliotek

Prosjektet "Samskaping - fra planverk til hverdagspraksis" startet opp i april med kr. 500 000 i støtte fra Nasjonalbiblioteket. Innlandet fylkesbibliotek eier og leder prosjektet. Øvrige prosjektdeltakere er fra fylkesbibliotekene i Rogaland, Troms og Finnmark, Vestfold og Telemark og Viken. Formålet er å ruste bibliotekarere i å arbeide samskapende. Prosjektet er i rute og har fulgt fremdriftsplanen og budsjettet.

Prosjektet «Etablering av Mjøsbybiblioteket – et forprosjekt» ble ferdigstilt høsten 2022. Det er mottatt prosjektmidler fra Nasjonalbiblioteket til de fire Mjøsbykommunene Hamar, Lillehammer, Ringsaker og Gjøvik. Det nye prosjektet «Til ungdommen» ledes av de fire folkebibliotekene, og skal bidra til bedre formidling av litteratur til ungdom.

Den niende utgaven av litteraturformidlingsturneen Boklek for skolestarterne i Innlandet ble gjennomført våren 2022. Boklek-forfatteren var Bjørn Rørvik og turneen gikk til alle folkebibliotekene i fylket. Boklek er et samarbeid mellom Innlandet fylkesbibliotek, Norsk Litteraturfestival og alle folkebibliotekene i Innlandet og er støttet av Eidsiva.

Arrangementet «Årets bøker» med presentasjon av nye bøker for voksne gikk av stabelen på Norsk Skogmuseum på Elverum 1. desember med 50 deltakere.

Den årlige presentasjonen av årets barne- og ungdomsbøker (IBBY) for bibliotekansatte og lærere i Innlandet ble arrangert på Gjøvik videregående skole 2. november og Hamar katedralskole 3. november. Det var totalt 70 deltakere.

Bibliotekdagene i Innlandet ble gjennomført for tredje gang på Honne i september. Årets program tok utgangspunkt i tre av FNs bærekraftsmål og fokuserte på bibliotekenes roller som kulturarena, læringsarena og møteplass.

Fylkesbiblioteket deltar også i Sør-Samisk forum og det store nasjonale prosjektet "Formidlingskompetanse i folkebibliotek".

Bokbussen reiser til 32 grunnskoler i Innlandet og sprer leselyst og leseglede med aktiv formidling. Det har i 2022 vært et samarbeid med bokbussen om formidling av kulturarven.

Andre områder

Eastern Norway Film Commission er opprettet med tanke på både nasjonale og internasjonale samarbeidspartnere. Filmkommisjonens nettside ble lansert 1. desember.

Arbeidet med produksjon av skulpturen «Forflytning» på Hundorp er godt i gang og i samsvar med framdriftsplanen. Ferdigstilling er planlagt til juni 2023. Tankeplass trinn 2 skal videreføres i kommunene Stange, Hamar, Ringsaker, Vestre Toten og Nord-Fron.

I forbindelse med 1000-årsjubileet i Våler (nasjonale Olavsmarkeringer) er det igangsatt arbeid med å få på plass et kunstverk ved Olavskilden i Våler sentrum. Sør-Odal kommune ble tildelt utviklingsmidler til markeringen av 100-årsjubileet til kunstneren Kåre Tveter.

2.3 En sterk og engasjert frivillig sektor

Frivillighetens år 2022

I tillegg til støtte gjennom ordinære tilskuddsordninger, ble det gitt kr 100 000 i tilskudd til Norske Frivillighetssentraler til det nasjonale tiltaket: «Den store sykkelturen».

Plan for fysisk aktivitet

Ny Handlingsplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv (2023-2028) er utarbeidet. Det ble gitt et samlet tilskudd på kr 540 000 til 8 ulike tiltak fra planen.

Nettverk og partnerskap

I regi av nettverk for folkehelse er det laget et strimmet webinar knyttet til Nasjonal handlingsplan for fysisk aktivitet, 2020-2029. Innlandet fylkeskommune i samarbeid med Statsforvalteren Innlandet, Høgskolen i Innlandet samt Helsedirektoratet har stått for planlegging og gjennomføring av webinaret som ligger på YouTube.

Frivillighetens betydning for kulturlivet var ett av flere tema under fylkeskulturkonferansen som ble arrangert i juni. Det var svært god deltakelse på konferansen. Deltakerne likte særlig programposten «På speed dating med kulturen» der ulike kunstinstitusjoner og organisasjoner fikk presentere seg for et større publikum.

H6 Et mangfoldig kulturliv og god ivaretagelse av kulturarven

Av de aktivitetene og prosjektene som har resultert i god måloppnåelse i 2022 må blant annet arbeidet med Brearkeologien framheves. Resultatene formidles blant annet via sosiale medier og gjennom Klimapark 2469 og på Norsk fjellsenter i Lom.

6.1 Gode muligheter for aktivitet, opplevelser og utvikling innen kulturlivet

«Litteraturfylket Innlandet» var ett av flere temaer under fylkeskulturkonferansen som ble arrangert i juni.

For tolvte gang arrangerte Innlandet fylkesbibliotek, i samarbeid med Norsk Bibliotekforening, bibliotekdebatter under Norsk Litteraturfestival. Debattene ble holdt i Lillehammer kino og satte publikumsrekord med totalt 311 publikummere i salen. Debattene ble også strømmet på Facebook med totalt 434 visninger. De er også lagt ut på YouTube.

Fylkesbiblioteket arrangerte også et bibliotekseminar i juni med 15 deltakere. Biblioteket deltar i prosjektgruppa for E-sport i Innlandet. En del folkebibliotek er spesielt aktive i å organisere spill-arrangementer for barn og unge.

Søknad om akkreditering som konsortium innenfor voksnes læring i Erasmus+ ble sendt i oktober, og innvilget i januar 2023. Akkrediteringen er gyldig til 2027 og gir fylkesbiblioteket og bibliotek i Innlandet mulighet til å delta i mobilitetsaktiviteter i Erasmus+.

6.2 Kulturarven blir ivaretatt for identitet, opplevelser og verdiskaping

Fylkesarkivet har lenge hatt fulle magasiner og har nå fått utvidet kapasiteten. I november ble fire nye magasiner på totalt 1 500 m² åpnet og det er nå kapasitet til å ta imot ytterligere 12 000 hyllemeter analoge arkiver. Dette gir plass til analoge arkiver etter Hedmark fylkeskommune og de nye deltakerkommunene i IKA Opplandene Hamar, Løten, Stange og Ringsaker.

Kulturarv er ett av seks definerte kulturuttrykk i den Den kulturelle skolesekken. DKS Innlandet har i 2022 gjennomført 24 turneer til nesten 26 000 elever der kulturarven har vært særlig tematisert. Innholdet omfatter blant annet Snorre, folkemusikk og -dans, klimautfordringer, teknologihistorie, kristne fortellinger, håndverk, kulturell identitet for innvandrere, holocaust og samfunnsutfordringer knyttet til ulvebestand.

Breakeologien og Det breakeologiske sikringsprogrammet i Innlandet er innsamling, sikring, formidling og kunnskapsoppbygging om funnene som smelter ut av isen i Innlandet. Det er stor interesse både nasjonalt og internasjonalt for sikringsprogrammet. Resultatene formidles blant annet via sosiale medier, i Klimapark 2469 og på Norsk fjellsenter i Lom. Arbeidet bidrar til verdiskaping i regionen. Norsk fjellsenter har fått midler fra sparebankstiftelsen for å lage en ny utstilling som åpner i år. Det ble i 2022 signert en samarbeidsavtale mellom Innlandet fylkeskommune, Norsk fjellsenter, Klimapark 2469 og Kulturhistorisk museum.

Det er startet opp to sektoravgift-prosjekter i 2022, i Åbjøra- og Aura vassdragene. Sektoravgiften gjelder for vassdrag der det ikke var krav om kulturminneregistrering ved første gangs konsesjon.

Tilretteleggingen av et større gravfelt i Valdres er ferdigstilt i samarbeid med lokale aktører. Mot slutten av året startet arbeid med å omstrukturere arbeidet med tilrettelegging av kulturmiljøer, slik at kommuner, interesseorganisasjoner, museer og frivilligheten i større grad kan inkluderes og ta ansvar for denne tilretteleggingen. Arbeidet samordnes i større grad med kommunenes kulturminneplanarbeid, og besøksforvaltning generelt.

Jevnlige møtepunkt med museumsforum Innlandet er gjennomført. I samarbeid med Anno Museum er det ansatt en ny bygningsvernrådgiver ved Musea i nord-østerdalen, og det jobbes videre med en etablering i de andre regionene. Bygningsvernrådgiverordningen inngår i Innlandsmodellen for bevaring av bygg, og i samarbeid med norsk forskningsråd og NTNU har en medarbeider startet på et offentlig phd-løp med forskning på forvaltningsmodellens suksesskriterier som målsetning.

En sentral del av modellen er utdanning av håndverkere med kompetanse til å ivareta kulturarven. Et nytt kull med studenter fra Innlandet startet et desentralisert bachelorstudie høsten 2022. Studiet er, i samråd med NTNU, lagt opp til at det er mulig å bo og jobbe i Innlandet under studieløpet. Erfaringer tilsier imidlertid at antall studenter til studiet er synkende. I samarbeid med NTNU settes det i gang et forprosjekt for en eventuell reetablering av et tidligere EVU-løp som rekrutterte bedre.

Våren 2022 ble det signert en egen samarbeidsavtale med Sametinget på kulturmiljøfeltet. Avtalen skisserer ansvarsfordelingen mellom de to myndighetsnivåene for å få en god og effektiv forvaltning av samiske kulturmiljøer i Innlandet.

I løpet av våren ble det og satt i gang et arbeid med en pilegrimsstrategi for Innlandet. På grunn av sykdom er arbeidet utsatt til 2023.

Det har vært et stort fokus på formidling av kulturmiljøer og kulturmiljøarbeid. Facebooksiden har nå ca. 7 500 følgere. Siden er viktig både som formidlingsarena og for kommunikasjon med innbyggere. I år har formidlingen fokusert på skeiv historie, i tråd med nasjonal satsing på skeivt kulturarv.

Statlige midler fra Riksantikvaren har gjort det mulig å drive veiledningsarbeid opp mot kommunenes arbeid med kulturminneplaner. Det er arrangert en rekke faglige seminarer, samlinger og webinarer.

6.3 Nyskapende og gode digitale løsninger i kultursektoren

I 2022 var det 8 065 ungdom i Innlandet som tok i bruk ordningen og bestilte UngINN, som implementeres på kulturarenaer i hele Innlandet i perioden 2022 til 2024. Dette kommer i tillegg til alle unge som har det tidligere Kulturkortet fra før av.

Ungdomskulturordningen er innført på alle kulturhusene i Innlandet, institusjoner og kulturarenaer. Kinopiloten er gjennomført og videreføres i 2023 i samarbeid med Film & Kino AS. Det er gjennomført flere større markedsføringskampanjer på sosiale medier og videregående skoler i Innlandet.

Innlandet fylkesbibliotek har en gang i måneden Digital fagprat på teams for alle bibliotekansatte i kommunene i fylket og bibliotekene i vgs. I løpet av året har fylkesbiblioteket gjennomført 9 digitale fagprater med til sammen 278 deltakere og 11 digitale møter for bibliotekledere med til sammen 208 deltakere.

Innlandet leder en prosjektgruppe som arbeider med å lage et nettkurs i prosjektarbeid i bibliotek på oppdrag for Nasjonalbiblioteket.

Fylkesbiblioteket leder også ressursgruppe for e-læring som består av representanter fra fire fylker samt Nasjonalbiblioteket. Gruppas mandat er å følge opp arbeidet med nettkurs på bibliotekutvikling.no. Gruppen også bidratt inn i arbeidet med å utvikle Kompetansebanken (ny versjon av bibliotekutvikling.no).

Innlandet fylkesbibliotek samarbeider med Agder fylkesbibliotek om felles anskaffelse av nytt biblioteksystem for 36 folkebibliotek og alle vgs-bibliotekene i de to fylkene. Planen er at nytt biblioteksystem skal være på plass i bibliotekene i løpet av 2023.

Fylkesbiblioteket har fortsatt arbeidet med e-medier for bibliotekene i Innlandet. I høst gjennomførte alle fylkene en felles markedsføringskampanje rettet mot ungdom.

Fylkesbiblioteket koordinerer den nasjonale digitale lesekampanjen «Sommerles». I 2022 har hvert deltagende barn i snitt lest 13,7 bøker og 1 426 sider i løpet av kampanjen, og bibliotekene har delt ut 13 000 premier.

6.4 Være et godt ressurscenter for den regionale og lokale samfunnsdokumentasjonen

Representantskapsmøte for det interkommunale arkivsamarbeidet IKA Opplandene KO, vedtok den nye organisasjonsmodellen for samarbeidet. Ringsaker kommune sluttet seg til samarbeidet fra juni 2022. Kun én kommune i Innlandet står nå utenfor et faglig samarbeid.

Fylkesarkivet legger vekt på kompetanseutvikling, og i samspill med samarbeidspartnere er det avholdt en stor arkivkonferanse etter pandemien. Det ble avholdt webinarer om klargjøring og overføring av digitalt skapte arkiver og et kurs i arkivplan høsten 2022.

Bevaringsplanen for kommunene er vedtatt, mens bevaringsplanene for fylkeskommunene og for privatarkiver er under arbeid. Planen viser til lovverket om bevaringstid og hvilken dokumentasjon som skal bevares for ettertiden. Det er store mengder arkiv i depot og mange forespørsler. Fylkesarkivet har mange betalte oppdrag innen ordning, muggsanering og digitalisering og har fått noe økt kapasitet.

Det har videre vært arbeidet med flere mindre samarbeidsprosjekter med museer og frivillige som har vært finansiert av eksterne prosjektmidler.

H8 Bærekraftig naturforvaltning og reduserte klimagassutslipp

Måloppnåelsen vurderes som god. Temaet har fokus på alle av kulturavdelings seksjoner. Et viktig prosjekt er Bevar bygg - bevar klima. Det har skapt stor interesse både internt i fylkeskommunen og hos en rekke andre samarbeids-aktører både i regionen og på nasjonalt nivå.

8.4 Bevaring og bruk av bygninger som klimatililtak

Prosjektet «Bevar bygg - bevar klima» har skapt stor interesse både internt i fylkeskommunen og hos en rekke andre samarbeidsaktører både i regionen og på nasjonalt nivå. Prosjektet er fulgt opp med to prosjekter knyttet til energieffektivisering i samarbeid med Folldal gruver, og et transformasjonsprosjekt rettet mot fylkeskommunens bygningsmasse, i samarbeid med eiendomsavdelingen. Et delprosjekt med fokus på høykvalitets trevirke resulterte i stor interesse i siste del av året, med resultater som er av interesse også for skogbruksnæringen. Til sammen har prosjektene levert viktig kunnskap som kan ligge til grunn for både reduksjon av klimagassutslipp, og tilpasning til endringer i klimaet.

Økonomisk resultat

Rammeområde/tjenestegruppe (tall i 1000 kr)	Regnskap 2022	Revidert budsjett 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Avvik i kr	Avvik i %
Kultur	222 079	221 240	200 709	- 1	0,0 %
30 Adm og fellestjenester	11 069	6 703	5 640	-4 027	-71,4 %
31 Kulturvern/kulturminner	80 462	72 694	63 395	-7 369	-11,6 %
32 Kunst og kultur	76 364	88 534	87 263	12 170	13,9 %
33 Den kulturelle skolesekken (DKS)	17 803	17 804	15 500	-0	0,0 %
34 Bibliotek	10 887	10 617	10 233	-170	-1,7 %
35 Idrett	14 358	14 914	14 895	555	3,7 %
36 Friluftsliv	1 258	1 285	1 105	27	2,4 %
37 Fylkesarkiv	9 877	8 691	2 678	-1 187	-44,3 %

Rammeområdet viser et resultat i balanse etter avsetning av 4,2 mill. kroner ifm. resultatordningen.

Årsaken til mindreforbruket før avsetning til fond er et høyt sykefravær og tiltak som ikke ble gjennomført 2022 som følge av dette.

Fylkesveger

Mål for rammeområdet

Hovedmål	FN bærekraftsmål	Delmål
1. Fremme god helse og høy livskvalitet	03 - God helse og livskvalitet 04 - God utdanning 08 - Anstendig arbeid og økonomisk vekst 10 - Mindre ulikhet	Gode muligheter for at flere velger sykling, gåing og kollektivtransport
2. Levende, trygge og inkluderende byer og bygder	03 - God helse og livskvalitet 09 - Industri, innovasjon og infrastruktur 11 - Bærekraftige byer og lokalsamfunn	Fylkesvegnettet knytter byer, bygder og tettsteder sammen God dekning av høyhastighetsbredbånd i alle deler av fylket
4. Høy sikkerhet, god framkommelighet og bærekraftige løsninger i trafikken	09 - Industri, innovasjon og infrastruktur 11 - Bærekraftige byer og lokalsamfunn 13 - Stoppe klimaendringene	Reduksjon i antall drepte og hardt skadde på fylkesvegnettet Reduksjon av forfallet på fylkesvegnettet Et fylkesvegnett som ivaretar miljø, robuste økosystemer, arts mangfold og kulturarv Gode grenseoverskridende mobilitetsløsninger
8. Bærekraftig naturforvaltning og reduserte klimagassutslipp	13 - Stoppe klimaendringene 15 - Livet på land 17 - Samarbeid for å nå målene	Reduksjon av klimagassutslippene fra utvikling, drift og vedlikehold av fylkesvegnettet

Innledning

Fylkeskommunens ansvar innenfor fylkesveger omfatter:

- Drift og vedlikehold av fylkesvegene
- Oppgradere og fornye veinettet gjennom utbyggingsprosjekter/investeringer jf. handlingsprogram
- Forvaltnings- og myndighetsoppgaver
- Randsfjordsferja
- Strategi- og utviklingsarbeid inkl. arbeid med Nasjonal transportplan
- Trafikksikkerhetsutvalget

H1 Fremme god helse og høy livskvalitet

Innlandet fylkeskommune jobber med å fremme god helse og høy livskvalitet gjennom tiltak på fylkesvegene, for eksempel gjennom at flere kan velge aktive transportformer (sykkel, gange og kollektivtransport), reduksjon i vegtrafikkstøy, økt trafikksikkerhet og reduserte utslipp fra vegtrafikk og anlegg.

1.5 Gode muligheter for at flere velger sykling, gåing og kollektivtransport

I planlegging, bygging og drift jobbes det for å lage gode muligheter for myke trafikanter. Det er utarbeidet en egen standard på gang- og sykkelveg ("Innlandsstandarden"), som har mål om å redusere kostnader og opprettholde attraktiviteten på gang- og sykkelvegene.

Sykelbyene i Innlandet

Innlandet fylkeskommune har en koordinerende rolle i sykkelbyarbeidet. Fylkeskommunen har etablert «Sykelbynettverket i Innlandet». Det er inngått forpliktende sykkelbyavtaler med kommunene Lillehammer, Gjøvik, Ringsaker (Brumunddal), Hamar, Elverum og Kongsvinger for perioden 2022-25.

Nasjonal sykkelkonferanse

Nasjonal sykkelkonferanse ble gjennomført på Hamar der Innlandet fylkeskommune var vertskap for om lag 250 deltakere.

Deltakelse i forskningsprosjektet «Walkmore»

Transportøkonomisk institutt (TØI), i samarbeid med Universitetet i Ås (NMBU), gjennomfører et forskningsprosjekt for å finne ut hvordan man kan få flere til å gå mer i små norske byer. Kongsvinger by er ett av tre studieobjekter. Prosjektet avsluttes sommeren 2024.

Fylkeskommunen bidro i slutten av 2022 med innhenting av opplysninger om gåstrategier og i snarveiprosjekter i alle fylkets kommuner.

Prosjekt «Hjertesone»

Innlandet fylkeskommune samarbeider med Trygg trafikk og Statens vegvesen om Hjertesone, en trygg sone rundt skolene. Flere skoler og kommuner i fylket jobber for å etablere Hjertesoner. 19 kommuner har søkt om tilskudd fra Trafikksikkerhetsutvalget.

Mjøsbyen

I 2022 har det vært arbeidet med hvordan Mjøsbyen kan få etablert og utviklet en statlig belønnings-/tilskuddsordning, som gir styrket finansiering til å gjennomføre transporttiltak. Oppgaven er knyttet til handlingsprogrammet for Mjøsbystrategien.

Tilslutning til nullvekstmålet er en statlig betingelse for å få tilskudd. Det har vært gjennomført politiske orienteringer om nullvekstmålet i alle kommuner som en del av forberedelser til den politiske behandlingen om tilslutning til nullvekstmålet. Videre har det vært jobbet med målrettet informasjon og påvirkningsarbeid om behovet for belønnings-/tilskuddsmidler, og det har blitt gjennomført ulike møter både politisk og administrativt på regionalt og nasjonalt nivå.

Indikatorer for Mjøsbyen skal utvikles for å kunne følge utviklingen og strategiens resultat- og måloppnåelse. Indikatorene skal følges opp gjennom Innlandsstatistikk.

Det ble gjennomført en samling i november 2022 med ca. 90 deltakere. Temaet var fritidsreiser, varetransport og belønningsmidler/tilskuddsmidler for byregioner med forpliktende samarbeid.

Veg- og jernbanefora

Det finnes jernbanefora for alle de ulike banestrekningene i Innlandet (5 stk.). Målet er å øve påtrykk for tilbud og utbygging av de lokale og regionale banestrekninger i fylket. Innlandet fylkeskommune deltar både administrativt og politisk. Alle foraene er i aktivitet og har flere møter hvert år.

Bærekraftig mobilitet i SITE-regionen

SITE-regionen (Trysil, Engerdal, Älvdal (Sverige) og Sälen (Sverige)) igangsatte i 2021 et langsiktig grenseoverskridende mobilitetssamarbeid for å redusere klimautslippene fra reiselivet. I desember 2022 bevilget fylkesutvalget 2 mill. kroner gjennom Interreg Sverige-Norge programmet til prosjektet som nå har arbeidstittelen «En smart, integrert og bærekraftig grenseregion».

H2 Levende, trygge og inkluderende byer og bygder

Gjennom å knytte byer, bygder og tettsteder sammen bidrar fylkeskommunen til at Innlandet får levende, trygge og inkluderende byer og bygder.

2.4 Fylkesvegnettet knytter byer, bygder og tettsteder sammen

Fylkesvegnettet er viktig for befolkningens mobilitet og næringslivets vilkår i Innlandet. Flere av fylkeskommunens strategier bygger opp under dette målet, og følges opp gjennom blant annet “Handlingsprogram for fylkesveger 2022–2025” og “Mobilitetsstrategi for Innlandet 2021–2030”, samt andre prosjekter og satsinger.

I 2022 har fylkeskommunen fulgt opp og gjennomført mange av de ulike tiltakene i handlingsprogrammet, og hatt et eget FOU prosjekt for å automatisere tilstandsvurderinger på

fylkesveg. Mobilitetsstrategien er også vedtatt, og fylkeskommunen har arbeidet med hurtigbåtprosjektet Hamar-Gjøvik og regional plan for samfunnssikkerhet.

ATP-samarbeid

Fylkesutvalget vedtok i FU-sak 142/2021 at samarbeidsavtaler med kommunene Sel, Nord-Fron, Lillehammer, Gjøvik, Nord-Aurdal, Vestre Toten og Kongsvinger skal fornyes. Alle kommunene ønsker å videreføre arbeidet og alle inngåtte avtaler er fornyet i 2022.

Innlandet fylkeskommune gir bistand i oppfølgingen av vedtatte ATP-strategier, herunder også oppfølging av tildelinger knyttet til ATP-midler. Det er også etablert en tverrfaglig koordineringsgruppe som følger opp aktivitetene knyttet til avtalebyene.

Hurtigbåt

Fylkeskommunen har i 2022 inngått et samarbeid med Hamar kommune og Gjøvik kommune om videre utredning av den elektriske hurtigbåtforbindelsen på Mjøsa. Samarbeidet skal resultere i en anbefalt selskapsmodell, samt hvordan sambandet skal finansieres.

2.5 God dekning av høyhastighetsbreddband i alle deler av fylket

For arbeid innenfor vegområdet eller nærmere vegkant enn tre meter, er det krav om gravesøknad til fylkeskommunen som vegeier. Fylkeskommunen bruker all tilgjengelig kapasitet til å behandle gravesøknader som gjelder breddbandutbygging så raskt som mulig. Dette uten å gå på akkord med kravene som stilles for at gravingen ikke skal ødelegge og forringe fylkesvegene.

Gebyr for saksbehandling av gravesøknader ble innført 1. juli i 2022. Gebyrinntektene skal bidra til raskere og bedre saksbehandling av gravesøknader, og styrke kontroller og oppfølginger for å hindre skader på fylkesvegene.

H4 Høy sikkerhet, god framkommelighet og bærekraftige løsninger i trafikken

Innlandet fylkeskommune arbeider systematisk for å unngå forfall på vegnettet, og arbeider ut fra nullvisjonen om at ingen skal bli drept eller alvorlig skadet i trafikken.

4.1 Reduksjon i antall drepte og hardt skadde på fylkesvegnettet

Innlandet fylkeskommunes trafiksikkerhetsarbeid gjennomføres iht. føringer gitt i NTP. Innsatsområder og tiltak fremgår av Nasjonal tiltaksplan for trafiksikkerhet, handlingsprogrammet for fylkesveger (fysiske tiltak) og FTU's handlingsplan (forebyggende tiltak).

Nullvisjonen er en sentral ramme for trafiksikkerhetsarbeidet, og det innebærer at fylkeskommunen kontinuerlig arbeider for at ingen skal bli drept eller alvorlig skadet i trafikken. Nullvisjonen bygger på tre grunnpilarer; etikk, vitenskapelighet og at alle aktører i trafikken tar ansvar. Trafiksikkerhetsarbeidet forutsetter et langsiktig, systematisk og målrettet arbeid av alle aktører som påvirker sikkerheten i vegsystemet. I 2022 er trafiksikkerhetsarbeidet ivaretatt både i planer, gjennom drift, vedlikehold og utbyggingstiltak på vegnettet og gjennom arbeidet i fylkets trafiksikkerhetsutvalg.

Tretten personer ble drept og 40 personer ble hardt skadet i trafikken på vegene i Innlandet i 2022. Seks av dødsfallene var på riksveg, fem på fylkesveg, mens det var ett dødsfall henholdsvis kommunal veg og

på privat veg. Antall drepte på Innlandsvegene i 2022 er høyere enn i 2021, men på omtrent samme nivå som de forutgående årene. Det er en nedgang i antallet hardt skadde sammenlignet med forutgående år. Av de omkomne var det ni menn og fire kvinner. Ingen barn mistet livet på vegene i 2022.

4.2 Reduksjon av forfallet på fylkesvegnettet

Nasjonal transportplan

Arbeidet med nasjonal transportplan (NTP) for 2025–2036 ble startet opp i 2022. Regjeringen har fremskyndet rullering av NTP med ett år, noe som gir en kortere prosess enn det som er normalt. I 2022 har fylkeskommunen deltatt i det innledende arbeidet med NTP og også gjennomført en høringsprosess i regionene i Innlandet.

I NTP 2022–2033 ble det lagt opp til at transportetatene skal gjennomføre årlige porteføljeprioriteringer av prosjekter i første 6-års periode. Fylkeskommunen har i noen grad også deltatt i disse prosessene i 2022.

Handlingsprogrammet

“Handlingsprogrammet for fylkesveger 2022-25” er basert på en “fornyingsprofil”. Profilen innebærer å ta vare på eksisterende infrastruktur på bekostning av nye, store investeringer.

Innlandet fylkeskommune startet høsten 2022 opp med en evaluering av utbedringsprogrammet med tanke på erfaringsoverføring og med mål om å utvikle en Innlandsstandard for denne type utbedringsprosjekter. Arbeidet vil pågå utover i 2023.

Kartlegging av forfallet

Statens vegvesen startet høsten 2022 et arbeid med å kartlegge forfallet på fylkesveger. Arbeidet er en “regnskapsmessig” oppdatering, og bygger på kartlegging av forfallet på fylkesveger som ble gjort i 2013. Arbeidet skal ferdigstilles innen 31. mars 2023.

Innlandet fylkeskommune har gjennomført inspeksjoner av utstyr og installasjoner på vegnettet for å registrere tilstand, skader og forhold som kan påvirke sikkerhetsforhold og trafiksikkerhet. Utbedring av skadene ble utført etter en prioritering av skadegrad og konsekvens i tett samarbeid med våre entreprenører.

I 2022 er det gjennomført tiltak som omfatter bygging av gang- og sykkelveger, utbedring av kryss, veglys, tilrettelegging for krysningpunkt etc. Enkelte tiltak er beskrevet og tildelt konkrete midler mens andre tiltak prioriteres etter innspill fra faggrupper og finansieres igjennom pottmidler. Fylkeskommunen utfører også tiltak som utskifting av brurekkverk på eksisterende bruer.

De ti lengste vegstrekningene som har fått nytt dekke i Innlandet fylkeskommune i 2022:

Vegnr.	Strekning	Kommune	Lengde km
Fv 30	Auma bru - Åkrestrømmen	Tynset og Rendalen	36,3

Fv 2432	Dokka bru - Harstad	Nordre Land	11,9
Fv 2532	Jorekstad - Hauglykkja	Lillehammer og Øyer	9,8
Fv. 1798	Høyvang-Gåsbu	Hamar	9,7
Fv 2204	Opp/Hed gr - Kryss Fv 219	Stor Elvdal	8,8
Fv 250	Fløyten - Ferista	Lillehammer	8,2
Fv 2094	Tøråsen - Holtsjøen	Våler	7,9
Fv 254	Svingvold - Tretten	Gausdal og Øyer	7,5
Fv 24	Gata-Starhellinga	Stange	6,6
Fv. 201	Skasenden Ø - Meldalen V	Grue	6,1

4.3 Et fylkesvegnett som ivaretar miljø, robuste økosystemer, arts mangfold og kulturarv

Forprosjektet «klimadrivere i driftskontrakter» har mål om å kartlegge CO2-ekv som drift av fylkesvegnettet medfører, og få en detaljert oversikt over dette ved hjelp av et livsløpsvurderingsverktøy.

Dette er noen av tiltakene:

- fossilfri kollektiv innen 2025
- innkjøp av elsykler på flere tjenestesteder
- klimadrivere i driftskontrakter
- klimatiltak på Vinstra bussterminal og gjenbruk av vegutstyr og materiell
- transportreduksjon grøftrensk
- utskifting til LED-armatur lang fylkesvegnettet

4.6 Gode grenseoverskridende mobilitetsløsninger

Vedtatt mobilitetsstrategi har dette som et av utviklingsmålene. Det skal tilrettelegges for gode og sømløse reiser innad i Innlandet, og på tvers av fylkes- og landegrenser.

H8 Bærekraftig naturforvaltning og reduserte klimagassutslipp

I gjennomføring av "Handlingsprogram for fylkesveger 2022-25" er det flere tiltak som reduserer klimagassutslipp. Innkjøp og drift av Ransfjordferga er et konkret tiltak som bidrar til å nå dette hovedmålet.

8.3 Reduksjon av klimagassutslippene fra utvikling, drift og vedlikehold av fylkesvegnettet

Det er innført klimakrav i kontraktene som er inngått med driftsentreprenører. Dette omfatter bl.a. krav til økt gjenbruk av asfalt, lavtemperatur asfalt og klimautslippsreducerende motorer på kjøretøy. Klimaverktøyet VegLCA er tatt i bruk for å beregne klimautslipp fra vegprosjekter. Fylkeskommunen jobber aktivt med å optimalisere brøyteområder mm, for å redusere antall kjørte km, noe som vil gi størst utslag i reduksjon av utslipp av klimagasser.

Innlandet fylkeskommune har startet et arbeid med å se på miljø- og klimakrav som skal inngå i våre byggekontrakter. I dette arbeidet har det vært dialog med entreprenørbransjen mtp. aktuelle tildelingskriterier.

Den nye Randsfjordferja frakter årlig 55 000 passasjerer og 25 000 biler. Dette sparer vegdekket og klimaet for opp mot 2 millioner km kjøring årlig.

Etter at Randsfjordsambandet ble gratis, har det vært betydelig trafikkvekst innenfor alle kategorier. Sammenligner man høsten 2022 mot høsten 2021, er det for eksempel 429 % økning i tungtrafikk, 32 % økning i antall reisende, 18 % økning i personbiler.

Økonomisk resultat

Rammeområde/tjenestegruppe (tall i 1000 kr)	Regnskap 2022	Revidert budsjett 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Avvik i kr	Avvik i %
Fylkesveger	989 506	987 286	904 067	-2 218	-0,2 %
40 Fylkesveger administrasjon	3 471	3 315	3 209	-156	-4,9 %
41 Fylkesveger fellesutgifter	961 053	957 680	875 817	-3 370	-0,4 %
42 Fylkesvegferjer	14 215	12 661	10 611	-1 555	-14,7 %
43 Drift øvrig	10 738	13 630	14 430	2 892	20,0 %
44 Fylkesveger investering	29	-	-	-29	-

Resultatet for rammeområdet viser et merforbruk på 2,2 mill. kroner etter bruk av resultatfond. Det isolerte merforbruket på 20 mill. kroner er planlagt og er benyttet til dekkelegging og bruvedlikehold.

Prisveksten som drift av fylkesveger er eksponert mot, har vært unormalt høy i 2022, med 10,6 % økning i løpet av 2022. Da kommunesektoren ikke har blitt kompensert tilstrekkelig for pris - og lønnsveksten gjennom deflatoren i statsbudsjettet, har fylkeskommunen fått lavere kjøpekraft. Dette merkes godt på områder som fylkesveger.

I august 2022 kollapset Tretten bru. Det ble avsatt 50 mill. kroner til opprydning av brukollapsen, der 10 mill. kroner ble finansiert fra resultatfondet på fylkesveger og 25 mill. kroner fra tidligere avsatt naturskadefond, samt 15 mill. kroner fra TT-fond. Kostnadene påløpte seg til 28 mill. kroner i 2022 og det står igjen 22 mill. kroner på fondet. Dette brukes til resterende kostnader tilknyttet brukollapsen.

Kollektivtransport

Mål for rammeområdet

Hovedmål	FN bærekraftsmål	Delmål
4. Høy sikkerhet, god framkommelighet og bærekraftige løsninger i trafikken	09 - Industri, innovasjon og infrastruktur	Trygg og pålitelig skoleskyss
	11 - Bærekraftige byer og lokalsamfunn	
	13 - Stoppe klimaendringene	
		Høy andel kollektivreisende
		Gode grenseoverskridende mobilitetsløsninger
8. Bærekraftig naturforvaltning og reduserte klimagassutslipp	13 - Stoppe klimaendringene	Klimavennlig kollektivtilbud
	15 - Livet på land	
	17 - Samarbeid for å nå målene	

Innledning

Fylkeskommunens ansvar innenfor kollektivtransport omfatter:

- Innlandstrafikk
- TT-ordningen
- Oppgaver knyttet til jernbane

H4 Høy sikkerhet, god framkommelighet og bærekraftige løsninger i trafikken

Kollektivtransport er en viktig fylkeskommunal oppgave som bidrar til at innbyggerne skal kunne reise bærekraftig, trygt og effektivt i og gjennom Innlandet.

4.4 Trygg og pålitelig skoleskyss

Trafikksikkerhet er viktig når skoleskyssen planlegges, og fylkeskommunen har god dialog med transportører, kommuner og skoler om dette.

Det er ikke meldt om personskade, eller vesentlige materielle skader i forbindelse med skoleskyssen. Dette gjelder både om bord i bussen og på veien mellom hjem og holdeplass.

Brukollapsen på Tretten og stengning av andre tilsvarende bruer, førte til en stor jobb med planlegging for å sikre at alle elever fikk minst mulig endringer i sin skoleskyss. Det ble flere skyss elever ved at elever som tidligere benyttet bruene som gangbru fikk lengre skoleveg. Det har vært god dialog med berørte skoler og transportører for å finne de beste løsningene.

Utgiftene til skoleskyss med drosje er økende. Det skyldes endringer i skolestruktur, økning i antall elever med delt bosted og elever med behov for spesialskyss. Fylkeskommunen gjennomførte i 2022 en

gjennomgang av skoleskysstjenesten. Rapporten fra gjennomgangen et kunnskapsgrunnlag om skoleskysstjenesten med forslag til tiltak som bedrer kollektivtransporten sin økonomiske situasjon.

Anbefalte tiltak i rapporten er delt inn i fire hovedmålsettinger:

- Få flest mulig elever til å ta den ordinære skoleskyssen
- Sterkere inntektsfokus
- Bedre kostnadskontroll og enhetlig rapportering
- Bedre samordning av skoleskyssen uavhengig av operatør og skyssform

4.5 Høy andel kollektivreisende

Kollektivtransporten var et av områdene som merket smitteverntiltakene ifm. pandemien sterkest. Antall passasjerer falt dramatisk i 2020 og 2021. Det har tatt tid å få passasjerene tilbake, både fordi reisevanene ble endret under pandemien og fordi det er flere som har fått hjemmekontor som en fast ordning.

Etter at framdørene ble åpnet igjen 18. januar 2022 har antallet passasjerer på bussene steget i Innlandet. Totalt antall reisende, unntatt skolereiser, endte på 5 717 000. Det er 88 % av passasjertallet i 2019 og tett opp til målsettingen om å nå en andel på 90 % i 2022.

Det er i 2022 lagt stor vekt på omdømmebyggende og trafikkskapende tiltak. Etter to år med pandemi er det ekstra viktig å lære folk å reise kollektivt på nytt. Virkemidler har vært informasjonskampanjer med budskap om pris og lønnsomhet, «Reis smart», og «Reis enkelt med app».

I juli kjørte Innlandstrafikk kampanjen «Buss for en 10-er» i hele fylket. Resultatene viser en vekst på antall reisende på ca. 50 % fra sommeren 2021. Målet med kampanjen var å få flere til å prøve bussen i en periode av året hvor trafikken er lav, og å få flere tilbake på bussen. Andre viktige kampanjer har vært knyttet opp mot bylinjer, fjellruter, skibusser og de største regionlinjene.

For å bygge kjennskap og omdømme til Innlandstrafikk har kampanjen «Vel framme» blitt tatt videre med ny «feelgood»-film, som viser ulike målgrupper og ulike reisebehov. Den kjøres på kino og i sosiale medier.

Samarbeidet med Entur om reiseplanlegging og billettsalg fungerer godt. Entur fronter også Innlandstrafikk i sine markedskampanjer, både for fjellruter og buss for en 10-er.

Kollektivtrafikkforeningen har vært ekstra viktig etter pandemien og bidratt til å samle erfaringer og tydeliggjøre felles utfordringer for fylkeskommunene og administrasjonsselskapene.

TT-ordningen

Formålet med TT-ordningen er å sørge for et transporttilbud til personer bosatt i Innlandet, som på grunn av forflytningshemming har store vansker med å benytte ordinære kollektive transportmidler. Transporttilbudet skal gjelde personer som er varig forflytningshemmet, og ordningen skal bidra til at de skal kunne leve et så aktivt liv som mulig.

Ny TT-forskrift med administrativ behandling av søknader ble vedtatt av fylkestinget den 14. juni 2022 og trådte i kraft den 1.7.2022.

TT-ordningen hadde totalt 8 557 godkjente brukere i 2022. Av disse fikk 1696 ekstra midler fra statlig utvidet ordning (midler som kun tildeles rullestolbrukere og blinde/sterkt svaksynte). TT-brukere som bare fikk midler fra fylkeskommunens ordning, fikk i snitt 6000 kroner i året. I utvidet statlig ordning fikk rullestolbrukere i snitt 75 000 kroner og blinde/sterkt svaksynte i snitt 61 000 kroner.

4.6 Gode grenseoverskridende mobilitetsløsninger

Tilrettelegging for gode og sømløse reiser innad i Innlandet og på tvers av fylkes- og landegrenser er et av utviklingsmålene for mobilitet i Innlandet. Regionale busslinjer, tog og kommersielle ekspressbusser utfyller hverandre og binder Innlandet sammen, i tillegg til å binde Innlandet sammen med andre fylker og Sverige. Innlandstrafikk har gjennom prosjektet Stronger Combined som ble avsluttet 31.12.2022 videreutviklet fjellrutekonseptet og bygd en samarbeidsplattform med aktører i Jotunheimen-området.

Entur sine tjenester benyttes i stor grad, og det jobbes kontinuerlig med å utvikle reisesøk, sanntidsinformasjon om busser og billettsalg.

Jernbane

Jernbanen er et statlig ansvarsområde, men den utgjør en svært viktig del av den regionale og lokale persontransporten. Fylkeskommunens arbeid med jernbane foregår både som direkte samarbeid med jernbanesektoren og som strategisk påvirkning. Det har i 2022 blitt gjennomført dialogmøte med Jernbanedirektoratet, hvor fylkeskommunen har gitt innspill til endringer i persontogtilbudet. Innføring av timesfrekvens på toget mellom Oslo og Gjøvik fra desember 2022 er dessverre blitt utsatt et år.

Det er gjennomført faste dialogmøter med Jernbanedirektoratet og samarbeidsmøter med SJ Nord om billettsamarbeid på Røros- og Dovrebanen. På Rørosbanen har trafikken økt og det endte opp med 1 200 togreiser med kombinasjonsbilletten buss/tog i 2022. Her benytter kundene Innlandstrafikk sin periodebillett via Entur-appen på både buss og tog.

Fylkeskommunen deltar også i ulike fora og arbeidsgrupper som påvirker utviklingen av jernbanesektoren, blant annet i flere arbeidsgrupper knyttet til arbeid med konseptvalgutredninger. Innlandet fylkeskommune arrangerte en konferanse om godstransport og det grønne skiftet i august 2022, hvor en målsetting er å få mer gods over fra veg til jernbane.

H8 Bærekraftig naturforvaltning og reduserte klimagassutslipp

8.2 Klimavennlig kollektivtilbud

Nullutslipps-busser

2022 er første år med helårseffekt av elbusser i byene Hamar og Lillehammer. Dette bidrar til at 9 % av kollektivtransporttilbudet med buss i Innlandet er nullutslipp.

Nesten 2 millioner rutekilometer (1 993 855 km.) er kjørt med elbusser i 2022, og bidrar til at 39 % av bybussproduksjonen er nullutslipp. Totalt er 86 % av bybussproduksjonen fossilfri (HVO biodiesel).

I 2022 er antall kjørte rutekilometer 21 100 000. Ca. 60 % av denne ruteproduksjonen er fossilfri. Måltall er 80 %.

Økonomisk resultat

Rammeområde/tjenestegruppe (tall i 1000 kr)	Regnskap 2022	Revidert budsjett 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Avvik i kr	Avvik i %
Kollektivtransport	825 134	853 491	758 900	28 357	3,7 %
50 Adm og fellestjenester	64 712	54 351	48 616	-9 826	-20,2 %
51 Kollektivtransport	736 188	774 371	689 750	38 183	5,5 %
52 TT-ordning	24 234	24 769	20 534	-0	0,0 %

Resultatet for rammeområdet viser et mindreforbruk på 28,4 mill. kroner etter avsetning til resultatfond. Før avsetning var mindreforbruket på 45 mill. kroner.

Prognosen ved årets begynnelse var et antatt merforbruk på 41,5 mill. kroner. Det er derfor jobbet med flere kostnadsreducerende tiltak gjennom året.

Det er tildelt ekstrabevilgninger i løpet av 2022 på totalt 81,5 mill. kroner, herav 33,8 mill. kroner knyttet til korona-kompensasjon fra staten.

Mindreforbruket er fordelt slik

Det er siden oppstarten av Innlandstrafikk arbeidet med å sikre rettmessige refusjoner fra kommuner for skoleskyss, spesielt knyttet til kommunale vedtak om skoleskyss og farlig skoleveg. Dette arbeidet gir en ekstra inntekt på 9,6 mill. kroner mot budsjett for 2022.

Krig og pandemi har gjort det utfordrende å bestille og motta komponenter som behøves i bussene til billettering og sanntidsinformasjon. Tiltaket, som antas å koste 7,1 mill. kroner, er derfor ikke gjennomført i 2022 og er utsatt til 2023.

På busskontrakter er det totalt et mindreforbruk på 10,1 mill. kroner. Det ble avsatt midler til økt veibruksavgift, men resultatet av forhandlingene ble betydelig bedre enn forventet. I tillegg ble alle incitamentsavtaler med bussoperatørene avsluttet for å spare midler.

Oppfølging av transportkostnader med taxi/minibuss er en prioritert oppgave. Tettere kontraktsoppfølging og digitalisering av leveranseprosessen har medført et mindreforbruk mot budsjett på 14 mill. kroner.

Det har vært utfordrende med ansettelser i vakante stillinger i løpet året, noe som fører til et mindreforbruk på lønnskostnader på 3 mill. kroner.

Forhandlinger om endring av el-indeks er ved årsskifte ikke avsluttet og det må regnes med en ekstra kostnad i 2023 for å dekke utgifter knyttet til 2022.

Næringsutvikling og int samarbeid

Mål for rammeområdet

Hovedmål	FN bærekraftsmål	Delmål
2. Levende, trygge og inkluderende byer og bygder	03 - God helse og livskvalitet 09 - Industri, innovasjon og infrastruktur 11 - Bærekraftige byer og lokalsamfunn	God dekning av høyhastighetsbredbånd i alle deler av fylket
3. Relevant og god utdanning og muligheter for livslang læring	03 - God helse og livskvalitet 04 - God utdanning 08 - Anstendig arbeid og økonomisk vekst 10 - Mindre ulikhet	Tilrettelegge for kompetanseutvikling tilpasset regionens behov
4. Høy sikkerhet, god framkommelighet og bærekraftige løsninger i trafikken	09 - Industri, innovasjon og infrastruktur 11 - Bærekraftige byer og lokalsamfunn 13 - Stoppe klimaendringene	Gode grenseoverskridende mobilitetsløsninger
5. Tilrettelegge for grønn og innovativ verdiskaping og arbeidsplassutvikling	08 - Anstendig arbeid og økonomisk vekst 09 - Industri, innovasjon og infrastruktur 11 - Bærekraftige byer og lokalsamfunn 13 - Stoppe klimaendringene	Bedre vilkår for bedrifter som bidrar til den grønne omstillingen
		Utnytte internasjonale muligheter for utvikling og innovasjon i Innlandssamfunnet
		Fremme bærekraftig økonomisk vekst og økt sysselsetting
7. God og kunnskapsbasert samhandling i samfunnsutviklingen	11 - Bærekraftige byer og lokalsamfunn 17 - Samarbeid for å nå målene	Tett samarbeid mellom FoU-miljøer, næringsliv og offentlige aktører

Innledning

Fylkeskommunens ansvar innenfor næring og internasjonalt samarbeid omfatter:

- Forskning og utvikling
- Reiseliv
- Bioøkonomi
- Bredbånd
- Bedriftsetableringer
- Internasjonalt samarbeid

Ved utgangen av 2022 var det 184 000 sysselsatte personer i Innlandet, av en befolkning på vel 370 000. Antall sysselsatte øke med om lag 1500 personer. Den registrerte ledigheten var på lave 2,2 % ved utgangen av året.

Omstilling til en kunnskapsintensiv og grønn økonomi tuftet på regionale fortrinn innen industri og teknologi, bioøkonomi og reiseliv er prioriteringer i Innlandet. Fylkeskommunens rolle er å lede, koordinere og legge til rette for dette arbeidet.

Innlandet er et viktig forsvarsfylke med hæren, heimevernet, vernepliktsverket, cyberforsvaret og forsvarsindustri. Det nordiske samarbeidet har kommet høyere på dagsorden med Sveriges og Finlands NATO-søknader.

Vi ser konturene av endrede rammer for global handel- og industri, der stormaktene kappes mer enn tidligere. Innlandet er koplet på Europa gjennom deltakelse i EU-programmer og i politiske nettverk. Sommeren 2022 arrangerte Innlandet fylkeskommune for første gang "Europadagene," med forskning og innovasjon som tema.

H2 Levende, trygge og inkluderende byer og bygder

Tilgang på digitalt bredbånd er vesentlig for levende, trygge og inkluderende byer og bygder. Fylkeskommunens rolle er å sørge for utbygging i områder der markedsmekanismer ikke er nok til at den digitale infrastrukturen blir bygd ut.

2.5 God dekning av høyhastighetsbredbånd i alle deler av fylket

Innlandet fylkeskommune forvaltet i 2022 60 mill. kroner av statlige midler til utbygging av digitalt bredbånd. Fylkeskommunen behandlet 26 søknader dette året. Fordeling av bredbåndsstøtte ble vedtatt politisk i juni. Fylkeskommunen var også saksforberedende instans i forbindelse med Hedmark fylkeskraft AS sin utlysning om støtte til bredbånd og mobil utbygging. Det ble her tildelt ytterligere 29 mill. kroner til formålet.

Det har vært en sterk økning i antall husstander med tilgang til bredbånd i Innlandet de siste årene. Økningen skyldes i stor grad satsing fra fylkeskommunen og kommunene i fellesskap. Fylkeskommunens mål er tilnærmet 100 % dekning med en hastighet på minimum 100 Mbit/s innen 2025. Status per 2022 er 87 %.

Av de om lag 23 000 husstandene som enda ikke har tilgang, er nærmere 14 000 i områder som enten er under utbygging eller utbyggingsplaner er utlyst. Det gjenstår da 9 000 husstander som foreløpig ikke har en løsning.

H3 Relevant og god utdanning og muligheter for livslang læring

Vekstkraftige regioner må ha gode tilbud til befolkningen når det kommer til utdanning og arbeidsplasser. Livslang læring vil bli stadig viktigere i takt med at befolkningen i Innlandet blir eldre.

3.1 Tilrettelegge for kompetanseutvikling tilpasset regionens behov

Bedriftsintern opplæring

Bedrifter som skal gjennom en omstilling, kan søke fylkeskommunen om tilskudd til opplæring. I 2022 er det bevilget 6,9 mill. kroner til på 30 bedrifter og bedriftssamarbeid. Tilskuddene har variert fra 40 000 kroner til 750 000 kroner per bedrift. Med noen unntak er det små og mellomstore bedrifter med under 50 ansatte som har søkt om og mottatt tilskudd. Bedriftene som har fått tilskudd er lokalisert i hele Innlandet, men med flest i Ringsaker, Hamar og Elverum. Flere bedrifter har fått tilskudd til opplæring innen bærekraft og digitalisering, men det er ellers stor variasjon i hva slags opplæring bedriftene har behov for.

Aldring og framtidig kompetanseforsyning

Grensekomiteen Innlandet-Dalarna har sammen med forskningsinstituttet NORDREGIO utarbeidet statistikk for forventet behov for arbeidskraft og kompetanse ti år fram i tid, på fylkes- og kommunenivå for Innlandet fylke og Dalarnas og Värmlands län. Analysene er presentert for politikere, kommunalt ansatte og næringslivsorganisasjoner i grenseområdene. Det er en forventet aldring i befolkningen og dette får konsekvenser for bedrifter, kommunal planlegging og offentlig tjenestetilbud.

H4 Høy sikkerhet, god framkommelighet og bærekraftige løsninger i trafikken

God framkommelighet og bærekraftige løsninger er viktig også for grenseområdene mot Sverige. På tross av omfattende pendling, fritidsreiser og transport, er tilbudet innen offentlig transport begrenset.

4.6 Gode grenseoverskridende mobilitetsløsninger

Grenseområdene mot Sverige er preget av omfattende pendling, fritidsreiser og transport. Likevel er tilbudet av offentlig transport som krysser grensen beskjedent. Fylkeskommunen har støttet tiltak for å gjøre Trysil, Engerdal, Idrefjäll og Sälen til et mer funksjonelt bo, arbeids- og servicemarked.

Innlandet fylkeskommune har bistått Trysil og Malung-Sälens kommuner med å etablere et offentlig-privat samarbeid for å redusere utslipp av klimagasser fra transportsektoren og forbedre mobiliteten over grensen for innbyggere, arbeidspendlere og besøkende. Det er lagt opp til at arbeidet videreføres innen rammen av Interreg Sverige-Norge samarbeidet.

H5 Tilrettelegge for grønn og innovativ verdiskaping og arbeidsplassutvikling

Innlandet ønsker med sine bedrifts- og kunnskapsmiljøer, samarbeidspartnere og rike naturressurser, å ta en ledende rolle i det grønne skiftet. Arbeidet er knyttet til FNs bærekraftsmål, og ulike bedriftsrettede virkemidler, ordninger og satsinger er rettet inn mot en grønn og digital omstilling.

5.1 Bedre vilkår for bedrifter som bidrar til den grønne omstillingen

Fylkeskommunen leder det regionale partnerskapet for landbruket i Innlandet. Fylkeskommunen har bidratt til prosjektet "Innlandsfjøset" som har bidratt til å redusere kostnadene ved omstilling til løsdrift i melkeproduksjonen. Arbeid for å styrke rekrutteringen til naturbruksutdanningene er i gang og det er satset videre på psykisk helse i landbruket.

Innlandsporteføljen

Innlandsporteføljen er et samspillsprosjekt som er igangsatt og drives av Innlandet fylkeskommune, Statsforvalteren og Innovasjon Norge. Resultatet skal bli en portefølje som viser de mest innovative, lønnsomme og sirkulære innovasjonsprosjektene i Innlandet, og som dessuten viser hva som skal til for å realisere dem. Innlandsporteføljen bygger videre på erfaringene fra suksessprosjektet Vestlandsporteføljen, med fokus på grønn vekst, industrialisering og eksport. Tiltaket er utviklet innen rammene av prosjektet Biovalley.

Nytt inkubator- og næringshageprogram

Sivas næringshage- og inkubasjonsprogrammer er tiårige programmer. Fra januar 2023 starter en ny periode, som ble lyst ut i juni 2022. I Innlandet søkte alle de etablerte inkubatorene og næringshagene. Alle de fem eksisterende næringshagene og tre inkubatorene var kvalifisert og får finansiering i 2023. Totalt er det bevilget 20,4 mill. kroner fra fylkeskommunen til næringshager og inkubatorer. 18,1 mill. kroner kommer fra statlige midler over statsbudsjettet og 1,9 mill. kroner fra fylkeskommunen. Med denne satsningen er hele fylket godt dekt med næringshager og inkubatorer.

Bionova

Fylkeskommunen har bidratt aktivt for å sikre at den nasjonale nyetableringen BioNova ble lagt til Innovasjon Norge og Innlandet. Hovedsetet for BioNova ble i 2022 lagt til Brumunddal.

Grønn framtid

Grønn framtid støtter grønne prosjekter som er i en tidlig fase, og som skal ha en positiv virkning på klima, miljø, verdiskaping og sysselsetting. I 2022 fikk ordningen 49 søknader fra bedrifter i 23 kommuner i Innlandet. 23 søknader ble innvilget og samlet støttebeløp var 6,8 mill. kroner. De vanligste temaene var reduksjon av klimagassutslipp, ombruk, gjenbruk og framstilling av mer miljøvennlige produkter.

Bioeconomy Regions in Scandinavia

Innlandet har sammen med Dalarna, Värmland og Västra Götaland i Sverige og Viken i Norge, vært del av et grenseoverskridende nettverk med et titall partnere som har arbeidet for å utvikle grenseregionene til å bli internasjonalt ledende innen skoglig bioøkonomi. Klyngen Paper Province i Värmland og Norwegian Wood Cluster har vært sentrale i denne satsingen.

Klimasmart proteinproduksjon

Klimasmart proteinproduksjon handler om potensialet for storskala produksjon av proteinråvare fra insekter, med utgangspunkt i restprodukter fra korn og potet. Prosjektet er et samarbeid mellom Høgskolen i Innlandet, Klosser Innovasjon og Dalarna Science Park.

5.2 Utnytte internasjonale muligheter for utvikling og innovasjon i Innlandssamfunnet

Interreg Sverige-Norge

Det nye Interreg Sverige-Norge programmet 2021-2027 ble godkjent av EU-kommisjonen i 2022. Programmet har en økonomisk ramme på vel en milliard kroner i perioden. Programmet bygger på EUs territorielle agenda "a future for all places." Det innebærer å legge til rette for levende lokalsamfunn, grønn og digital omstilling, funksjonelle bo- og arbeidsmarkeder og samarbeid mellom lokale, regionale, statlige og europeiske myndigheter.

Det har vært stor aktivitet i det grenseoverskridende samarbeidet i 2022. Samlet er det gjennom Interreg gjennomført 58 større og mindre felles norsk-svenske satsinger i grenseområdene i perioden 2015-2022. Innlandet fylkeskommune og Interreg Sverige-Norge programmet står blant annet bak etableringen av den norske Solenergiklyngen, som gjør at Norge er godt rustet til å ta del av den enorme veksten i fornybar solkraft som vi nå ser komme både i Innlandet og Europa for øvrig.

Stimuleringsmidler

Ordningen Stimuleringsmidler til internasjonalt samarbeid i Innlandet skal bidra til å utvikle søknader til internasjonale prosjekter, og kan dekke aktiviteter som etablering av nettverk, reiser og skrivning av søknader. I 2022 fikk seks organisasjoner støtte fra denne ordningen.

Europanettverket og Europadagene

Fylkeskommunen har i 2022 etablert et nettverk for aktører som ønsker å søke EU-finansiering av prosjekter; Europeanettverket i Innlandet. Nettverket ledes av Innlandet fylkeskommune. Fylkeskommunen har også initiert og ledet Europadagene i Innlandet, som ble gjennomført i mai og som samlet vel 80 deltakere.

Fylkeskommunens veilederrolle

Fylkeskommunen bistår partnere som arbeider med søknader til europeiske tilskuddsordninger som Norge har valgt å slutte seg til, ofte som del av EØS-avtalen. Prosjektet «1-2-TRE-STEG: Steps towards circularity in wood-based building» ble innvilget, mens søknadene «CircTimber», «Wood4Health», «Mission Innlandet» og «ClimOpt» ble avslått. Dette speiler at konkurransen om slike midler ofte er hard.

Fylkeskommunen har også støttet World Expression Forum på Lillehammer og Vinstra motorsportsenter med søknader om EU-finansiering. Fylkeskommunen samarbeider også med SINTEF, NTNU, Høgskolen i Innlandet og mange andre partnere.

Andre søknader som er blitt innvilget i 2022 er "House of competence" med Lillehammer kommune, "Unges deltagelse i demokratiet" med World Expression Forum, "Lillehammer Young Leaders Programme" med Lillehammer Olympic Legacy Sports Centre og "Young windbands crossing borders" med Norges Musikkorps Forbund Innlandet.

Fylkeskommunens deltakelse i europeiske prosjekter

Fylkeskommunen har i 2022 vært involvert i 11 ulike EU-prosjekter. Blant disse er «PHUSICOS» som tester ut naturbaserte løsninger for å forebygge skader fra flom i Gudbrandsdalslågen med sidevassdrag. Det er gjennomført en "Living Lab-prosess" i Skjåk og det er utført tiltak i Skurdalsåa i Sør-Fron og Søre Brynsåa i Øyer kommune. En digital løsning for illustrasjon av naturbaserte løsninger for klimatilpasning er presentert for forskere fra hele Europa. Bredbåndsprosjektet «CORA» har fått internasjonal annerkjennelse og mottok European Broadband Award.

5.3 Fremme bærekraftig økonomisk vekst og økt sysselsetting

Landbruk

Det regionale partnerskapet i landbruket ledes av fylkeskommunen og består av Statsforvalteren, Innovasjon Norge, næringsorganisasjonene i skogbruket og faglagene i jordbruket. Partnerskapet er viktig for det strategiske arbeidet, herunder prioritering av midler og igangsetting av større satsinger. Tiltaksplanene for jord- og skogbruk bygger opp under målene i Innlandets bioøkonomistrategi.

Fylkeskommunen gir regionale føringer for bruken av Innovasjon Norges bedriftsrettede midler i landbruket. I tråd med Regionalt næringsprogram, er grovfôrbaserte produksjoner og økologisk produksjon prioritert. Investeringsbehovet er stort i mjølkeproduksjonen for å få flest mulig til å møte kravet om løsdrift. Blant annet kostnadsvekst har gjort det krevende for mange med bås fjøs å foreta denne ombyggingen. Fylkeskommunen har delfinansiert flere ombyggingsprosjekter.

Innlandet fylkeskommune har sammen NCE Heidner og Klosser Innovasjon arbeidet for å realisere Initiativet Agrifoodtech Norway. Mære Landbrukskole, Aggrator (Ås) og T:Lab (Trøndelag) er også med på initiativet. Ambisjonen er å skape et landslag av bedrifter innen agrifoodtech og et toppinnovasjonssenter. Målet er eksport og en ny vekstnæring i Norge. Skal Innlandet og Norge lykkes må det både utvikles gode kretslag og landslagbasert på en prestasjonskultur.

«PS! Naturbruk», et rekrutteringsprosjekt for de fire naturbruksskolene, ble avsluttet i 2022. Metoden med elevdrevet markedsføring har gitt skolene nye verktøy for hvordan de skal nå målgruppene.

Andre større satsinger har vært prosjektet «Trygg Bonde», som er en treårig satsing som bygger videre på forprosjektet "Psykisk helse i landbruket". Til sammen 22 kommuner i Innlandet har, eller er i ferd med å få etablert kommunale «Bondens Nettverk».

Fylkeskommunen har innvilget støtte til etableringsfasen av en større satsing på landbruk, mat og reiseliv i Innlandet. Her vil fylkeskommunen sammen med flere offentlige og private aktører fremme rekruttering, mat fra Innlandet på bordet, omdømmebygging, historiefortelling, produsentutvikling og arrangementsutvikling.

Cyber

Fylkeskommunen har sammen med øvrige eiere av Cyberlandprosjektet bidratt aktivt til å få etablert ei klynge på fagfeltet. Cyber Norwegian Cluster for Cyber Security er i 2022 etablert og vil framover være under utvikling.

Reiseliv

Innlandet fylkeskommune har støttet flere reiselivsprosjekter i 2022. Felles for Trysil, Ringsaker og Gjøvik, ble informasjonsappen Mitt Sted ble lansert. Prosjektet «Grønn og sømløs mobilitet» på Øyer, har ført til et «last mile transfèr»-transporttilbud fra Lillehammer stasjon til hyttedøra på Hafjell. Flere andre tiltak ble testet, men var ikke etterspurt nok. Togstopp på Kvitfjell ble gjeninnført.

Bedriftsnettverket ReisepulsInnlandet med Anno Museum har gjennomført fem visningsturer for turoperatører. Dette har ført til nye pakketurer hos Hvite Busser og Berg Hansen Reisebyrå. Visit Kongsvingerregionen har utviklet nye kulturopplevelser som skal testes i 2023. I Skåbu er det arbeidet med villmarksopplevelser med jakt og fiske og foredling av mat. Lillehammer har fått støtte til guideopplevelser. Nettportalen Visit Mjøsa, som dekker Hamar, Stange og Løten, er lansert.

Det er gjennomført kompetanseprogram med tema som digital kommunikasjon, den digitale kundereisen, kanaler for digital kommunikasjon og relasjonsmarkedsføring. Fagskolen for reiseliv på Otta er etablert sammen med Fagskolen Nordland. Nytt destinasjonsselskap for Røros og Østerdalen er etablert og en stor omstilling er gjennomført i forbindelse med dette.

H7 God og kunnskapsbasert samhandling i samfunnsutviklingen

Fylkeskommunen ser på mobilisering til og bruk av FOU-aktiviteter som et godt virkemiddel for etablering av nye arbeidsplasser, både i eksisterende næringsliv og i gründervirksomheter.

7.1 Tett samarbeid mellom FoU-miljøer, næringsliv og offentlige aktører

Skjevfordeling av nasjonale forskningsmidler i favør de større universitetsbyene

En stadig større del av de nasjonale forskningsmidlene tildeles de store universitetsbyene og -fylkene. Samtidig som det er stor etterspørsel etter finansiering fra de regionale ordningene som fylkeskommunen forvalter, Regionale forskningsfond og FORREGION, så er de statlige tildelingene til disse blitt redusert de siste årene.

Regionale forskningsfond Innlandet

I 2022 innvilget Regionale forskningsfond Innlandet 13,3 mill. kroner i støtte til 18 prosjekter med 60 ulike aktører i privat og offentlig sektor. Noen er med i flere prosjekt. Midlene er spredt over 16 kommuner i 6 av Innlandets 10 regioner. Prosjektene henter også inn kompetanse fra 11 kommuner utenfor Innlandet. Alle prosjektene som er tildelt midler i 2022 har partnere fra ulike sektorer. Prosjektene er hovedsakelig innenfor temaene landbruk og skogbruk, miljøteknologi, tjenesteinnovasjon og helse. Bioteknologi, produksjonsteknologi og miljøteknologi er sentrale teknologiområder.

Årlig tildeling fra Kunnskapsdepartementet til Regionale forskningsfond Innlandet er redusert fra 19,2 mill. kroner i 2010 til 12,4 mill. kroner i 2022. Det har vært stor aktivitet i fondet. Antallet søknader om kvalifiseringsstøtte har ikke vært større siden fondet ble opprettet i 2010. Hovedutvalg for næring

vedtok høsten 2022 en ekstrabevilgning på 2,5 mill. kroner. Dette sikret at fjerde utlysning av kvalifiseringsstøtte kunne gjennomføres som planlagt.

FORREGION

FORREGION (Forskningsbasert innovasjon i regionene) Innlandet brukte 3,2 mill. kroner på kompetansemegling og utbetalte 3,7 mill. kroner til forprosjekter i 2022. Det ble gitt tilsagn til 18 nye forprosjekter.

Økonomisk resultat

Rammeområde/tjenestegruppe (tall i 1000 kr)	Regnskap 2022	Revidert budsjett 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Avvik i kr	Avvik i %
Næringsutvikling og int. samarbeid	139 727	148 048	123 598	8 321	6,7 %
60 Administrasjon næring	49 525	46 709	32 258	-2 816	-8,7 %
61 Næringsutvikling FK	56 464	66 340	66 340	9 876	14,9 %
62 Kommunale næringsfond - FK	-	-	-	-	-
63 Bredbånd	29 795	30 000	20 000	205	1,0 %
64 Reg. utviklingsmidler	0	-	-	-0	-
65 Næringsutvikling	-1 147	-	-	1 147	-
67 Regionale forskningsfond (lokal og reg. utv.)	5 090	5 000	5 000	-90	-1,8 %

Resultatet for rammeområdet viser et mindreforbruk på 8,3 mill. kroner etter avsetning av 4,5 mill. kroner til resultatfond.

Det totale mindreforbruket på 12,8 mill. kroner før avsetning til resultatfond knytter seg hovedsakelig til følgende forhold:

- 1,5 mill. kroner knyttet til refusjoner for arbeidsinnsats for ulike internasjonale prosjekter som for eksempel Interreg, Cora, Gensekomiteen etc.
- 2,2 mill. kroner knyttet til vakanser, sykefravær, ekstern finansiering mv.

- 6,4 mill. kroner knyttet til økte bevilgninger fra fylkestinget til generell næringsutvikling (herav 4,2 mill. kroner som er trukket tilbake fra tidligere gitte tilsagn)
- 0,3 mill. kroner i tilsagn som er trukket tilbake på reiseliv
- 2,1 mill. kroner knyttet til lavere utgifter til internasjonalt samarbeid.

Samfunn, plan og miljø

Mål for rammeområdet

Hovedmål	FN bærekraftsmål	Delmål
1. Fremme god helse og høy livskvalitet	03 - God helse og livskvalitet 04 - God utdanning 08 - Anstendig arbeid og økonomisk vekst 10 - Mindre ulikhet	Motvirke utenforskap og redusere sosiale helseforskjeller
		Bedre vannkvalitet
2. Levende, trygge og inkluderende byer og bygder	03 - God helse og livskvalitet 09 - Industri, innovasjon og infrastruktur 11 - Bærekraftige byer og lokalsamfunn	Bærekraftig utvikling og samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging
7. God og kunnskapsbasert samhandling i samfunnsutviklingen	11 - Bærekraftige byer og lokalsamfunn 17 - Samarbeid for å nå målene	Tett samarbeid mellom FoU-miljøer, næringsliv og offentlige aktører
		Digitalisert, oppdatert og relevant kunnskapsgrunnlag for utvikling av Innlandet Godt forankrede planprosesser og omforente regionale planer
8. Bærekraftig naturforvaltning og reduserte klimagassutslipp	13 - Stoppe klimaendringene 15 - Livet på land 17 - Samarbeid for å nå målene	Bidra til et klimatilpasset samfunn
		Lavt klimaavtrykk fra egen virksomhet Bevaring av habitater og biologisk mangfold Bevaring og bærekraftig bruk av ferskvannsbaserte økosystemer

Innledning

Fylkeskommunens ansvar innenfor samfunn, plan og miljø omfatter:

- Kommunal veiledning i arealsaker
- Områdene vann, vilt, fisk og geodata
- Regional planlegging, samfunnsplanlegging og stedsutvikling
- Energi og klima
- Folkehelse
- Statistikk og analyse
- Oppfølging av interkommunale politiske råd

H1 Fremme god helse og høy livskvalitet

Fylkeskommunen har viktige oppgaver innen folkehelseområdet for å bidra til god helse og god livskvalitet.

1.3 Motvirke utenforskap og redusere sosiale helseforskjeller

Tilskuddsmidler til «påvirkningsfaktorer på helse i nærmiljøet» gikk til små og store tiltak i kommunene i arbeidet med å skape helsefremmende nærmiljøer. Folkehelsemidler er også gitt til utbedring av turstier/turløyper. Dette er midler til å bygge, utbedre og vedlikeholde stier, løyper, ruter og leder for friluftslivet.

Folkehelsekonferansen i 2022 ble arrangert på Hamar 18. - 19. oktober, og hadde sosial bærekraft i fokus. Tittelen på konferansen var «Fra økende forskjeller til bærekraftig samfunn». Over 500 personer deltok på konferansen, som foregikk på Hamar over to dager.

Folkehelserådgivere bidrar inn i høgskolens master- og bachelorutdanning på folkehelse og helsesykepleierutdanning.

Samarbeid med statsforvalteren om samling for ansatte i kommuner som jobber med friskliv- læring og mestring.

Administrasjonen jobber tverrfaglig med folkehelse og deltar også i regionalt nettverk for å fremme fysisk aktivitet - SPINN.

1.6 Bedre vannkvalitet

Oppfølging av regionale vannforvaltningsplaner og vedtatte miljømål gjøres gjennom veiledning av kommunene gjennom blant annet uttalelser i plansaker, og oppfølging av vannområdene i Innlandet.

H2 Levende, trygge og inkluderende byer og bygder

I den regionale utviklingen med å skape Levende, trygge og inkluderende byer og bygder, er det viktig med en helhetlig og aktiv samfunns- og arealplanlegging.

2.1 Bærekraftig utvikling og samordnet bolig-, areal – og transportplanlegging

«Tett på 2030»

Prosjektet «Tett på 2030 - regional utvikling i distriktsfylket Innlandet» startet i slutten av 2022. I den innledende fasen samles det inn statistikk og kunnskap om planer og prioriteringer i de aktuelle regionene og kommunene. Dette vil, sammen med prosessene som skal gjennomføres, legge grunnlaget for hvilke tiltak som prioriteres i prosjektet.

Nasjonale minoriteter

To møter i sørsamisk forum er gjennomført og det er startet planlegging av seminar om hets og hverdagsrasisme våren 2023. Det er gjennomført dialogmøter med Sametinget med signering av samarbeidsavtale om kulturminne-arbeid og med Engerdal kommune om forvaltningsområde for samisk språk. God dialog er etablert med Samisk råd i Trøndelag.

Klimavennlig stedsutvikling i hyttekommuner

Det er valgt ut 4 samarbeidskommuner som har inngått samarbeidsavtale med fylkeskommunen; Ringebu, Øyer, Trysil og Øystre Slidre. Det er avholdt møter med kommunene, og hovedmål og kommunikasjonsplan er klar. Prosjektgruppen jobber også tett sammen med Høgskolen i Innlandet og Østlandsforskning. To rapporter om fritidsboliger i Innlandet er utarbeidet og ligger på Innlandsstatistikk. Dette sikrer at vi til enhver tid har oppdatert kunnskap om fritidsboliger i Norge, i fylket og i våre kommuner.

Plansaker

Administrasjonen behandler omtrent 1 300 plansaker hvert år. Plansaker og høringsuttalelser krever tverrfaglig samarbeid internt og er tid- og ressurskrevende.

ATP

Samordnet bolig- areal og transportplanlegging ligger til grunn for dialog med kommuner i samfunns og arealplanlegging. Fylkeskommunen har inngått forpliktende samarbeidsavtaler med 7 byer for å arbeide målrettet mer bærekraftig byutvikling. Gjøvik og Raufoss har i forbindelse med ATP samarbeidet spilt inn tiltak til ATP-midlene for 2023.

Arealregnskap

Det er opprettet dialog med Østlandssamarbeidet, Viken Fylkeskommune, Vestfold og Telemark Fylkeskommune og Oslo kommune om areal- og naturregnskap. Flere fylkeskommunen er i gang med dette arbeidet, og vi ser et behov for å samhandle rundt metodikk og innhold.

Det er satt i gang et arbeid med arealregnskap som skal være et hjelpemiddel for kommunene knyttet til bærekraftig arealbruk.

H7 God og kunnskapsbasert samhandling i samfunnsutviklingen

Fylkeskommunen har en stor og viktig rolle som regional samfunnsaktør og - utvikler. Fylkeskommunen samarbeider aktivt med kommunene, leder arbeidet med regionale planer og har utviklet Innlandsstatistikk i samarbeid med andre.

7.1 Tett samarbeid mellom FoU-miljøer, næringsliv og offentlige aktører

Regionrådene

Innlandet fylkeskommune deltar aktivt med både politisk og administrativ deltagelse i Interkommunale politiske råd (IPR – regionrådene). Det legges vekt på gjensidig informasjonsutveksling og fylkeskommunen bidrar med presentasjoner som skal vise bredden av aktuelle saker.

Det regionale partnerskapet har jevnlige møter hvor aktuelle større saker drøftes. Dette gjelder spesielt de nye regionale planene og påvirkningsarbeid av saker som er av stor betydning for Innlandet. Regionalt partnerskap innehar også rollen som regionalt kompetanseforum.

Nasjonal analysegruppe for regionalt kompetanseforum

Fylkeskommunen deltar i nasjonal analysegruppe for kompetanseindikatorer. Her har vi bidratt til å finne indikatorer, utviklet rapport, og jobbet med medvirkning og kommunikasjon av innhold og prosess. Foreslåtte indikatorer og rapport skal jobbes videre med og hvor man nå skal finne beste løsning for implementering og aktivisering i regionale kompetaneforum.

Utviklingsarbeid sammen med HINN og NTNU

Fylkeskommunen er med i utviklingsarbeid i samarbeid med HINN og NTNU. Eksempler på dette er:

- Mathilde -prosjektet som handler om integrering av innvandrere i rurale områder
- nye planleggingsmetoder for lokalsamfunn med vedvarende befolkningsnedgang og skjev befolknings sammensetning

7.2 Digitalisert, oppdatert og relevant kunnskapsgrunnlag for utvikling av Innlandet

Innlandsstatistikk

Innlandsstatistikk ble lansert ihht. til framdriftsplan i februar 2022 og ble svært godt mottatt av samarbeidspartnere. Innlandsstatistikk er nå over i drift og Innlandsstatistikk-partnerne dekker kostnader tilsvarende to årsverk. Det er lagt ned mye arbeid i å få på plass rutiner for prosess og kvalitetssikring. Det er også utviklet en rekke flere skreddersydde rapporter og saker som er publisert på innlandsstatistikk.no. Utviklingsgruppen for Innlandsstatistikk er utvidet med flere medlemmer, gjort om til et fagfora, og er døpt om til Analyse Innlandet. Det er ressurskrevende å drifte Innlandsstatistikk.

FN17 bærekraftmål

Bærekraftmålene ligger som et eget forside tema på Innlandsstatistikk og på fylkeskommunens hjemmeside. Det gjøres en god jobb fra SSB med å finne indikatorer for de ulike hoved- og delmålene i FN17. Administrasjonen vil jobbe videre med hvordan dette kan brukes og om fylkeskommunen kan få inspirasjon fra andre.

Regionenes GIS-samarbeid

Administrasjonen jobber aktivt i Regionenes GIS-samarbeid (ReGIS). ReGIS koordinerer også arbeidet med å forhandle fram og inngå avtaler om nasjonale GIS-verktøy. Dette arbeidet har pågått hele 2022.

Panda-analyse nettverket

Gjennom Panda analyse-nettverket har administrasjonen deltatt aktivt på kurs og samlinger, samt gitt innspill til strategier og planer.

7.3 Godt forankrede planprosesser og omforente regionale planer

Arbeidet med de regionale planene gjennomføres ihht framdriftsplan med unntak av Regional plan for klima, energi og miljø. Regional plan for det inkluderende Innlandet er på høring. Det er utarbeidet et eget dokument, som omhandler medvirkning som ligger som et vedlegg til planen.

Planarbeidet knyttet til Regional plan for klima, energi og miljø ble bestemt synkronisert med Regional plan for samfunnstryggleik grunnet tidspress, at plantemaene er blitt påvirket av verdenssituasjonen og at det var riktig å koble den tett mot samfunnssikkerhet. Ny tidsplan gir derfor endelig vedtak i juni 2023.

I arbeidet med Regional plan for klima, energi og miljø er det gjennomført medvirkning fra de fylkeskommunale rådene, med Ungdommens fylkesting og alle IPR/ regionråd er informert om planarbeidet.

Styringsgruppene for de regionale planene består av fylkespolitikere og representanter fra Statsforvalteren i Innlandet og KS. Dette er viktig for god forankring av planarbeidet.

De fire regionale villreinplaner og to regionale vannforvaltningsplaner samt Lågenplanen følges opp. Det er i 2022 prioritert mye ressurser til villrein, og dette vil fortsette fremover. Det har vært et mål å sette i gang rullering av handlingsprogram for de fire regionale planene for villrein. Det jobbes med revidering av handlingsprogrammet til Regional plan for Ottadalsområdet som etter planen skal sendes på høring i februar/mars 2023.

For de andre regionale planene vil dette avventes til arbeid med tiltaksplaner er gjennomført av statsforvalteren. Tiltaksplanene er en oppfølging av Kvalitetsnormen som er utarbeidet av Miljødirektoratet. Denne viser at villrein er under press også i villreinområdene i Innlandet.

H8 Bærekraftig naturforvaltning og reduserte klimagassutslipp

Fylkeskommunen prioriterer de langsiktige nasjonale og internasjonale målene for å begrense klimaendringer. I planlegging og strategiarbeid har fylkeskommunen fokus på å bevare miljø og naturressurser, og redusere drivhusgassutslipp og miljøødeleggelser.

8.1 Bidra til et klimatilpasset samfunn

Administrasjonen jobber aktivt med klima, klimatilpasning og bærekraftig naturforvaltning gjennom dialog og samarbeid eksternt, klimaregnskap og klimabudsjett for egen virksomhet og veiledning av kommunene. Regional plan for klima, energi og miljø blir et viktig styringsverktøy og grunnlag for prioriteringer etter vedtak i 2023.

Det er etablert nettverk for klimatilpasning for kommunene i Innlandet i samarbeid med KS, Statsforvalteren i Innlandet, NVE og Hamar kommune (prosjektgruppe). Etableringen er støttet av Miljødirektoratet. Veiledningsansvar ovenfor kommunene følges opp gjennom samlinger og fagmøter arrangert for nettverket.

Av andre tiltak kan nevnes tilskuddsordning for elbilladere og at det er arrangert klimabudsjettkurs for kommunene i Innlandet.

8.5 Lavt klimaavtrykk fra egen virksomhet

Miljøfyrtårnsertifisering

En av de viktigste oppgave for å nå dette målet er miljøfyrtårnsertifisering med tilhørende tiltak. Sentraladministrasjonen er nå sertifisert som miljøfyrtårn. Nå står skolene for tur, før fokuset rettes mot tannklinikken og de ulike lokasjonene til samferdselsavdelingen. Målet er at hele fylkeskommunen skal være sertifisert i løpet av 2024.

Annet arbeid gjøres gjennom klimabudsjettprosessen og gjennom fylkeskommunens klimaressursgruppe. Det utarbeides årlige klimafotavtrykksanalyser. Både klimafotavtrykksanalyser og klimabudsjettet er tilgjengelig på nettsidene våre.

8.6 Bevaring av habitater og biologisk mangfold

Det er opprettet samarbeid med Norsk villreinsenter, nasjonalparkforvaltere, statsforvalteren og fylkeskommuner som vi deler regionale villreinplaner med for å se på løsninger som kan bedre forholdene for villreinen og dens habitater gjennom tiltaksplaner og dialog. Gjelder både Ottadalsplanen og Dovrefjellsplanen.

Det jobbes med revidering av handlingsprogrammet til Regional plan for Ottadalsområdet som etter planen skal sendes på høring i februar/mars 2023.

Økt samarbeid og dialog internt skal sikre at bevaring av habitater og biologisk mangfold også gjøres i andre avdelingers arbeid og at vi skaper et faglig nettverk mellom samfunnsutvikling, kultur og samferdsel.

Øvrig arbeid på viltområdet blir ivareta gjennom planarbeid, svar på høringer og dialog og kompetanseheving hos kommuner og andre.

Utviklingsarbeidet med areal-/naturregnskap blir viktig for å arbeide mot dette målet.

8.7 Bevaring og bærekraftig bruk av ferskvannsbaserte økosystemer

Fagområdet ivaretas gjennom oppfølging av regionale vannforvaltningsplaner og vedtatte miljømål gjennom veiledning av kommunene gjennom blant annet uttalelser i plansaker (de samme som under bedre vannkvalitet). Ferskvannsbaserte økosystemer og vassdragsmiljø ivaretas gjennom vår enkeltsaksbehandling og uttalelser til planer.

Det er igangsatt et stort forskningsprosjekt for Mjøsa i samarbeid med blant annet NTNU hvor fylkeskommunen har bidratt med midler og er involvert faglig.

Økonomisk resultat

Rammeområde/tjenestegruppe (tall i 1000 kr)	Regnskap 2022	Revidert budsjett 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Avvik i kr	Avvik i %
Samfunn, plan og miljø	75 170	75 631	60 927	20	0,0 %
70 Adm.	2 506	2 952	2 972	108	3,6 %
71 Lokal og regional utvikling	64 412	61 524	46 473	-2 992	-6,4 %
72 Folkehelse	3 747	6 379	6 316	2 632	41,7 %
73 Integrering	577	513	1 100	-63	-5,7 %
74 Friluftsliv, vann, vilt, innlandsfisk	3 928	4 263	4 066	335	8,2 %

Resultatet for rammeområdet viser et regnskap i balanse etter bruk av resultatfond på 0,84 mill. kroner.

Adm og fellestjenester

Mål for rammeområdet

Hovedmål	FN bærekraftsmål	Delmål
7. God og kunnskapsbasert samhandling i samfunnsutviklingen	11 - Bærekraftige byer og lokalsamfunn 17 - Samarbeid for å nå målene	Styrke demokratiet gjennom å synliggjøre politikken og de politiske prosessene Bidra til god ivaretagelse av samfunnssikkerheten
8. Bærekraftig naturforvaltning og reduserte klimagassutslipp	13 - Stoppe klimaendringene 15 - Livet på land 17 - Samarbeid for å nå målene	Lavt klimaavtrykk fra egen virksomhet
9. En effektiv, tillitsskapende og utviklingsorientert organisasjon	12 - Ansvarlig forbruk og produksjon 17 - Samarbeid for å nå målene	En attraktiv arbeidsplass med god ledelse og aktivt medarbeiderskap God økonomistyring og effektiv ressursbruk God ivaretagelse av sikkerhet og virksomhetens funksjonsevne Helhetlig og sammenhengende digitalisering Sikker, robust og moderne IKT-drift og forvaltning Effektiv informasjonsforvaltning og korrekt arkivdata God og effektiv eiendomsforvaltning

Innledning

Fylkeskommunens ansvar innenfor administrasjon og fellestjenester omfatter:

- Sikre effektiv tjenesteproduksjon og bidra til å styrke Innlandet fylkeskommune som regional utviklingsaktør
- Sikre et godt grunnlag for politiske beslutninger og effektiv gjennomføring av disse
- Yte best mulig service til alle fylkeskommunale virksomheter slik at tjenestetilbudet blir best mulig for innbyggerne

7.4 Styrke demokratiet gjennom å synliggjøre politikken og de politiske prosessene

Folkeavstemning om Innlandet

I februar 2022 gjennomførte Innlandet fylkeskommune en rådgivende, digital folkeavstemning om en eventuell oppløsning av Innlandet fylkeskommune. Av de 312 433 manntallsførte personer i Innlandet ga 46,72 % sin stemme. Resultatet ble at 48,2 % ville beholde, 50,8 ville de og 1,1 & stemte blankt.

Fylkestinget vedtok 22. februar at Innlandet fylkeskommune skulle videreføres.

I forbindelse med folkeavstemningen ble det gjennomført en informasjonskampanje. Folkeavstemningen ble benyttet til å synliggjøre fylkeskommunens rolle og våre tjenester opp mot innbyggerne.

DigDem

DigDem ble tatt i bruk i 2022 og er en digital møteportal som brukes til å gjennomføre møter i folkevalgte organer i Innlandet fylkeskommune. Fylkesutvalget gjennomførte sitt første møte i DigDem 3. mai og fylkestinget brukte DigDem i sitt møte i juni.

DigDem har effektivisert møtegjennomføringen ved at manuelle operasjoner nå gjøres digitalt i DigDem. Endringsforslag synliggjøres ovenfor publikum på fylkeskommunens egen hjemmeside.

Kommunikasjonsstrategien

Med bakgrunn i kommunikasjonsstrategien er det gjennomført mange aktiviteter som bidrar til å styrke kommunikasjonsarbeidet i hele organisasjonen:

- Nye verktøy for kommunikasjonsaktiviteter generelt og ulike malverk for presentasjon
- Opprettet et kommunikasjonsnettverk med deltakere på tvers i organisasjonen.
- Medietrening er gjennomført for flere grupper
- Utvikling av innhold og aktiviteter på sosiale medier
- Det produseres nyheter fra politiske møter (og prosesser).
- Arbeidet med klarspråk er videreført
- Egen Språkrettleiar knyttet til den nye Språklova, med tanke på å øke nynorskandelen.

7.5 Bidra til god ivaretagelse av samfunnssikkerheten

Innlandet fylkeskommune har gjennom 2022 vært aktiv deltaker i fylkesberedskapsrådet og i andre samordningsmøter med Statsforvalteren, kommunene og andre regionale beredskapsaktører.

Flyktningkrisen, hybride trusler og den sikkerhetspolitiske situasjonen som følge av krigen i Ukraina stått på dagsorden. Fylkeskommunen har bistått for å sikre mottak og bosetting av flyktninger i Innlandet.

Fylkeskommunen startet en helhetlig prosess med oppdatering av beredskapsplanverket i 2022. Målet er å sikre funksjonsevnen i de samfunnskritiske funksjonene og infrastrukturen som fylkeskommunen er ansvarlig for.

Risiko- og sårbarhetsanalyse for Innlandet (Fylkes-ROS)

I 2022 har det vært arbeidet med Regional plan for Samfunnstryggleik og risiko- og sårbarhetsanalyse for Innlandet (Fylkes-ROS) sammen med Statsforvalteren. Statsforvalteren offentliggjorde Fylkes-ROS i oktober 2022, mens utkast til Regional plan for samfunnstryggleik ble sendt ut på offentlig høring i desember.

Fysisk sikring av skolebygg

Fylkeskommunen ferdigstilte i 2022 en rapport om fysisk sikring av skolebygg i Innlandet. Rapporten skal etablere en standard for hvordan nye bygg ved de videregående skolene i Innlandet skal utformes/hvilke fysiske tiltak som bør iverksettes for å hindre uønskede hendelser. Rapporten vil også brukes som grunnlag for tiltak på eksisterende skolebygg.

Fylkeskommunalt sikkerhets- og beredskapsforum

Innlandet fylkeskommunen overtok i 2022 ledelsen av fylkeskommunalt sikkerhets – og beredskapsforum og har gjennom vervet representert fylkeskommunene i dialog med nasjonale myndigheter for å avklare og tydeliggjøre fylkeskommunenes ansvar for samfunnskritiske funksjoner og samvirke med aktører i Totalforsvaret.

8.5 Lavt klimaavtrykk fra egen virksomhet

Det har i 2022 vært arbeidet med å redusere energibehov i fylkeskommunens bygningsmasse grunnet høye energipriser. Det er innført ekstraordinære tiltak som omfatter redusert temperatur i våre bygninger. Innnetemperaturer er satt til 20 grader der dette har vært mulig.

I forhold til utslipp og energikilder benyttes i hovedsak fjernvarme fornybarenergi som energibærer samt at det er noen varmepumpeanlegg med spisslast av elektrisitet eller bioolje.

Utover dette er det i det siste året vært foretatt miljøsertifisering av bygningsmassen, Miljøfyrtårn.

I forhold til bilparken, er det i 2022 blitt kjøpt inn 6 nye elektriske biler for kunne skifte ut fossildrevet tjenestebiler.

Det er gjennomført en kartlegging av kjemikaliebruk på renhold i sentraladministrasjonen. Bruk av kjemikalier reduseres, og der det må benyttes velges miljømerkede produkter.

Det gjennomføres klimagassberegninger for større investeringsprosjekter der dette er relevant. I tillegg jobbes det med å redusere klimaavtrykket gjennom:

- Fokus på materialbruk i byggeprosjekter
- Valg av løsninger som fremmer arealeffektivitet
- Energieffektivitet i nybygg, tilbygg og påbygg
- I enkelte byggeprosjekter er det stilt krav til fossilfri byggeplass innenfor byggegjerdet.

H9 En effektiv, tillitsskapende og utviklingsorientert organisasjon

9.1 En attraktiv arbeidsplass med god ledelse og aktivt medarbeiderskap

Rekruttere og beholde kompetanse

Det er utfordringer med å rekruttere og beholde medarbeidere innen noen fagområder. Dette gjelder blant annet tannhelsetjenesten, samferdselsområdet og videregående skole der organisasjonen konkurrerer med privat sektor om kompetansen, eksempelvis yrkesfaglærere i elektrofag og bygg.

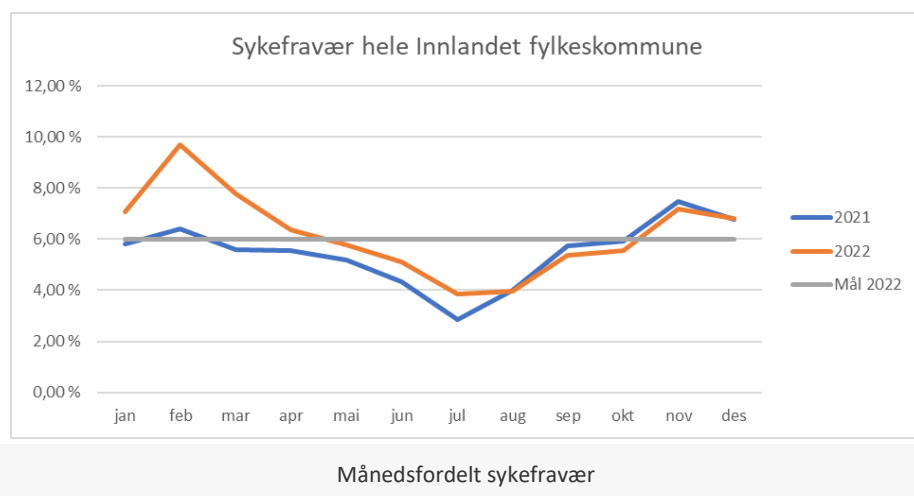
Lønnharmonisering jf. Fylkestingets vedtak er gjennomført.

HMS

Innlandet fylkeskommune ivaretar medarbeidere, miljø og materiell gjennom et forebyggende og systematisk HMS-arbeid. Digitalt HMS-kurs er publisert, og oppfølging av avvik skjer løpende i linjeorganisasjonen. Arbeidet med å videreutvikle vernetjenesten fortsetter. Det er et økende behov for arbeid med psykososialt arbeidsmiljø i organisasjonen, både forebyggende og gjenopprettende. Dette arbeidet er styrket gjennom 2022, og vil fortsette framover.

Sykefravær

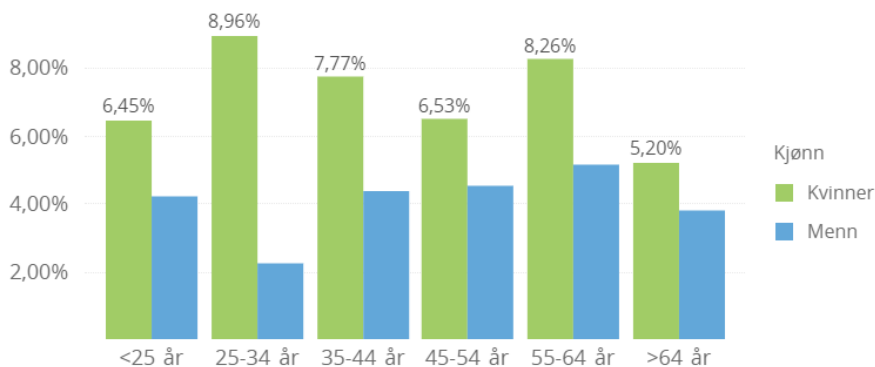
Organisasjonen har et mål om et samlet sykefravær på 6 % eller lavere. Totalt sykefravær i 2022 endte på 6,18 %.

Det egenmeldte fraværet er på 1,34 % og det legemeldte fraværet er på 4,85 %. Fraværer utover 60 dager er på 3,48 %. Kvinner har høyere sykefravær enn menn, og fraværet varierer også med alder.

Sykefraværet følges opp innenfor de organisatoriske enhetene.

Fordelt på kjønn og aldersgrupper

Illustrasjon: Sykefravær i 2022 fordelt på alder og kjønn

Omstillingsevne og medbestemmelse

Arbeidet med å utvikle en omstillingsdyktig organisasjon har fortsatt i 2022. Omstilling påvirker ansatte både direkte og indirekte; indirekte ved at ansatte eksempelvis må tilegne seg nye måter å jobbe på og ny kunnskap for å løse oppgavene, og direkte eksempelvis gjennom reell overtallighet pga. elevnedgang. Hele dette spekteret av endring krever prosesser knyttet til omstilling. Medbestemmelse og involvering er sentralt i alt endrings- og omstillingsarbeid.

Det moderne arbeidslivet etter pandemien gir organisasjonen både muligheter og utfordringer. Muligheter gjennom økt bruk av digitale hjelpemidler og økt grad av fleksibilitet, samtidig som det oppstår nye utfordringer knyttet til samspill og relasjoner. I dette arbeidet er det utviklet egne retningslinjer for arbeid hjemmefra for sentraladministrasjonens medarbeidere, som følges opp med undersøkelser. Målet er å videreutvikle organisasjonen gjennom å mestre, istandsette og utnytte det moderne og fleksible arbeidslivet.

Ansatte, stillinger og kjønnsbalanse

Det var 4 275 ansatte i Innlandet fylkeskommune ved årets slutt. Det er totalt 58,3 % kvinner og 41,7 % menn.

Tabellen under stillingsprosenten fordelt på kvinner og menn.

	Kvinner		Menn		Totalt	
Stillingsprosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
Under 25 %	189	7,5 %	118	6,7 %	307	7,1 %
26 - 49 %	176	6,9 %	103	5,9 %	279	6,5 %
50 - 74 %	331	13,1 %	172	9,8 %	503	11,7 %

75 - 99 %	414	16,4 %	144	8,2 %	558	13 %
Hel stilling	1 419	56,1 %	1 209	69,2 %	2 628	61,4 %
Sum	2 529	100 %	1 746	100 %	4 275	100 %

Totalt har 61 % av alle ansatte i Innlandet fylkeskommune 100 % stillingsandel og 39 % har deltidsstillinger.

Størst antall deltidsansatte er lærere og renholdere.

Midlertidige stillinger

Hovedregel i Innlandet fylkeskommune er faste ansettelser. Avtale om midlertidig ansettelse kan likevel inngås når arbeidet er av midlertidig karakter, for en tidsbegrenset periode, for arbeid i stedet for en annen eller andre mm. (jf. AML 14-9 nr.2).

Til sammen er det registrert 860 ansatte med midlertidige tilsetninger og over 90 % er innenfor rammeområdene kompetanse og tannhelse. Den største andelen av de midlertidige ansatte er vikarer.

Årsaker til det høye antallet midlertidige ansatte for rammeområdet kompetanse og tannhelse kan være flere, men hovedårsaken er trolig at pandemien medførte utstrakt bruk av vikarer både i skole og i tannhelse.

Tabellen viser midlertidig ansatte fordelt på ansettelsesforhold.

Ansettelsesforhold	Antall
Engasjement	86
Engasjement lærer	194
Engasjement pensjonistvilkår	102
Fast dagtid	6
Fast lærer	2
Timelønnet vikar	197
Vikar	80
Vikar lærer	193
Sum	860

Lønnsstatistikk

Sentralt lønnsoppgjør endte med streik for ansatte i tre forbund . Streiken ble avsluttet med tvungen lønnsnemd. Behandling og kjennelse fra Rikslønnsnemnda er forventet medio februar 2023. Ca 150-190 ansatte i Innlandet fylkeskommune er omfattet.

Innlandet fylkeskommune (IFK) har de siste tre årene gjennomført lønnsharmoniseringsprosesser for å utligne utilsiktede skjevheter som oppsto som følge av sammenslåingen fra de tidligere fylkeskommunene Hedmark og Oppland og Statens Vegvesen.

Kriteriet for harmonisering har vært utilsiktede skjevheter, som bare kan forklares med lønnsforskjeller fra de gamle fylkene til det nyopprettede IFK. For 2022 ble det på overordnet nivå prioritert å harmonisere kontaktlærer- og rådgivertillegg. Det er en overvekt av kvinner som har kontaktlærer- og rådgivertillegg i IFK. I lønnsharmoniseringen ble det også tildelt 93 personer harmoniseringstillegg med bakgrunn i kriteriet utilsiktede skjevheter.

Avtaler om arbeid hjemmefra

I 2022 har sentraladministrasjonen etablert rammer for arbeid hjemmefra for de ansatte. Muligheten for å arbeide hjemmefra er et tiltak for å tilrettelegge slik at ansatte som ønsker det, kan arbeide hjemmefra inntil to dager per uke. Dette er et velkomment tiltak, spesielt for ansatte som har lang reisevei mellom hjemmet og arbeidsplassen.

9.2 God økonomistyring og effektiv ressursbruk

Framsikt

Fylkeskommunen jobber aktivt med å digitalisere egne arbeidsprosesser og med å digitalisere styringsprosessene. Framsikt er et digitalt verktøy som har vært arbeidsbesparende for budsjettarbeidet og rapporteringen. Når verktøyet er fullt ut implementert i fylkeskommunen, vil det være potensiale for effektivisering på mange nivåer.

Framsikt sin rapporteringsmodul ble tatt i bruk ved tertialrapporteringer til fylkestinget. Framsikt sin politikermodule er anskaffet for å støtte politikere i budsjettarbeidet og ble tatt i bruk ifm. fylkesbudsjettet 2023 – 2026.

Prosjekt virksomhetsstyringsverktøy

Innlandet fylkeskommune var i 2022 gjennom en anskaffelsesprosess tilknyttet styring og rapportering, risikovurdering og risikostyring, samt dokument- og avvikshåndtering. Kontrakter ble inngått med Framsikt (styring og rapportering) og Sikri (risiko og dokument-/avvikshåndtering) i november. Implementering er i gang og vil også pågå i 2023/2024.

Det er utarbeidet resultatindikatorer tilknyttet delmålet.

Indikator	Krav	Resultat
Rettidig betaling: Andel faktura som betales til rett tid	98 %	85 %

Realistisk planlegging: Avvik mellom investeringsnivå opprinnelig budsjett og regnskap	Maks 5 %	3,8 %
Økonomisk handleevne over tid: Andel egenfinansiering	Minst 4 %	3,8 %

I 2022 er andelen fakturaer som betales i rett tid på 85 %. Resultatkravet er satt til 98 %. Antallet fakturaer har økt de siste årene og er nå på ca. 94 000 fakturaer i året. Fylkeskommunen jobber med å få behandlet fakturaene i rett tid.

Anskaffelser

Det ble også i 2022 gjennomført mange anskaffelsesprosesser. Arbeidsmengden er stor og kapasitetsutfordringer går ut over avtaleoppfølgingen og flere avtaler er på overtid.

- Det ble gjennomført 195 konkurranser i 2022
- 12 konkurranser hadde en verdi på ca. 50 mill. kroner og over
- Totale kjøp av varer og tjenester var 3,5 mrd. kroner, hvorav 2,8 mrd. kroner ble kjøpt fra avtaleleverandører (81 %)
- Det er iverksatt en pilot innen kategoristyring IKT for å prøve hente ut gevinster innen strategiske anskaffelser

9.3 God ivaretagelse av sikkerhet og virksomhetens funksjonsevne

Håndteringen av koronapandemien skiftet takt i løpet av de første månedene av 2022 fra en aktiv krisehåndtering til ett beredskapsmodus. Normaldrift i store deler av fylkeskommunen ble i denne perioden gjenopptatt.

Det er i 2022 blitt utarbeidet og oppdatert kontinuitetsplaner for ulike deler av virksomheten. Det gjør at fylkeskommunen er bedre forberedt på å kunne håndtere og prioritere ressurser og levere fylkeskommunens samfunnskritiske tjenester i tilfelle uønskede hendelser.

Beredskapsplan for atomulykker er utarbeidet og implementert. Det er også iverksatt en responsplan for digitale hendelser. I forbindelse med Russlands invasjon i Ukraina iverksatte fylkeskommunen beredskap knyttet til situasjonen. Det løpende trusselbildet, fylkeskommunens sårbarheter og hvordan det kan påvirke den fylkeskommunale driften, har fortløpende blitt vurdert. Fylkeskommunen har iverksatt forebyggende tiltak knyttet til eventuelle atomhendelser, digitale trusler og etterretningsvirksomhet.

Fylkeskommunen har flere roller i mottak og bosetting av ukrainske flyktninger. Det har gjennom året vært løpende vurderinger og forberedelser for å øke kapasiteten i de fylkeskommunale tjenestene for å håndtere flyktningsstrømmen.

Brukollapsen på Tretten (fv. 254) krevde mye av beredskapsapparatet til Samferdselsavdelingen. Øvrige deler av fylkeskommunen bistod i krisehåndteringen. Den videre konsekvensen med 14 stengte fagverksbruer av samme kategori som Tretten bru forsterket krisen og behovet for håndtering. Krisehåndteringen ble evaluert av eksternt miljø som fastslo at mye fungerte i håndteringen.

Streik i utdanningssektoren var et faktum før skoleferien i juni, og fra skoleoppstart i august rammet streiken flere videregående skoler i Innlandet, der Gjøvik vgs. var hardest rammet med mange ansatte i streik. Fylkesadministrasjonen iverksatte streikeberedskap i tett samarbeid med skolene og en rekke tiltak ble iverksatt for å trygge skolemiljøet og oppfølging av elevene.

Gjennomførte øvelser

Samferdselsavdelingen gjennomførte to øvelser med scenarier knyttet til veiinfrastrukturen i 2022. Dette var skrivebordøvelser hvor diskusjon, refleksjon og opplæring rundt planverk og hendelseshåndteringsverktøy inngikk.

Knyttet til Randsfjordferga så ble det gjennomført en rekke øvelser, alt fra små prosedyreøvelser og enkeltmannstreninger om bord på fergen, via øvelser som omfatter rederifunksjonen, til en spilløvelse hvor både strategisk og operativt nivå i kriseledelse og hendelseshåndtering var involvert.

Det ble gjennomført en skrivebordøvelse i fylkeskommunens kriseledelse med dataangrep som scenario høsten 2022. Fylkeskommunens overordnede krisehåndteringsplan er oppdatert som følge av evalueringen av denne øvelsen.

Informasjonssikkerhet og personvern

Hensikt med styringssystem for informasjonssikkerhet og personvern er å etablere, vedlikeholde og dokumentere tiltak som gir tilstrekkelig internkontroll innen personvern og informasjonssikkerhet. Styringssystemet har blitt videreutviklet gjennom året og vi kan si at nesten alle de viktigste dokumentene er ferdigskrevet og godkjent.

Arbeidet med informasjonssikkerhet og personvern er et kontinuerlig arbeid og risikoene endrer seg i takt med den teknologiske utviklingen. Det setter krav til kompetanseheving i organisasjonen som skal prioriteres i 2023.

Opplæring innen informasjonssikkerhet og personvern er høyt prioritert. I 2022 brukte fylkeskommunen den nasjonale sikkerhetsmåned i oktober som en viktig læringsarena for organisasjonen. Det ble gjennomført en rekke opplæringsaktiviteter i form av seminarer med dedikerte tema. Det ble også utarbeidet digitalt grunnkurs for informasjonssikkerhet og personvern.

I 2022 hadde fylkeskommunen totalt 29 avvik knyttet til informasjonssikkerhet og personvern. 25 saker er lukket mens fire fortsatt er under behandling.

9.4 Helhetlig og sammenhengende digitalisering

Det jobbes kontinuerlig med forbedring av våre interne arbeidsprosesser, blant annet gjennom robotisering av manuelle, repetitive arbeidsoppgaver. Det er startet et arbeid med å definere fylkeskommunens interne digitaliseringsstrategi. Strategien vil som minimum inneholde felles mål bilde og felles innsatsområder, i tillegg til prioriterte handlings- og tiltaksplaner for å møte fremtidens utfordringer.

Porteføljestyling

Organisering med porteføljeråd og porteføljestyling har som formål å samordne og prioritere ulike initiativ og behov knyttet til digitalisering og tjenesteutvikling i organisasjonen.

Innovasjonsløypa er blant annet etablert - en egenprodusert applikasjon med tilhørende metode og prosess, hvor samtlige ansatte kan spille inn ideer og behov i den hensikt å forbedre, forenkle og ny-utvikle våre digitale tjenester. Innovasjonsløypa gir porteføljerådet og organisasjonen ellers en bedre oversikt over hvilke initiativer som er igangsatt. Oversikten gir også porteføljerådet og ledergruppen en bedre forutsetning for å kunne prioritere oppgaver knyttet til utvikling av våre digitale tjenester. Ikke minst bidrar Innovasjonsløypa til medarbeiderdrevet innovasjon i organisasjonen.

Det arbeides med opplæring og praktisk bruk av verktøyene levert gjennom Microsoft 365. Dreiningen fra basis bruk til mer avansert bruk har økt i omfang det siste året.

Integrasjon mellom Opus og Visma

Digital integrasjon mellom Opus og regnskap er implementert for alle 40 tannklinikkene. Dette er blitt veldig godt mottatt ute på klinikkene og gir den forventede gevinst i tidsbesparende og økt kvalitet i håndtering av dagsoppgjør og fakturering.

Digitale kasseoppgjør

Vi jobber videre sammen med anskaffelsesseksjonen og avd. for kompetanse og tannhelse om hvordan vi kan implementere digitale kasseoppgjør på de videregående skolene. Det er gjennomført piloter av løsningen på enkelte skoler, med gode resultater. Det er nå startet en felles anskaffelsesprosess med mål om å standardisere disse løsningene på tvers av fylkeskommunen.

9.5 Sikker, robust og moderne IKT-drift og -forvaltning

Det er totalt sett en god driftssituasjon på Innlandsplattformen og det er ikke avdekket kritiske forhold i den daglige driften. Hedmark og Oppland fylkeskommuners infrastruktur ble avvirket i november 2022. Det er ryddet i det resterende av bredbåndavtaler som en del av overgangen til felles Telenor-avtale.

Det er kontinuerlig fokus på sikring og kontroll av installerte applikasjoner og det arbeides videre med driftsovervåking og automatisering av programoppdateringer. Det legges større vekt på leveranseplaner og den praktiske gjennomføring av IKT endringer, noe som skal fullføres i løpet av 2023.

Innlandet fylkeskommune har løpende erfaringsutveksling med ulike eksterne aktører som Kommune-CSIRT, KS og Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM) for å oppdatere trusselbildet knyttet til IKT og informasjonssikkerhet som fylkeskommunen må forholde seg til. Fylkeskommunen har i 2022 inngått avtale med Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM) om deltakelse i varslingsystem for digital infrastruktur (VDI). Det vil i 2023 fortsatt være høy oppmerksomhet rundt forbedring av sikkerheten på Innlandsplattformen gjennom blant annet NSM sine grunnprinsipper, som en del av normalen i den daglige driften. Våre plattformer er daglig under angrep og av totalt 173,8 million treff på brannmurene våre ble 93,6 million oppkoblingsforsøk sperret i 2022. Dette innebærer blant annet angrep, oppkobling fra uønskede regioner/land, ondartede nettsider og andre oppkoblinger som ikke er ønsket.

Innlandet fylkeskommune har i 2022 hatt høy innsats på god og effektiv koordinering av hendelser (e. Incident Management) og stort fokus på automatisering/digitalisering av prosesser knyttet til IKT-Support. Dette har gitt bedre håndtering av hendelser og hendelsesstyring samt effektivisert produksjonen hos IKT-support med minst mulig etterslep.

9.6 Effektiv informasjonsforvaltning og korrekte arkivdata

Arbeidet med forbedring og effektivisering knyttet til automatisering av informasjonsflyt og automatisk lagring av dokumenter er under kontinuerlig utvikling. Hensikten er å forbedre den digitale brukerdialogen med fylkeskommunen og tilrettelegge for enklere og sikrere innsending av dokumentasjon. I 2022 mottok fylkeskommunen ca. 73 % av dokumentasjonen digitalt.

Det har i 2022 oppstått hendelser som har skapt stor nasjonal interesse, og som har bidratt til økt aktivitet og dokumentasjon. Dette er både i form av innkomne henvendelser som høringsinnspill, søknader, og krav om innsyn i dokumenter. I hovedsak gjelder dette folkeavstemningen og høringen om deling av Innlandet fylkeskommune, koronapandemien og brukollapsen på Tretten.

9.7 God og effektiv eiendomsforvaltning

Eiendomsstrategi

Eiendomsstrategien er under utarbeidelse og vil legges frem til politisk behandling i 2023. Eiendomsstrategien gir føringer på hvordan fylkeskommunen forvalter og drifter egne eiendommer og bygg.

Planlagt vedlikehold

I løpet av året har det vært gjennomført i underkant 70 prosjekter knyttet til planlagt vedlikehold. Prosjektene er knyttet til både bygningsmessige og tekniske forhold. Tiltak som er gjennomført er:

- rehabilitering av dusj og garderober på Lillehammer videregående avdeling Nord og Vinstra videregående skole,
- ny takteking på Trysil videregående skole, oppgradering av ventilasjonsanlegget på administrasjonsbygget på Solør videregående avdeling Flisa
- oppgradering av sprinkelanlegg på Hadeland videregående skole.

Nytt FVD-system

I løpet av året 2022 ble det implementert et nytt system for forvaltning, drift og vedlikehold av bygningsmassen (FVD). Systemet har som formål å sikre en helhetlig forvaltning av eiendomsmassen. og dekke de forskriftsmessige krav med tanke internkontroll i bygningsmassen.

Overføring av servicetjenester

I løpet av 2022 ble det gjennomført et prosjekt angående overføring av ansvaret for servicetjenester som renhold, innvendig vedlikehold og servicevaktmester tilknyttet eide bygg. Beslutningen forventes å bli tatt i begynnelsen av 2023.

Andre forhold

Det er jobbet med mulig bussoppstilling på Lillehammer. Arbeidet fortsetter i 2023.

Fylkeskommunen har forhandlet med bl.a. Nye Veier om tiltredelsesavtaler tilknyttet ny E6 på Storhove.

Det er inngått ny leiekontrakt for ny tannklinikk på Gjøvik og det flyttes inn i nye lokaler høsten 2023.

Det har vært et bredt samarbeid om å få plass til både PPT og Karriere Innlandet i fylkeskommunens egne bygg.

Økonomisk resultat

Rammeområde/tjenestegruppe (tall i 1000 kr)	Regnskap 2022	Revidert budsjett 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Avvik i kr	Avvik i %
Adm. og fellestjenester	329 933	344 128	421 074	14 195	3,4 %
80 Administrasjon og fellesutgifter	225 211	229 899	312 696	4 688	1,5 %
81 Politisk styring	44 891	54 139	50 853	9 248	18,2 %
82 Kontroll og revisjon	5 328	8 167	8 158	2 839	34,8 %
83 Eiendom	19 735	17 141	14 945	-2 594	-17,4 %
84 Administrasjonslokaler	34 769	34 782	34 421	12	0,0 %
85 Omstilling, opplæring, org.utvikling	-2	-	-	2	-

Resultatet for rammeområdet viser et resultat 14,2 mill. kroner etter avsetning av 1,7 mill. kroner ifm. resultatfond.

Resultatet er sammensatt av flere faktorer. 9,2 mill. kroner av mindreforbruket er knyttet til politisk virksomhet (lavere forbruk og godtgjørelser). Det er isolert sett et stort merforbruk knyttet til blant annet IKT, men dette dekkes av avsatte fondsmidler og resultatfond.